NATIONAL LIBRARY OF CANADA
Collection Development Branch
395 Wellington Str. Order sect.
Ottawa, Ont.
K1A ON4

National Library
Bibliothèque Nationale
DEC 5 1978
NEWSPAPER SECTION
SECTION DES JOURNAUX

„Meie Elu" toimetus ja talitus Eesti Majas, 958 Broadview Ave., Toronto, Ont. M4K 2R6, Canada ● Tel. 466-0951
Tellimiste ja kuulutuste vastuvõtmine igal tööp., kl. 9 h.-5 p.l., esmasp. ja neljap. kl. 9 h.-8 õ. Laup. kl. 9 h.-1 p.l.
Tellimishinnad: Kanadas: 1 a. $24.00, 6 k. $13.00, 3 k. $8.50. USA-sse: 1 a. $26.00, 6 k. 14.00, 3 k. 9.00. Ülemeremaadesse: 1 a. $30.00, 6 k. $16.00, 3. k. $10.00. Kiripostilisa Kanadas: 1 a. $13.50, 6 k. $6.75. Kiri ja lennupostilisa USA-sse: 1 a. $14.50, 6 k. $7.25. Lennupostilisa.. Ülemeremaadesse: 1. a. $23.50, 6 k. $11.75.
Üksiknumber —.50c.
Kuulutushinnad: 1 toll ühel veerul: esiküljel $3.75, tekstis $3.50, kuulutuste küljel $3.25.

Meie Elu

EESTLASTE AJALEHT PAGULUSES

Second Class Mail Registration No. 1354.

„OUR LIFE" — „MEIE ELU" — Estonian Weekly. Published by Estonian Publishing Co. Toronto Ltd., Estonian House, 958 Broadview Ave., Toronto, Ont. Canada. M4K 2R6 ● Tel. 466-0951

— ★ —

Toimetajad: H. Rebane ja S. Veidenbaum.

Toimetaja New Yorgis B. Parming, 473 Luhmann Dr., New Milford, N.J., USA. Tel. (201) 262-0773

— ★ —

„MEIE ELU" väljaandjaks on Eesti Kirjastus Kanadas.

Asut. A. Weileri algatusel 1950.

Nr. 47 (1502) 1978 NELJAPÄEVAL, 23. NOVEMBRIL — THURSDAY, NOVEMBER 23 XXIX aastakäik

LRO EI VÕTNUD VASTU IKESTATUD RAHVASTE ESINDAJAID

Viie ikestatud rahva (kolme balti rahva, ukrainlaste ja valgevenelaste) aktsioon Vene koloniaalriigi vastu, milleks vastav dokumenteeritud märgukiri pidi 20. novembril esitatama Liitunud Rahvaste Organisatsiooni (LRO) peasekretäri K. Waldheimi esindajale, on New Yorgis põrganud LRO Vene esinduse ägedale vastuseisule. Selle tõttu LRO esmaspäeval keeldus viie ikestatud rahva delegatsiooni vastu võtmast.

Kuigi LRO Kanada esinduse kaudu oli LRO sekretariaadist saadud kirjalik teade ikestatud rahvaste esinduse vastuvõtmise aja kohta ja ka teade, kelle poolt vastu võetakse, teatati reedel LRO Kanada esindusele, et viie rahvuse esindusele ettenähtud vastuvõtt on LRO poolt tühistatud. Kui küsiti põhjust, siis selle kohta ei saadud mingit vastust.

Esmaspäeval tuli New Yorgis kokku viie rahva delegatsioon, kes pidi minema LRO peasekretäri esindajale märgukirja ja selle dokumentatsiooni üle andma, ja arutas tekkinud olukorda ja aktsiooni edasiviimiseks astutavaid samme. Tehti katset ka märgukirja üleandmiseks LRO üldkoosoleku juhatusele, kuid ka selleks ei saadud võimalust. Vabade ukrainlaste Maailmaliidu peasekretär ja Kanada parlamendiliige Juri Shymko, kes oli viie rahva delegatsiooni esimeheks, andis siis ikestatute märgukirja edasi riikide delegatsioonidele, niipalju kui selleks oli võimalusi.

Delegatsiooni koosolekul, millest Ülemaailmse Eesti Kesknõukogu poolt võttis osa Kesknõukogu abiesimees I. Pleer, konstateeriti, et kogu aktsioon jätkub endiselt. Kesknädalaks, 22. novembriks oli nähtud ette suurem pressikonverents, kus ikestatute märgukiri ja dokumentatsioon esitatakse vaba maailma ajakirjandusele. Kuna Liitunud Rahvad märgukirja vastu ei võtnud, võidakse küsimuse üle maailma ajakirjanduses suuremat tähelepanu saada.

Kuigi LRO ei võtnud vastu ikestatute märgukirja ja selle dokumentatsiooni, esitatakse see materjal LRO liikmeks olevate riikide delegatsioonidele ja nende valitsustele. Ka varustatakse erimaade ajakirjandust märgukirjaga. Pühapäevaks, 26. novembriks ettenähtud protestidemonstratsioon toimub kavatsetud kujul New Yorgis Nõukogude Liidu esinduse ees.

Korp! Fidentia liikmeid juubeliaktusel Torontos. Istuvad, vasakult: Salme Lohuaru, USA Koondise senior Linda Uusima, Kanada Koondise senior Tiina Mitt, Aino Kurg, Asta Mitt. Seisavad vasakult: Leida Pilt, Inga Toi, Stella Kerson, Tiiu Vaikla ja Helmi Betlem. (Lähemalt lk. 4) Foto — S. Preem

BALTI MATERJALID INIMÕIGUSTE KOMITEELE

MÜNCHEN — „Meil ei ole midagi peita maailma arvamise eest. Meil on õigus olla uhke sotsialismi osale inimõiguste kaitsmisel" — ütles N. Liidu esindaja Sudarikov UNO Inimõiguste komitee istungil Genfis, kus mitmed asjalikud küsimused panid venelased üsna piinlikku olukorda.

Kaks nädalat kestnud istung algas 23. oktoobril ja sellest võttis esimestel päevadel osa ka Juta Virkmaa-Juks Münchenist, kes esitas UBA-BATUN'i memorandumi, milles tuuakse vastuväiteid Nõukogude Liidu poolt esitatud aruandele.

Memorandum käsitleb üksikasjalikult Nõukogude Liidu väiteid vangide inimliku ja õiglase kohtlemise ja usu-, sõna- ja ajakirjanduse vabaduse kohta.

Vastuväited on UBA-BATUN-i memorandumis ära toodud kolmes osas: Esiteks — kirjeldusi mitmelt leedu vangilt olukorrast vanglates ja vaimuhaiglates. Teiseks — kirjeldusi usklike raskustest Lätist ja Leedust ja lõpuks — kirjeldus Vilniuses äsjatoimunud Viktoras Petkuse protsessist. Memorandumile on lisatud veel kaks broshüüri: üks Ühendriikides välja antud Leedus usuõiguste rikkumiste kohta ajavahemikul 1975—1977 ning teine Rootsis Eesti Rahvusfondi poolt koostatud kogumik Nõukogude Eestist tulnud „samizdati" materjalidest.

Nagu Juta Virkmaa-Juks informeerib, oli tal võimalus neid küsimusi diskuteerida ajakirjanikega Reuters pressiagentuurist, Pariisi lehe „Le Monde", ning kahe Genfi lehe juurest, kes kõik tõid ära ka teated UBA BATUN-i tegevusest.

Tal oli ka võimalus materjalid üle anda Komitee liikmetele Norrast, Suurbritanniast, Saksa Liiduvabariigist, Ekuadorist, Tuneesiast ja Rwandast.

Norra esindaja Torkel Opsahl, kes on Oslo Ülikooli rahvusvahelise õigusteaduskonna dekaan, ütles, et Balti riikide küsimus ei ole talle tundmatu ja ta on lugenud palju nende olukorra kohta. Ta lisas, et tema head tuttavad külastavad momendil Tallinnat ja ta ootab huviga nende koju saabumist, et nende muljeid kuulda. Torkel Opsahl oli ka üks aktiivsemaid ja teravamaid küsitlejaid pärast Nõukogude Liidu aruande esitamist.

UBA-BATUN ehk United Baltic Appeal — Baltic Appeal to the United Nations on teatavasti New Yorgis asuv organisatsioon mis on üle kümne aasta ÜRO liikmeid informeerinud Balti riikide oludest. Eriti oldi huvitatud sellest Komitee istungist kuna

päevakorras oli ette nähtud Nõukogude Liidu aruande esitamine seal kehtivate inimõiguste kohta.

ÜRO Inimõiguste komitee asutati 1976-endal aastal, et jälgida ÜRO Rahvusvahelise kodanike ja poliitilise õiguste pakti täitmist. Kõik 50 paktile allakirjutanud riiki on lepingu alusel kohustatud esitama Inimõiguste Komiteele aruande selgitamaks kuidas nende maal neid õigusi garanteeritakse. Sel istungil esitasid

(Järg lk. 2)

UBA-BATUN'i esindaja Juta Virkmaa-Juks Genfis Palais des Nations ees.

KGB LEVITAB VALEINFORMATSIOONI

STOKHOLM — Hiljuti ilmus mõnedes eesti ajalehtedes teade, et KGB on otsustanud paigutada või on juba paigutanud „psühhiaatrilisele ravile" Tartus eluneva Enn Tarto, kes koos Mart Nikluse, Erik Udami ja teistega kuulub gruppi, mis nõuab Helsingi konverentsi lõppdokumendis ettenähtud inimvabaduste rakendamist Eestis.

Kontrollides okupeeritud kodumaa kaudu Enn Tarto hullumajja paigutamise teadet selgus, et see ei vasta tõele. Enn Tarto, kes on sündinud 25. septembril 1938, oli just tähistanud oma 40-aastast sünnipäeva. Koosviibimisel olid viibinud ka Mart Niklus ja Erik Udam.

Paar nädalat hiljem oli läänes asuvatele lätlastele saabunud teade, et KGB on arreteerinud Tartus eluneva Mart Nikluse ja Riias asuva lätlase Ints Calitise. Ka selle teate kontrollimisel selgus, et jutt arreteerimisest ei vasta õnneks tõele.

Eesti Vangistatud Vabadusvõitlejate Abistamiskeskuse arvamisel, kes teateid kontrollis, on tegemist KGB desinformatsiooniosakonna „hoogtööga". Häirivad teated hullumajja paigutamisest ja arreteerimisest lastakse lendu selleks, et jälgida vabaduses asuvate eestlaste, lätlaste ja leedulaste reaktsiooni, et avastada pagulaskonna efektiivsust ja et kindlaksmäärata vastasutatud Eesti poliitvangide küsimusega tegelevate abistamiskeskuste kapatsiteeti.

Teatavasti käsutati Enn Tarto, Mart Niklus ja Ints Calitis KGB poolt tunnistajaina osa võtma k.a. juulis Vilniuses lavastatud protsessist Leedu Helsingi-grupi esimehe Viktoras Petkuse vastu. Okupatsioonikohus mõistis Petkuse 10-aastaks sunnitööle ja 5-aastaks asumisele saatmisele. Äsja saadud teateil on Viktoras Petkus paigutatud Moskva lähedal asuvasse kurikuulsasse Vladimiri vanglasse.

Kuna KGB-l olev materjal ei ole nähtavasti küllaldane Enn Tarto, Mart Nikluse ja Ints Calitise vastase protsessi lavastamiseks, siis püütakse neid närvisõja ja tagakiusamisega murda.

KONTSERT * BÜROO
KONTSERT-NÄITUS
EPP KARIKE JÜRIMA-SONIN — sopran
LARYSA KUZMENKO
PEETER TAMMEARU
— klaveri-duo
JAAN PÕLDAAS
— graafika
Pühapäeval, 3. dets. kell 7 õhtul
Kunstinäituse avamine kell 6 õ.
St. Lawrence Centre, Town Hall
Pääsmed $6.—, pensionärid $5.—; õpilased $3.—

Koolinoorte rahutused Tartus

STOKHOLM — Eesti Vangistatud Vabadusvõitlejate Abistamiskeskusele okupeeritud kodumaalt saabunud teatel toimus 30. septembri hilisõhtul Tartu kesklinnas koolinoorte demonstratsioon. Noored meeleavaldajad kandsid plakateid loosungitega „Rohkem haridust, vähem poliitikat" ja „Vanemad, ärge andke meid kurjategijate kasvatada, vaid kasvatage meid ise".

Demonstratsioonil said kannatada Tartu komsomoli poolt konstitutsioonipäeva puhul väljapandud kommunistlike loosungite sildid. Meeleavaldajad piirati miilitsa poolt sisse ja veeti miilitsa autodega linnast välja, kus osa vabastati. Arreteeritute arvu ja nimede kohta puuduvad veel andmed.

Moskva hoiatas USA-d Iraani aitamise pärast

Olemasolevatel andmetel on käimas nootide vahetamine Washingtoni ja Moskva vahel. Moskva on saatnud hoiatuse USA-le, kus ähvardatakse sekkuda oma sõjajõududega juhul kui USA ei lõpeta shahh Pahlevi rezhiimi toetamist ja Iraani poolitsei varustamist instrumentidega, millega on võimalik demonstreeri-vaid rahvamasse vaos hoida ja laiali ajada. Teatavasti on USA vastavad ettevõtted neid erilisi instrumente müünud KGB-le ja KGB on varustatud kõige uuemate USA politseiliste instrumentidega.

VÄLISMISJONI ÕHTU
2. detsembril, 1978. a. Toronto Eesti Baptisti kirikus, 883 Broadview Ave. algusega kell 4 p.l.
MITMESUGUSTE KÄSITÖÖDE, JÕULUDEKORATSIOONIDE ja KÜPSETISTE REALISEERIMINE
Kell 6.30 p.l. kõneleb misjonär Dr. ERNST GRIMM, Brasiiliast
TEELAUD. KÕIK KUTSUTUD
T.E.B.K. Välismisjoni toimkond

EELK Toronto Vana-Andrese Kogudus
SURNUTEPÜHA JUMALATEENISTUS
26. novembril kell 4 p.l.
KONTSERT-JUMALATEENISTUS
3. detsembril kell 11 hommikul
Kaastegevad koguduse segakoor ja organist JAAK KIVIK

VELLO HUBEL
pastellmaalid
SEEDRIORU, JÕEKÄÄRU, KOTKAJÄRVE
pühap., 3. dets. 1978 kl. 12—6 p.l. Eesti Majas, Torontos

UUENDAGE „MEIE ELU" TELLIMINE UUEKS AASTAKS.

KANADA OMAKAPITAL VOOLAB VÄLJA

Ajal, mil Kanada vajab väliskapitali oma majanduse arenguks, põgeneb Kanada omakapital maalt vabamate tegevusvõimaluste otsinguis. See ei ole ainult põgenemine maksukoormuse ja -süsteemi eest, vaid see on ka põgenemine eksisteeriva bürokraatliku dshunglisüsteemi eest. Maksud ja tegevusvabadust piirav demokraatia on üheks suureks elukalliduse põhjuseks siin ja on ainult hea, kui see põhjus kordkorralt päevakorrale tuuakse.

Majanduslikult mõjukas Financial Post'is" võtab küsimuse praktiliselt vaatluse alla S. Bruce McLaughlin ehitustegevuse osas ja näitab, et ehitustegevuseks saadaolev maa ei tarvitseks nii kallis olla, kui oleks tegemist vähema arvu valitsuse asutustega, madalama maksukoormaga ja suurema kasumiga. Ta leiab, et kanadlastel ei ole tarvis paljuid osakondi ja agentuure keskvalitsuse tasemel, teisi samasuguseid asutusi provintsivalitsuste juures ja lugematuid regionaalseid ning kogukonna võime ehitustegevuse kontrollimisel.

Autor märgib, et ühe ehitusala projekti kinnituse läbiviimiseks valitsuste juures kulub keskmiselt viis, kuid mõnikord ka kümme aastat ja projekti esitajail on selle aja jooksul tegemist umbes 100 eriasutusega. Selle bürokraatliku dshungli juures puudub valitsusinstantsidel pikemaajaline (25 a.) väljaarendamise plaan ja see asjaolu ei võimalda ehitusettevõtlusele omapoolset plaanimist. Kuid ka kolkapatriootlikult meelestatud kohalikud elanikud on sageli igasugusele arengule vastu ja ei küsi, kuhu paigutada tuleviku töölistele elamud, või kus suvatsevad elada nendesamade inimeste lapsed või missugust hinda nad peavad maksma hinnas üha kerkivate elamute eest.

Kirjutise autor näitab, milliselt kerkib ehituskrundi hind $10.000.— alghinnalt 45.000.— dollari müügihinnani viie aasta jooksul alghinnale lisandades finantseerimise kulu, kinnisvara maksud, hooldamine, konsultatsioonid, heakorra seadmed, kanalisatsioon, teed, jne. Finantseerimine, maksud ja hooldamine ise tõstab krundi hinda umbes 3.500.— dollarit aastas. Ehituskrundi hind tohiks umbes 15.000.— dollari võrra odavam olla kui projektide kinnitamine toimuks efektiivselt ja kiirelt. Oma elamu soetamine on üks suuremaid väljaminekuid inimese elus. Tänu Kanada paisunud bürokraatiale (kes kõik saab kõrget palka maksumaksja rahadest), on oma elamu tehtud Kanada tavalisele inimesele kättesaamatuks või on kättesaadav tohutu koormuse hinnaga, mis kaasas käib kogu tema produktiivse eluea.

See on meeleheitlik olukord kinnisvara soetajaile ja meeleheitlik olukord nendele, kes oma ülesandeks võtnud ehitustegevuse. Olukorra tõsiasjaks on kujunenud, et suurem osa kogukonna ametisikuid ei tunne ühtegi kohustust töötada oma piirkonna tuleviku kodanike huvides vaid säilitavad olemasolevat olukorda, et meeldida oma piirkonna praegustele elanikele ja tagada nende hääli valimiskastide juures.

Tulemuseks ongi, et suurema kapitali ja krediidivõimega Kanada ehitusettevõtjad on eriti viimase kolme aasta jooksul omale leidnud tee väljapoole, eriti USA ehitusturu juurde. Need on multimiljon kompaniid, kes on hakanud hargnema üle lõunapiiri kuni mõned neist on pidanud vajalikuks isegi oma peakorterid sinna üle viia. „See on olnud olukordade kujunemine", ütlevad nende kompaniide juhtivad tegelased. Nii ongi Kanada suurfirmad tegelemas suurprojektide kallal San Franciscos, Phoenixis, Denveris, Minneapolis-St. Paulis. Suurkompaniidele on järgnenud väikeehitajaid ja investeerijaid.

Kanada ettevõtjad finantseerivad USA-s end Kanada pankade harukontorite ja osalt ka USA pankade abil. Nad on ametlikult saanud lahke ja liberaalse vastuvõtu osaliseks ja projektide avamisele on San Francisco linnapead kergem kohale saada kui Toronto linnapead. Kuid veelgi olulisem on bürokraatia efektiivsus ning liberaalsus, millega projektid kiiresti kinnitatakse ja maksusüsteem, mis ehitusalase maa finantseerimise arvestab tegevuskuluks, mida ei luba Kanada.

Ehitusalase tegevuse kandumine Kanadast USA-sse on ainult üks näide, kuid sellele võib lisandada mitmeid teisi. Nii ei ole Kanada ülepaisutatud bürokraatia ainult riigil raske ülal pidada, vaid maksumaksja peab kannatama ka kõik teised kaasnähted, mis on tekitatud selle bürokraatia sotsialistlikust mõtlemisviisist, millega riik püüab haarata võimalikult laia kontrolli ja erakapitalile jätab vaid sõnakuulmise.

V.

TIIBKLAVERID — PIANIINOD
Petrof, Bluthner, Forster. j.t.
Uued ja renoveeritud.
Kitarrid, akordionid ja teised
MUUSIKARIISTAD
Parandus. Üürimine.

REMENY
house of music Ltd.
553 Queen St. W., Toronto 133, Ont.
Tel. 363-1966

AKTUAALSEL TEEMAL

PÄRSIA LAHE ÕLIVARUD SUURES OHUS

Sisemine kriis mitme Pärsia lahe piirkonna riikides, kuid eriti mässulised sündmused Iraanis, on asetanud suurde ohtu kogu piirkonna õlivarud. Sealt saavad USA ja tema liitlased vähemalt poole õlist, mida nad hädasti vajavad. Oht seisab selles, et Iraan ja koos temaga kogu Pärsia lahe piirkonna õliriigid sattuvad Moskva kontrolli alla. N. Liit töötab selleks palavikuliselt ja kasutab osavasti selleks ära president J. Carteri inimõiguste kampaaniat, et shahhi diktaatorlikku võimu murda. Olukord on muutunud nii kriitiliseks, et välisekspertide pere hakkab Iraanist lahkuma, sest õhutatakse vaenu ja viha välismaalaste vastu. Kui need lahkuvad, siis pääsevad marksistid võtmepositsioonidele nii sõjaväes, kui ka õlitööstuses.

Kui mässulised rahvamassid ilmusid tänavale, põletasid kinohooneid, välissaatkondi ja valitsushooneid hakkasid ameeriklased taipama, kuhu nende oma propaganda oli Iraani viinud. Segaduste tekitajad olid peamiselt välismaalased, ja välismaiste ajakirjade ja ajalehtede kaudu sissetoodud vasakpoolne propaganda. Ameeriklased taotlesid Iraanist moodustada oma lähemat liitlast, kes pidi kaitsma USA huvisid Lähis-Idas. Oli paremaks äripartneriks, kes ostis 35 miljardi dollari eest moodsaid USA relvi, lennukeid, sõjalaevu, rakette jne. Selle relvastuse vastu andis Iraan õli ja püüdis hoida õlihinda mõistlikul tasemel. Iraan tõi sellega USA eest kastaneid tulest välja ja seda suurte kasudega USA-le ja tema liitlastele. Iraaniga on USA-l veel praegu 12-ne miljardiline leping, mille järele Iraan ostab moodsaid USA relvi ja annab selle vastu õli.

Kuid N. Liidu agendid ja suurema usulahu shiitide agitaatorid ässitasid rahvast üles. Selleks oli Iraanis olukord soodus, ses demokraatia jättis suuri vabadusi shahhi ja riigivastase kihutustöö tegemiseks. Ameeriklaste ja teiste välismaalaste maal olek takistas riigivastase elemendi vastu rangemaid abinõusid tarvitusele võtmast.

Agitaatorid ja rahuapostlid ütlesid, et milleks Iraan ostab nii suurel hulgal USA relvi. See raha tuleb kulutada rahva heaolu korraldamiseks. Moslemid ütlesid, et USA filmid ja vabad kombed rikuvad oma kinode ja ajakirjadega Iraani noorust. Kinod tulevad põletada maha ja välismaalased tulevad ajada Iraanist välja. Selleks korraldati streigid lennuliinidel ja õlitööstuses. Ässitati ja märgiti, et maal on küllalt eksperte, kes on võimelised lennuliinid ja õlitööstused käigus pidama. See on aga täielik eksitus. Kui 45.000 välismaalast lahkuvad maalt, siis pääsevad pahempoolsed elemendid sõjaväkke, õlitööstusse ja lennuliinidele võtme positsioonidele. Julgeolek on siis kadunud ja maa läheb paratamata N. Liidu haardesse. Läheb samuti kui hiljuti vaikselt läks Pakistan.

Selleks, et olukord muutus Iraanis nii ohtlikuks peetakse peasüüdlaseks uut vastuluure CIA juhti admiral Turnerit, kes kõrvaldas kommunismivastased isikud CIA ametkonnast ja asendas need mereväe ohvitseride ja allohvitseridega nn. „mereväe maffiaga", kellel puuduvad kogemused ja tahe Moskva vastu töötamiseks. J. Carteri administratsioonile tuli krahh Pärsia lahe piirkonnas nagu välk selgest taevast.

Praegune sõjaväeline valitsus püüab olukorda päästa ja arvatakse, et pärisoht on ületatud, kuid mitte kõrvaldatud. Kõige rahkem on sõjaväel streikivaid töölisi tööle sundida. On võetud ette rohkesti vahistamisi. Sõjaväe soomusautod patrullivad tänavatel. Niikaua kui sõjavägi on shahhile truu, püsib praegune rezhiim.

Kuid olukordade tundjad arvavad, et olukord ei stabiliseeru enam kunagi ja suured muudatused seisavad ees. Selleks, et jõuda välja normaalse olukorra juurde on valitsus sunnitud rahvale andma lubadusi ja osaliselt rahva nõudmistele vastu tulema. Selle tulemuseks on, et praegu sõlmitud 12 miljardiline relvadeost USA-st ei teostu kunagi. Teiseks ei ole tulevikus Iraanist enam jõudu, kes takistaks õlihinna tõusu. Õli eest tuleb USA-l ja tema liitlastel maksta palju kallimat hinda. Vaen välismaalaste vastu suureneb ja paljud peavad maalt lahkuma, mis muudab selle maa olukorra palju ebastabiilsemaks.

USA-s kaalutakse mida ette võtta, et päästa Lähis-Ida õlisid ja kuidas kindlustada korda ja rahu Pärsia lahe piirkonnas. Teatavasti on kõige tundlikumaks kohaks Hormuzi merekitsus Pärsia lahes, millest läbi kulgeb suur ja tähtis õlitee. Kui see merekitsus langeb vaenulikkude jõudude kätte, siis võib see põhjustada suuri kahjusid lääne maailma majandusele. Kõige häirivamaks asjaoluks on, et N. Liit on koondanud Iraani piiri äärde oma kiireid löögiüksusi. Iraan on jäänud nagu poolsaareks keset punast kommunistlikku maailma. Põhjas laiutab N. Liit. Põhjaläänepiiril on N. Liidu mõju all olev Iraak ja Süüria. Läänes asub hiljuti Moskva haardesse läinud Pakistan. Ainult lõunas toetub Iraan Pärsia lahele ja väikeriikidele, keda ta peab sõjaliselt toetama.

USA-s otsitakse abinõusid, kuidas olukorda Pärsia lahe piirkonnas kindlustada. Arvatakse, et on vajalik suurema ja tugevama USA üksuse viimine kas Iraani baasidesse või Pärsia lahe piirkonda. Käivad suured manöövrid, et Iisraeli ja Egiptust viia kokkuleppele ja nendega liita teisi Araabia poolsaare riike. On vaja kiiresti täita tühja ruumi, mis tekkis siis, kui Briti lääne poolt Suessi kanalit tagasi tõmbus.

AJK

Joonas Uulu

NÄDALALÕPU MÕTISKLUSI

Kodumaalt saabunud kiri on kurb ja sünge. „Ilusaid ilmu sel suvel on olnud nii vähe, et saab sõrmedel lugeda. Heina ajal oli kord nädal aega kuiva. Õnneks saime siis omal heina ära teha. Hiljem aga sadas ja sadas. Majanditel on praegu (kiri on kirjutatud 9. oktoobril!) rukist ja teisi vilju küll veel koristada, kartulid võtmata. Lihtsalt seoses loodusõnnetustega on maha kantud. Sest on põlde, kuhu ei saa mingi tehnikaga peale. Omalgi rabasime kartuleid võtta, kui vähegi kuivemaid ilmu oli, põlvini poris. Palju kartuleid on mädaplekkidega, annab vist kuni kevadeni sorteerida . . ."

„Majand" tähendab punases sõnaraamatus „iseseisvalt juhitavat majandusüksust", millise sõnakõlksu taha on tegelikult peidetud nii kolhoosid kui ka sovhoosid. Sõna „tehnika" on värdjas, tuletatud mõistest „tehnoloogia", mis sealses keelepruugis tähendab „töötlemisviise tootmisprotsessis", selgemas ja õigemas eesti keeles traktoreid, kartulivõtmise, külvi-, viljakoristamise j.t. masinaid.

Mis neid ridu kirjutama ja mõtteid mõtlema sunnib, on ärganud mälestused aegadest, millal Eesti oli vaba ja iseseisev, ilma „majanditeta" õnnelik riik. Ka siis oli vihmaseid suvesid ja mõnikord tuli esimene lumi nii vara, et kartulid olid veel maas. „Tehnikaks" oli siis talupidaja ja kogu ta pere hool ja kätejõud hobuse kaasabil. On nende mõtete mõtlejagi siblinud omal ajal lumelõrtsises märjas mullas lahtiaetud kartulivagude vahelt mugulaid korjates. „Mahakirjutada" loodust süüdistades ei saadud siis midagi. See oli iga talu ja iga talupere oma ja isiklik vara ja vastutus — seesama kõige laiemas ja eranditult üldises mõttes, mis sundis ülal tsiteeritud kirja kirjutajat — väikelinna elanikku — rabelema poris ja mudas oma kartulipõllukesel, et talvel oleks midagi võtta, või kulutama igapäevase töö kõrval vabu minuteid lehmale ja paarile lambale heina tehes.

See oli inimese-omaniku isiklik vastutus, mis kandis põllumajandust ka läbi ikaldusaegade ega sundinud minema kuhugi kerjama abi. Põldu on Eestis praegu märgatavalt vähem kui oli enne. Vähemad alad metsade ja heinamaade vahel, mis toitsid enne paljusid väikekohapidajaid, on nüüd mahajäetuina kasvanud võssa ja rägastikesse — „tehnikaga" ei tasu sinna hakata juurde trügima, raadates enne teed, ja nii ei ole neil olnud paika „majandeis". Kuid sissevoolu ga idast on suude arv Eestis tublisti kasvanud, põllumajanduslik vastutus ja huvi aga mitmekordselt vähenenud. Idast tulnuil ei ole seda kunagi olnud, Eesti päriselanike hulgas on järel vähe endiseid talupidajaid, uus kuni 45-aastane juurdekasv ei tea aga midagi maaomaniku-harija-talupoja vastutusest ja kohustusest põllu vastu. Maa pidavat olema riigi oma. Kes on omanik, see kannab vastutust. Aga kes on riik? — Uued sealsed põhiseadused seavad sellele kohale kommunistliku partei tema suhteliselt väikese liikmete kui kõrgkihti kuuluva aadli arvuga. Nii ollakse järjest kasvava puuduse ja hädade juures tagasi seal, kus enamiku maa peremeheks oli mõisnik. Aga jällegi — kas ei olnud siis olukord praegusest hulga parem! Enamikus oli mõisnik ise kohal ja juhtimas-valvamas, olgu siis vahetult või vastavate võimetega ametisikute kaudu. Samal ajal ei olnud takistusi mõisalt mõne maatüki päriseks ostmiseks, ilma et ostetud talu suurus mänginuks mingit takistavat rolli. Väikekohti leidus külluses nii mõisa ääremaadel kui ka vabaks ostetud taludes. Seal oli väikekoha omanik-peremees omaenda isand ja vastutaja. Kes oli hoolas, asjatundja ja tegi tööd, see sai elada ja saavutada isegi jõukust.

Eraomandiks lubatud maalapikesi, nagu nähtub kirjast, haritakse ja kasutatakse nüüdki kohati täie vastutusega, kuid kogu Eesti majanduslik allakäik ja katastroofile lähenemine on selgesti nähtav. Eeltsiteeritud kirja kirjutaja perekonnas on järel veel vähemalt 2 liiget, kelle noorusaeg lõikub tagasi eeliseseisvusaega ja kelle elukogemused läbivad kogu Eesti omariikluse. Need inimesed teavad-tunnevad kohustusi ja vastutust ja on õpetanud nooremaid järeltulijaid sedasama tundma. Kahjuks ei ole see üldine. Uuem seal sündiv kirjanduski valgustab järjest paisuva vastutustunnetuse, sotsiaalse ülekohtu, õiglusetuse, lauaaluse suunamise ja kolhooside kurbloolust. Väljamõeldus see ei ole, see on pisitükikeste haaval pinnale nõrguva kohutava tõe valgus.

Vaene kodumaa ja rahvas — läbi missuguste kannatuste ja nälja peab minema eelolevail aastail veel sinu tee, enne kui kunagi ehk maailma uuesti sündiv südametunnistus ärkab ja ütleb: nüüd on küllalt, ka need vere- ja võimuiha ning saagiahne rumaluse orjuses ägavad vaevatud on meiega võrdsed inimesed Jumala looduina ja tema palge ees?!

Balti . . .

(Algus esiküljel)

aruandeid Nõukogude Liit, Mauritius, Ekuador), ja Valgevene Nõukogude Sotsialistlik Vabariik (kes koos Ukraina NSV-ga on esitatud ÜRO's eraldi Nõukogude Liidust).

Esiteks, iga riik esitab põhjaliku aruande oma riigi olukordade kohta. Kahekümneüheksa leheküljelises Nõukogude Liidu esikdises väidetakse, et Nõukogude Liit on täitnud kõik 27 lepingu nõuet, mille hulgas nähakse ette eluõigust, õigusi inimlikeks karistuseks ja vangide kohtlemiseks, õigust lahkuda oma riigist, mõtte- ja usuvabadust, vähemusrahvaste üheõiguslikkust ja muud.

Pärast aruande esitamist on

Komitee liikmetel õigus esitada küsimusi

et selgust saada aruande kohta. Komitee liikmed ise ei ole ametlikud riigi esindajad, vaid on inimõiguste- ja rahvusvahelise õiguse eriteadlased. Lõpuks koostab riigi esindaja vastused esitatud küsimustele.

Komitee liikmed ei esitanud aga oma küsimusi agressiivselt või kritiseerivalt, vaid äärmiselt teadlikult ja rahulikult. Torkel Opsahl näiteks, küsis Nõukogude Liidu esindaja suursaadik Sudarikovilt muuhulgas: „Mis enesemääramiseõigused on Nõukogude rahvastel?" Nõukogude Liidu esindaja oma vastuses kaks päeva hiljem ütles, et see küsimus ei tõuse kunagi esile kuna ükski rahvas ei mõtle lahkumisele Nõukogude Liidust, kuigi see õigus on neil olemas.

Paistis et Komitee liikmed, kui eraisikud ja mitte riigi esindajad, tundsid end võrdlemisi vabana esitada küsimusi mida diplomaadid tihti ei käsitle. Nõukogude esindaja Sudarikov omalt poolt aga vastas mõnele küsimusele natuke ülepakkuvalt. Ta toonitas muidugi põhiseaduses toodud õigusi, nagu oleks õiguste kirjapanek kuidagi garantiiks nende läbiviimiseks. Aga näha oli ka kui mõni küsimus venelasi eriti häiris, sest siis reageeris Sudarikov võrdlemisi emotionaalselt.

Väga teadlikud küsitlejad

olid ka Suurbritannia esindaja Sir Vincent Evans, Euroopanõukogu inimõiguste eriteadlane, Christian Tomuschat, Bonni ülikooli rahvusvahelise õiguse eriteadlane ja Saksa Liiduvabariigi esindaja. Sir Vincent Evans küsis muuhulgas mis võimalused on ebaseaduslikult vaimuhaiglatesse paigutatud inimestel parandada oma olukorda. Nõukogude Liidu esindaja vastus oli, et sunniviisil võib haiglatesse paigutada inimesi kelle haigused ohustavad ühiskonda. Ta lisas, võrdlemisi ägedalt, „Ühtegi tervet inimest ei ole vaimuhaiglasse paigutatud. See on absoluutselt võimatu!" Küsimusi esitati ka vangide kohtlemise ja surmamõistmise kohta. Nende küsimustele vastas Nõukogude Liidu esindaja et karistused on mõeldud ümberkasvatamiseks ja vangid teevad kasulikku tööd. Neil on täielik õigus kirju kirjutada, pakke ja raha saada ja kõike raamatuid lugeda. Surmanuhtlust mõistetakse ainult väga erakorralistel juhtumitel, näiteks terrorismi, mõrva või bandiitsuse eest, jättes aga selgitamata mis mõeldakse „bandiitsuse" all.

Uus riigieelarve

Möödunud nädala neljapäeval esitas Kanada majandusminister järjekordse eelarve, millest oodati majanduselu ja töövõimaluste paranemist. Kuid ka suuremad optimistid pettusid.

Lootuse andis muidugi see, et harilikult valitsus püüab enne valimisi poolehoidu võita, pakkudes võimalikult palju igasuguseid majanduslikke soodustusi, et kindlustada valijaskonna toetust.

Kuid kuna valimised pole veel „ukse ees" ja kindlasti on veel aega uueks eelarve esitamiseks, siis vahendati hariliku kodaniku tulumaksukoormat väga vähe.

Vastas parteide esindajad nimetavad seda eelarvet suurte firmadele raha tasku ajamiseks, kuna see samal ajal jätab lahendamata praegu päevakorral oleva tähtsama küsimuse — tööpuuduse.

Majandusminister Chretien oma sõnavõtus väitis, et Kanada maksumaksja on siiski paremas olukorras kui sama sissetulekuga ameeriklane.

Sissetulekute osas jääb endiselt raskus kanda töötajaile, kelle tulumaksudest laekub 42% kogu Kanada sissetulekust. Samal ajal laekumine suurfirmadelt on ainult 18% eelarve üldsummast.

Kanada kulutab iga sissetuleku dollarist 34 c sotsiaalhoolekandeks, 11 c riigikaitsele, 11 c majanduse elustamiseks ja arendamiseks, teede korrashoiuks 7 c, riigivõlgade mahamaksudeks ja intressiks 14 c.

Seekordne eelarve on samuti kui eelmised suure puudujäägiga.

H. K.

500 lätlast demonstreerisid Ottawas

Nädalavahetusel pühitsesid lätlased Läti Vabariigi 60. aastapäeva. Sel puhul korraldati aktused kõigis suuremais lätlaste keskustes. Torontos oli aastapäeva puhul reede õhtul vastuvõtt Läti Majas, millest võttis osa arvukalt väliskülalisi. Vastuvõtul tervitas külalisi Läti Liidu esimees T. Kronbergs, Kanada valitsuse ja peaminister P. E. Trudeau poolt tervitas parlamendiliige M. O'. Connell, konservatiivide ja opositsioonijuhi Joe Clark'i poolt tõi tervitusi äsjavalitud parlamendiliige Juri Shymko, Toronto linnavalitsuse poolt linnavolikogu liige A. Eggleton, eestlaste poolt aupeakonsul I. Heinsoo ja Balti Liidu poolt esimees L. Leivat. Vastuvõtul viibis veel EKN esimees U. Petersoo ja mitmeid teisi eestlasi.

Aastapäeva aktus peeti pühapäeval Toronto ülikooli aulas, mis oli täidetud osavõtjaist. Aktusel tõi Ontario valitsuse tervituse min. Margaret Birch. Konsulitest viibisid aktusel ja tõid tervitusi Ühendriikide peakonsul John R. Diggins, Eesti aupeakonsul I. Heinsoo ja Leedu aupeakonsul J. Zmuidzinas. Aktusekõne pidas Lätist mõni aeg tagasi välja pääsenud õp. J. Smits, kes rõhutas balti rahvaste koostöö tähtsust. Aktusest võttis osa ka EKN esimees U. Petersoo.

Läti Vabariigi 60. aastapäeva puhul korraldasid lätlased laupäeval Ottawas Vene saatkonna ees suurema protestidemonstratsiooni. Demonstratsiooniks sõideti Ottawasse kokku mitmest linnast, suuremal arvul Torontost. Kokku võttis protestidemonstratsioonist osa umbes 500 lätlast, nende seas palju koolinoori Torontost. Demonstratsioonil nõuti rahvamõrva ja Vene okupatsiooni lõpetamist Lätis.

„MEIE ELU" esindaja Kalifornias
Heldia Naelapea Estam
10723 Sherman Way, Sun Walley, 91352. Tel. (213) 765-3228.

SAKSLASED HÄBIMÄRGISTASID „KRISTALLIÖÖD"

GEISLINGEN („Meie Elu" kaastööliselt) — Saksa massimeedium pühendasid ligi kolm päeva palju leheruumi ja saateaega „kristallööle" (Reichskristallnacht) meenutamiseks ja hukkamõistmiseks. See brutaalne sündmus toimus ööl vastu 10-dat novembrit 1938. Erariides SS-i ja SA löömamehed süütasid põlema 257 sünagoogi, demoleerisid ja rüüstasid 7500 juutidele kuulunud äri, mõrvasid 91 ja küüditasid 26.000 juuti Buchenwaldi, Dachau ja Sachsenhauseni koonduslaagritesse, kust väga vähesed pääsesid eluga.

Ajalehed tõid sündmuse häbimärgistamiseks peagu terve leheküljе täitvaid kirjutisi koos fotodega põlevatest sünagoogidest ja kristallöö eel tänavail marssivatest SA-meestest juudivastaste plakatitega. Raadios ja TV-s oli sel puhul rida saateid, milles seda tegu naelutati kinni kui häbiplekki saksa kultuurile. Kõnelesid ka liidupresident Scheel ja liidukantsler Schmidt.

Sädeme selleks programmiks andis antisemiitlik agitatsioon ja juutide diskrimineerimine Saksamaal. Paraja põhjuse selleks leidsid natsid kui 7. nov. samal aastal 17-aastane juudi nooruk Herschel Grünspan vigastas revolvrikuulidega Saksa saatkonnanõuniku Ernst von Rathi Pariisis. Grünspan langes 1940. a. Pariisis gestapo küüsi ning suri „erikohtlemise" tagajärjel.

Kristallöö oli avataktiks juutide massilisele hävitamisele sakslaste poolt vallutatud maa-aladel. Iisraeli valitsuse ja juutide organisatsioonide andmeil hukati või näljutati koonduslaagrites surnuks 6 miljonit juuti.

Teine Maailmasõda nõudis ametliku statistika kohaselt umbes 40 miljonit surmaohvrit, nendest 16 miljonit sõdurit ja 20—30 miljonit eraisikut. See arv ei hõlma neid inimesi, kes sõja tagajärjel surid küüditatutena Siberi surmalaagrites. Veel tänavu suvel oli Saksa Punase Risti andmeil pool miljonit sakslast teadmata kadunud.

Teise Maailmasõja avataktiks oli teatavasti Hitler-Stalini pakt, mis kirjutati alla 23. augustil 1939 ning millega loovutati Stalini meelevalla alla ka meie kodumaa. Oleks tervitatav, kui samad massimeediumid pühendaksid ka sellele kuritegelikule aktile samavõrra tähelepanu ja seda relatiivselt surmaohvrite arvuga.

-kk

Kõikideks kindlustusteks
H. LATER & CO. LTD.
„Insurance"
1482 Bathurst St.,
Toronto, M5P 3H1
Tel.: 653-7815 ja 653-7816

Esto Mutual Fund Ltd.
17. nov. aktsia hind $7.09
145 King Street West, Suite 1900,
Toronto M5H 3M1 — tel. 364-1131
Õhtul tel. 925-6812

Admiral Turneri CIA arvustustules

Valge Maja on eriti vihane admiral Turneri uuele CIA ametkonnale, kust kommunismivastased mehed välja skriiniti. Washingtoni ei hoiatanud keegi mässuliste sündmuste eest Iraanis ja raskustest Saudi-Araabias ja teistes Pärsia lahe piirkonna riikides. Sõjaväejuhid nõuavad CIA ametkonna ümberkorraldamist. USA ametlikult toetas mässulisi elemente oma inimõiguste kampaania raames.

ADMIRAL PITKA PÕRM JÄLJETUS HAUAS

Admiral Johan Pitka saatuse kohta pärast meelehei tlikku katset organiseerida vastupanu 1944. a. sügisel, on olnud vastukäivaid teateid. Mõni aeg tagasi tõime ära o kupeeritud Eestist saadud lühida suusõnalise informatsiooni, mille järgi Vabadussõja sangas, sattudes lootuse tusse olukorda, tõenäolikult lõpetas ise oma elu mürgiga.

Nüüd on „Meie Elu" saanud kasutamiseks ülestä hendused isiku seletusest, kes tema põrmu leidis ja mattis. Toome selle mõningate lühendustega ja jättes v älja nimed.

Alljärgneva loo jutustas mulle ..... 1957. a. suvel mind külastades.

See oli 1944. a. septembri kuu lõpupäevil, kui ühel hilisõhtul admiral Johan Pitka ilmus ..... kui endise Omakaitse kompani pealiku juurde. Seal seletas, kuidas tema Tallinnas Eesti riikliku iseseisvuse taastamise toetuseks kapten Paul Laamanni abiga moodustanud partisanide salga ja selle salga abil löönud Tallinnas lahinguid Saksa hävitusüksustega, kes enne Tallinnast taganemist püüdnud õhkimise ja süütamise teel hävitada suuremaid asutuste hooneid. Tallinnast tõmmanud tema oma partisanid Rapla ümbrusse, kavatsusega siitpoolt Tallinnale lähenevate Vene vägede edasiliikumist aeglustada ja sedaviisi võimaldada peaministril prof. J. Uluotsal tegevusse rakendada seaduslik Vabariigi valitsus enne Vene vägede Tallinna jõudmist. ..... ütles mitte mäletavat, mis Pitka seletas oma tegevusest Rapla ümbruses. Küll mäletas tema Pitka seletust, et segases olukorras olevat partisanid laiali valgunud. Pitka staabiülem kapten P. Laamann vist venelaste kätte vangi langenud ja J. Pitka üksijäänuna on tulnud siia, et siin metsades ennast varjata ja katsuda pääseda Virtsu kanti, kust ehk õnnestub merele hüpata.

ADMIRAL JOHAN PITKA
üks viimaseid ülesvõtteid

Pitkal oli vööl viie padruniga laetud brauning ja taskus mürgipudelike,

mille kohta tema tähendas, et viimase padruni varub tema enda jaoks, niisama mürgipudelikese, väljapääsmata seisukorda sattumise puhuks. Elusalt tema ennast vaenlaste kätte ei anna. Pitka jättis oma mütsi ..... kätte ja sai sealt pähe teise mütsi, milles läks metsa. Lepiti kokku, et Pitka viibib salaja metsas, ei tule iialgi hoonete lähedale ja käib igapäev kindlaksmääratud peitekohalt metsas võtmas piima ja muud söögikraami, mida ..... isiklikult pimeduse varjul kohale viib.

Selline varustamine toimus ainult paar päeva ja siis käsutati ..... oma hobusega läbiliikuvate punaarmee väeosade küüti Tallinna poole. Küüdist pääses koju tagasi alles viie päeva pärast. Nüüd leidis tema tühjendatud piimanõu juurest J. Pitka käega kirjutatud sedelikese „Liigun edasi". Sellest järgnes, et Pitka on lahkunud .....hoole alt, nähtavasti mere ranna poole.

Mis nüüd metsas oli sündinud tegelikult, see jäi selgusetaks kuni järgmise, 1945. aasta kevadise lumelagunemiseni, mil lume alt välja sulasid järgmised jubedad jäljed. ..... sattus metsas juhuslikult kahele surnud noorele rebasele, kes mõne sammu kaugusel üksteisest olid ilmselt surnud juba eelmisel sügisel enne lume mahatulekut. Hiljem kuulis ta, et kaugemalt naabermetsast olevat leitud veel mõned rebaselaibad. Ristirästi metsa läbiluurides leidis ..... noorte rebaste laipadest mõnesaja sammu kaugusel inimese pealuu. Edasi otsides leidis ta pealuust mõnesaja sammu kauguselt laialipillatult inimese luid, räbalaiks purustatud J. Pitka rõivatükke, mütsi ja prillid. Ainult püstolist ja mürgipudelikesest ei õnnestunud tabada vähimatki märki.

Müts ja prillid olid otsustavaks tõendiks, et metsast leitud luud kuulusid J. Pitka'le.

Tuli järeldata, et admiral Johan Pitka 1944. a. oktoobri kuu esimesel poolel kas haigestudes või muidu väljapääsematusse seisundisse sattudes meeleheites otsustas elust lahkuda, kasutades selleks mürki. Sellest vist olidki saanud surmava annuse ka rebased.

..... korjas luud, rõivad, mütsi ja prillid kokku ja mattis nad maha metsa äärde oma talu heinamaale põõsa kõrvale. Nüüd, 1957. a. suvel pärast 12-aasta pikkust talust äraolekut ja mälunõrgestavaid vintsutusi, ei suutnud enam täpselt kindlaks teha kohta, kus puhkavad admiral Johan Pitka luud, seda segavamalt, et vahepeal seal teostatud maaparandusega on tundmatuseni muutunud ümbruse maastiku ilme."

Nii on okupeeritud Eestis kirja pandud seletus, mis

lahtiseks jätab küsimuse kuhu kadusid admiral J. Pitka revolver ja mürgipudel.

Ka on tema vabasurm vaid tõenäolik oletus, mis ei võta võimaluse, et admirali surm oli kas loomulik või vägivaldne.

Eesti Nõukogude Entsüklopeedia toob Johan Pitka surma ajana 25. september 1944, Piirsalu vallas, mis põhjeneb meile teamata andmetel.

Kuigi admiral Johan Pitka traagilisest saatusest kõik polé veel teada, näib olevat kindel, et tema põrm puhkab Kodumaa mullas jäljetus hauas.

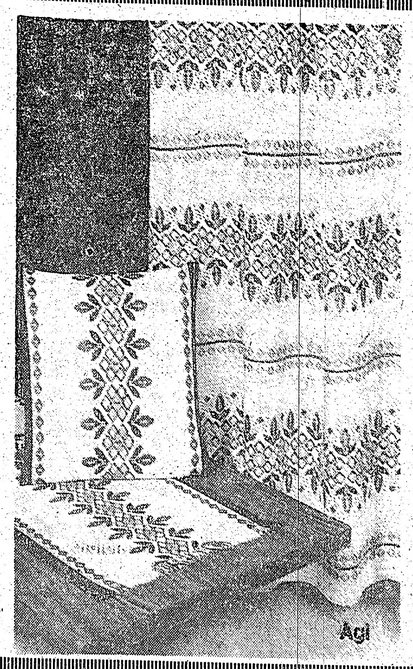

SOBIVAID JÕULUKINKE

KODUKAUNISTAMISE TEKSTIIL-ESEMED

Moodsates värvikombinatsioonides ja mustrites.

★ SOHVAPADJA KATTED
★ LINIKUD
★ LAUDLINAD

Käsitsi kootud — kergesti pestavad — dralon.

Sobivad kinkeesemed iga sündmuse puhul —

Saadaval
„MEIE ELU" Talituses,
Eesti Majas, 958 Broadview Ave.,
Toronto, Ont. M4K 2R6

Austraalia kroonika

RASKED MAJANDUSLIKUD PROBLEEMID

Austraalia peamiseks mureks on jatkuvalt majanduslik depressioon, mis järkjärgult süveneb koos töötatööliste arvu pideva tõusuga hoolimata kõigest, mis püütakse olukorra parandamiseks ette võtta. Seoses sellega oodati huviga uue riigieelarve esitamist parlamendile, mis sündis 15. augustil, lootuses et see sisaldab mingeid uusi ja tõhusaid vahendeid olukorra parandamiseks. Üldiseks pettumuseks aga selgus, et midagi sellist uus eelarve ei sisalda.

See osutus küll väga rängaks eelarveks, kuna selles tunduvalt vähendati kulutusi mitmel alal, kaasa arvatud haridus ja sotsiaalhoolekanne, tõsteti tulumaksu, drastiliselt suurendati aktsiisimaksu jne., kuid see kõik oli suunatud mitte majandusliku olukorra elustamisele, vaid inflatsiooni pidurdamisele. Mitu aastat kestnud visa võitluse tulemusena inflatsiooni vastu valitsusel läks küll korda tuua see alla 6,6 protsendile OECD (Organisation for Economic Co-operation and Development) poolt hiljuti avaldatud andmeil, kuid tööpuudus on seejuures aastast aasta tõusnud. Hetkel töötud moodustavad 6,1 protsenti Austraalia tööjõuliste inimeste üldarvust ja nende arv on praegu 388.616. Olukorra peatseks parandamiseks ei näi väljavaateid olevat ja seda võttis hiljuti omaks isegi valitsus tööministri sellekohase ametliku sõnavõtu läbi.

Uues eelarves ilmselt mindi liiale kulude vähendamise ja tulude suurendamise taotluses, sest osa kehtestatud abinõusid mõjub majandusele kägistavalt. Nii tõsteti näiteks drastiliselt aktsiisimaksu kangetele jookidele, nagu brändi, mille tulemusena pudel seda sorti jooki maksab nüüd 6 dollarit rohkem. Brändi ja teised kanged joogid on nüüd nii kallid, et on väljaspool tavalise inimese ostuvõimet, mille tulemusena vastavad tööstused koos sellekohaste viinamarjade sortide kasvatamise alal spetsialiseerunud istandustega on ruineerumise ohus juhul, kui aktsiisimaksud ei vähendata enne kui hilja. Nende Austraalia majanduses suurt osatähtsust omavate tööstuste paratamatu allakäik, rääkimata juba nende kokkuvarisemisest, resulteeruks töötatööliste arvu suures tõusus.

Kui uus eelarve avaldas rahvale iseenesest üldiselt halva mulje, siis selle ebapopulaarsusele aitas veelgi kaasa tööerakonna intensiivne eelarve mahategemise kampaania, mida organiseeriti ülemandriliselt ja mis veelgi kestab edasi. Selle ülesandeks on muidugi mõista valitsuse ebakompetentsuse kinni naelutamine. Kõikjal toimuvad avalikud koosolekud, demonstratsioonid ja rongkäigud, mida organiseerivad tööerakonna poliitikud ja ametiühingute tegelased.

Kuigi tööerakonnal on mitmeski asjas õigus valitsuse süüdistamisel oskamatuses ja saamatuses majanduslikkude probleemide käsitamisel, Austraalia traagika seisneb selles, et ka tööerakonna ridades ei näi olevat vastavate teadmiste ning võimetega inimesi, mis on ilmne nende dilletantlikkudest sõnavõttudest majanduslikkude küsimuste alal. Kõigil on ka värskelt meeles tööerakonna valitsuse saamatus majanduse juhtimisel kolme aasta vältel, kus Austraaliat valitses tööerakonna kabinet G. Whitlamiga eesotsas.

KROAATLASTE SÕJALAAGER

Kroaatlaste nimi harva kaob siin päevakorralt ajakirjanduse veergudel ühe osa nende ühiskonna liikmete rahvusliku ja poliitilise ekstremismi tõttu, mis häirib siin pahempoolseid ringkondi ja ilmselt ka Jugoslaavia saatkonda. Mitu kuud on siin koneaineks olnud Kroaatia „saatkond", mida kroaatlased avasid Canberras ja mis püsib tänapäevani hoolimata valitsuse püüetest seda sulgeda. Kuna valitsusel ei olnud selleks enda arvates juriidilist alust, siis hiljuti esitati parlamendile seaduseelnõu, mis võimaldaks selle isehakanud saatkonna sulgemist.

Kõige rohkem häiris avalikkust aastate jooksul kuuldus, et Austraalias treenitakse terroriste Jugoslaaviasse suunamiseks, mida aga kroaatlased ise kategooriliselt eitavad. Ei ole mingeid konkreetseid tõendusi nähtavasti toonud ka see suur haarang, mida teostas kroaatlastele 1973 a. tööerakonna valitsuse võimul olles politsei, sest kohtulikke süüdistusi sellele ei järgnenud.

Nüüd aga tabati politsei poolt Lõuna-Walesi osariigi metsas Edeni linnakesest umbes 32 km. kaugusel 19 relvastatud kroaatlast, kes viibisid seal laagris sõjaväelise väljaõppe otstarbel. Kõik mehed olid sõjalises vormis, mis oli ostetud nende poolt Austraalia armee üleliigse varustuse kauplustest ja mis oli täiendatud kroaatlaste rahvuslikkude märkidega; peas nad kandsid ühesuguseid rohelisi barette. Koos püsside ja revolvritega leiti nende juures politsei teatel veel „ühe võõrriigi kaarte", juhiseid miinide asetamiseks jne.

Mehed toodi järgmisel päeval kohtusse ja lasti vabaks kautsjoni peale. Nende kodudes Sydneys ja Canberras toimus läbiotsimine, kust püüti leida täiendavat kompromiteerivat materjali. Läbiotsijate agarust iseloomustab näiteks see, et ühes perekonnas, nagu teatas ajakirjanikele ühe arreteeritu mehe abikaasa, konfiskeeriti koguni kokaraamat põhjusel, et see võib sisaldada pommide tegemise retsepte. Küllap see oli kroaadikeelne kokaraamat ja läbiotsijad ei saanud aru, mis sorti retsepte see sisaldab.

Kõik sõjaväelisel õppusel tabatud mehed anti kohtu alla eriseaduse põhjal, mis keelab sõjalist väljaõppust ja värbamist võõrriikidesse sissetungimise otstarbel.

Kroaatlased ise eitavad kategooriliselt, et nende laagri otstarbeks oli sõjaväeline väljaõpe terroristide ettevalmistamiseks. Nad kinnitavad, et nad olid metsas propagandafilmi tegemisel ja instseneerisid sõjaväelist õppust ainult filmimise otstarbel.

PREESTRI OTSIMINE AUSTRAALIA JAOKS

Eesti apostliku-õigeusulised Sydneys on teatavasti juba 20 aastat preestrita, kuigi kohapeal on kogudus, mis hõlmab eesti ap.-õigeusulisi ka mujal Austraalias.

Preestri saamiseks oli seni vähe väljavaateid, kuid nüüd on tekkinud lootus, et probleem võib leida soodsa lahenduse. Küsimust arutati EAÕK sinodi esimehe N. Suursöödi külaskäigul Sydneysse koguduse nõukogu poolt, millise nõupidamise järel otsustati pöörduda San Franciscos eluneva preester V. Hiiesalu poole, kel teatavasti ei ole kogudust, et ta võtaks vastu hingekarjase koht Sydneys.

Väike Sydney apostliku-õigeusuliste kogudus ei suudaks endastmõistetavalt hingekarjast ülal pidada ja selle ülesannete täitmine tuleks muidu kõne alla vaid leivatöö kõrval. Preester V. Hiiesalu osas aga on see paremus, et ta on pensionär ja saaks oma pensioni edasi ka Austraalias elades, mistõttu töö saamise mure langeb välja. Hetkel ei ole teada, kas preester V. Hiiesalu võtab ettepanku vastu, kuid Austraalias loodetakse, et ta suhtub sellesse positiivselt.

L. Trett

YOUR Independent Insurance AGENT "SERVES YOU FIRST"

H. KIRIK INSURANCE AGENCY
23 WESTMORE DR.
SUITE 404, REXDALE,
Ont. M9V 3Y7 — Tel. 745-4622

PONTIAC

PAUL JUTTUS
HOGAN PONTIAC BUICK LTD.
348 Danforth Ave.
Telefon äris: 461-3561

PONTIAC
BUICK
LEMANS
PHOENIX
FIREBIRD
SUNBIRD
CENTURY
ACADIAN
SKYHAWK

G.M.C. Veoautod
Pruugitud autod

Arvamine Rootsis:

LAIMONS NIEDRE EI ELA ÜLE SUNNITÖÖD

STOKHOLM (EPL) — Laimons Niedre on tõsiselt haige mees ja vaevalt ta elab üle temale määratud 10. a. sunnitöö karistuse. Lätist pääsenud teisitimõtleja Gunars Rode, kes ise on sunnitöölaagris viibinud, jutustas televisioonis laagri rasketest oludest ja arvas, et Niedre ei suuda kaua vastu panna.

Kuigi Rootsi peakonsul Leningradis Alf Ros on arvamist avaldanud, et „kohtuotsus oli õiglane", kahtlevad selles Rootsi lehed.

Tuuakse pilte ja väljavõtteid trükistest, kus on kasutatud Niedre poolt Lätis võetud pilte, on loetud ka neid märkmeid, mida temast on Rootsi maha jäänud eelmistest reisidest.

Vähemalt Rootsi õigusmõistete järele ei ole Laimons Niedre teeninud ära 10-aastast sunnitööd, kui ka mõned tema pildid võib-olla okupatsioonivõimule ei meeldi, näit. lagunenud kirikud.

— Ta ei ole kunagi olnud mingité raketibaaside lähedalgi, on „Expressenile" ütelnud tema endine naine Marja Niedre, kes mehega koos korduvalt on käinud Lätis kaheksa aasta jooksul. Kogu see asi on vale.

Laimons ei kõlba mingiks spiooniks. Kui väidetakse, et ta on üles tunnistanud, siis võib uskuda, et teda selleks on sunnitud — tal on ema, isa ja kogu suguvõsa Lätis alles. Ta on aga süütu."

Marja Niedre, rahvuselt soomlane, elab praegu Helsingis. Ta on muide saanud rootsi konsulaadilt 15. septembri kuupäevaga promemoria, mille on koostanud asekonsul ja millest selgub, et rootslastele antud informatsioonide järgi on Nõukogude sõjaprokurör täielikult asja üle andnud tsiviilprokurörile juurdluse jätkamiseks.

Selleni jõuti pärast kolm kuud kestnud juurdlust. Nüüd aga öeldakse ometi, et Laimons on üheksa aasta jooksul end pühendanud sõjalisele spionaazhile. Miks nad muutsid ennast? küsib Marja Niedre.

ERIK UDAM VALLANDATUD

STOKHOLM — Eesti Vangistatud Vabadusvõitlejate Abistamiskeskusele kodumaalt saabunud informatsiooni kohaselt on Erik Udam vallandatud oma töökohalt Vabariikliku Restaureerimisvalitsuse juures, asukohaga Tallinnas, Lai tänav 29/31, kus ta töötas elektriinsener-projekteerijana.

Erik Udam on sündinud 10. juulil 1938 Tallinnas. Lõpetanud Tallinna 22. keskkooli. Mõisteti detsembris 1955 rahvusliku sisuga üleskutsete valmistamise ja ülespanemise eest Tallinna 2. keskkooli teadetetahvlile 6-aastaks sunnitööle. Vabanes 1956 ühenduses Stalini hukkamõistmisega. Lõpetas Tallinna Polütehnilise Instituudi. Arreteeriti teistkordselt 1962 Türi-Allikul ja mõisteti detsembris 1962 koos Enn Tarto, Toivo Uibo, Jarmo Kiiki, Valdo Reinarti ja Priit Sillaga 5½-aastaks sunnitööle „Eesti Rahvuslaste Liidu" nimelisest organisatsioonist osavõtmise pärast. Vabanes 1967. Seoses KGB arvete õiendamisega Eesti Demokraatliku Liikumise esindajate kallal 1974—75 kutsuti Erik Udam tunnistajana eeluurimisele. Oli 1976 KGB surve! sunnitud oma töökohalt lahkuma.

Kevadel 1977 tegi KGB-major Albert Molok talle pakkumise organiseerida 200.000 rublalise tasu eest KGB poolt kontrollitavad Helsingigrupid. Udam paljastas 1. juunil 1977 Moskvas kindral Pjotr Grigorenko korteris lääneajakirjanikele korraldatud pressikonverentsil KGB provokatsioonilise pakkumise. 16. novembril 1977 korraldas KGB Erik Udami korteris läbiotsimise, tuues ettekäändeks Leedu Helsingi-grupi esimehe Viktoras Petkuse vastu tõstetud süüasja. 16. jaanuaril 1978 kuulati Erik Udam üle Viktoras Petkuse süüasjas KGB-major M. Zhukovi poolt. Seoses okupatsioonivõimu poolt Vilniuses lavastatud protsessiga kimbutas KGB korduvalt Erik Udamit. Nüüd on KGB mõjutanud tööandjat — seekord Restaureerimisvalitsust vallandama Erik Udami, kel ei ole veel õnnestunud uut töökohta leida.

EI
MINGIT
KOMPROMISSI
KOMMUNISTIDEGA
K. Päts — 1918

Eesti vabadusvõitleja uppus haarangul

STOKHOLM — Eesti Vangistatud Vabadusvõitlejate Abistamiskeskusele okupeeritud kodumaalt saabunud teatel avastas KGB Põlva rajoonis, Veriora lähedal 5. ja 6. oktoobril toimunud haarangul 74-aastase relvastatud vabadusvõitleja August Sabbe, kes oli ennast varjanud Teisest Maailmasõjast saadik. Püüdes pääseda KGB haarangust hüppas August Sabbe Võhandu jõkke, kus uppus.

Et okupeeritud Eestis leidub vaatamata 34 aastat kestnud punasele terrorile ikka veel relvastatud vabadusvõitlejaid, selle kohta on aegajalt tulnud teateid. Üks eelmistest läände jõudnud andmeist on pärit 1970-aastate algpoolelt. Nimelt langes Valgjärvelt pärit Kalev Arro 2. juunil 1972 KGB kuuli läbi samas Põlva rajoonis ettevõetud haarangus.

Vene aatompommid Kuubal?

Juba mõni nädal tagasi saatis N. Liit suuremal hulgal oma MIC-23 võitluslennukeid Kuuba saarele. Need on lennukid mida kasutatakse aatompommide transporteerimiseks.

Kaks Ameerika ajakirjanikku R. Evans ja R. Novek on tõstnud üles küsimuse, et MIC-23 toomisega Kuuba saarele on N. Liit rikkunud president J. F. Kennedy ajal 1964. a. sõlmitud kokkulepet, mille järele aatompommide ja teiste rünnakuks ettenähtud relvade paigutamine Kuuba saarele on keelatud. „Prawda" vastas sellele ja märkis, et MIC-23 on saadetud Kuubale, kuid need lennukid ei ole mõeldud rünnakuks vaid ainult Kuuba saare kaitseks. President J. Carter on saatnud luurelennukeid Kuuba saare kohale, et selgitada, kas MIC-23 on viimased mudelid, millised kannavad aatompomme, või on vanemad tüübid, millised ei kanna pomme. Luure andmetel on Vene sõjalaevad toonud 15 uuemat tüüpi MIC-23 Kuuba saarele.

Lääne-Saksamaa spioonid kahjustasid NATO't

Kohtuprotsessidel Saksamaal selgus, et spioonid varastasid kõik NATO mobilisatsiooni plaanid, varustuse ja sõjamoona ladude asupaigad ja hulgad. Isegi õlijuhtme plaan õlijärelveoks sai nende kaudu N. Liidule teatavaks. Selle tõttu tulid töötada välja uued plaanid ja varustus asupaiku tuli muuta, mis nõudis suuri kulutusi.

Eestlaste ajaleht „MEIE ELU" levib üle kogu maailma, kus asub eestlasi. — Tellige ja lugege „MEIE ELU". — Nõudke „MEIE ELU" proovinumbreid. —

„MEIE ELU" tellimishinnad: Kanadas: 1 a. $24.00, 6 k. $13.00, 3 k. $8.50 USA-sse: 1 a. 26.00; 6 k. $14.00, 3 k. $9.00. Ulemeremaadesse: 1 a. $30.00, 6 k. $16.00, 3 k. $10.00. Kiripostilisa Kanadas: 1 a. $13.50, 6. k. $6.75. Kiri ja lennupostilisa USA-sse: 1 a. $14.50, 6 k. $7.25. Lennupostilisa Ulemeremaadesse: 1 a. $23.50, 6 k. $11.75.

„MEIE ELU" TALITUS
958 Broadview Ave., Toronto, Ont. M4K 2R6, Canada

Tellimiskupong:

Palun saatke minule „Meie Elu" ..... kuuks.

Tellimisraha siinjuures .....
(Tshekiga, panga rahakaardiga, posti rahakaardiga).

Nimi: .....

Postiaadress: .....

Kuupäev .....

.....
(Allkiri)

KORP! FIDENTIA TÄHISTAS OMA 50-A. JUUBELIT

Möödunud pühapäeva õhtul tähistas Korp! Fidentia ümber koondunud akadeemiline naismuusikute pere oma organisatsiooni 50-t aastapäeva kontsert-aktusega Tartu College'is.

Kuigi suuremad juubelipidustused toimusid juba oktoobris New Yorgis, USA ja Kanada Koondiste ühisosavõtul, ei jäetud siiski mitte unustusse Korp! Fidentia Kanada Koondise traditsioonilist aastapäevakontserti, mis sel aastal kandis ümargust järjekorra numbrit. — 15.

Kontsert-solistid olid noored kunstnikud, Tiina Mitt klaveril ja Elva Mikk harfil.

Mõlemast andekast noorest oli pikemalt juttu selle lehe veergudel 2 nädalat tagasi.

Kontsert-aktuse avasõna lausus vil! Salme Lohuaru, tervitades kokkutulnud muusikasõpru, kes rohkearvuliselt täitsid suure saali.

Järgnevalt noor sharmikas Tiina Mitt esitas klaveril pika ning paljunõudva kava, mille iga osa kviteeriti tänulikult tugeva ning kestva aplausiga. Neun Variationen über ein Menuett von Duport KV573 (Wolfgang Amadeus Mozart), Sonata Opus 110, Moderato Cantabile, Allegro Molto, Adagio, Fuga, Arioso, Fuga (Ludwig van Beethoven), Unelm (Juhan Aavik), Hungari Rapsoodia No. 12 (Franz Liszt).

Eriti kauakestvale aplausile viimase pala järele järgnes teenitult sületäis lilli.

Järgnevas aktusekõnes

andis linnulennulise ülevaate Korp! Fidentia ajaloost auvil! Aino Kurg.

Ühel novembrikuu päeval, 50 aastat tagasi, 6 Tallinna Konservatooriumis õppinud naismuusikut leidsid, et oma kodumaa hüvanguks saavad kunstnikud rohkemat pakkuda ainult ühendatud jõul. Selle mõtte teostusena sündis Eesti Naismuusikute Selts. Need 6 noort energilist idealisti olid Linda Saul, Niina Murrik-Polonsky, Elsa Maasik, Alice Schiller, Nora Soots ja Gerda Varblane. Kahjuks pole teada, et ükski neist oleks pääsenud vabasse maailma.

Esimeteks noorliikmeteks olid Elsa Avesson, Dotty Kleitsman, Liidia Laks, Tekla Koha ja Sonja Piller.

Seltsi auliikmeteks valiti hiljem Miina Härma, Helmi Einer, Aino Tamm, Paula Brehm, Helmi Mohrfeldt-Viitol, Ludmilla Hellat-Lemba, Amanda Jentson ja Ida Loo-Talvari.

Ainulaadne üliõpilasorganisatsioon naismuusikuist kasvas kiiresti

liikmeskonna näol ning nende panus loomingulisel interpreteerival ning pedagoogilisel alal sai tähendusrikkaks osaks eesti muusika-kultuuris.

Järgnev ajastu algas Eesti Naismuusikute Seltsi otsusega muuta seltsi statuut ning tegutseda edasi üliõpilas-korporatsioonina Fidentia nime ja sini-valge-kirsipruuni värvitekli all, deviisidega: ühtlus, õestus, isamaa armastus. Ladinakeelne nimi Fidentia tähendab usku ning usaldust sõprusesse ning ühendatud jõusse.

Nii alanud teine ajastu kestis loomingurikkana kuni 1940. aasta okupatsioonini. Need olid Korp! Fidentia õitseaastad pingsa töö ning rikkalikult kroonitud edu tähe all. Liikmete arv paisus 130-ni, tekkisid sõprussidemed Riia ja Helsingi helikunstnikega, korraldati kontserte, balle ja lavastati oopereid. Hommikkontserdid ja raadio ringhäälingu pooletunnised kavad olid väga populaarsed.

Kahjuks ei osanud Tartu konservatiivsed üliõpilasorganisatsioonid õigesti hinnata Korp! Fidentia õigusparast kuulumist akadeemiliste organisatsioonide perre, kuigi Tallinna Konservatooriumi ülemaste kuulus kõrgemate õppeasutiste hulka, nõudes gümnaasiumi lõputunnistust helikunstniku diplomi taotlusel. Korp! Fidentia on noorliikmete värbamisel neid akadeemilisi põhinõudeid valjult silmas pidanud.

Järgnenud vaikival ajastul

keelustasid okupatsioonivõimud organisatsiooni edaspidise tegevuse, kuigi mõlemad okupatsioonivõimud olid agarad kasutama meie helikunstnike andekust ja võimeid nii rindeil, kui ka tagalas. Helgeimaid hetki ja päikesepaistet tõid aga meie helikunstnikud põgenikelaagrite halli igapäevasusse nii Saksamaal, kui ka Rootsis. Neist aegadest mäletame nimesid, nagu Helmi Betlem, Irma Kalvet, Maret Pank j.t.

Järgmiseks ajamärgiks on aasta 1951, mil Korp! Fidentia vil! Juta Kurman'i energilise organiseerimise tulemusena New Yorgis taas tuhast ja varemetest tõusis.

Viimase olulise ajamärgina nimetame aastat 1963, mil

auvillistlase Aino Kure algatusel organiseeriti ka Toronto Korp! Fidentia Kanada Koondise taassünd.

Kanada Koondis alustas tegevust vaid 3 liikmega, kuid Aino Kure väsimatu töö tulemusena on kohalik liikmete arv tublisti kasvanud ning lisa on saadetud USA Koondiselegi.

Korp! Fidentia igaaastased kontserdid Torontos omades kindlat ja tänulikku kuulajaskonda ja siirast eesmärki noorkunstnike edutamisel on kujunenud juba muusikaliseks institutsiooniks. Oma aastapäeva kontsertide kõrval võite aga leida Korp! Fidentia liikmeid, helikunstnikke, esinemas erisündmuste puhul üle kogu Põhja-Ameerika mandri kas solistidena, ansambleis, saatjatena ja muusikapedagoogidena.

Lõpetades avaldas Aino Kurg soovi, et see vanema generatsiooni sütitav hingetuli kanduks ka meie noorema generatsiooni kunstnike hingeisse, et jääks veel kauaks püsima Korp! Fidentia ja koos temaga meid ühendav ja inspireeriv muusika.

Järgnes kontserdi teine pool,

kus ettekandeid harfil esitas tagasihoidlikkuses sümpaatne Elva Mikk. Siciliana (da un pezzo di liuto del sec XVI) — Ottorino Respighi (1878—1936), trans. Grandjany, Fantasie Sur Un Theme de J. Haydn — Marcel Grandjany (1891-1975), Feerie, Prelude et Danse — Marcel Tournier (1879—1951), Chanson Dans La Nuit — Carlos Salzedo (1885—1961).

Kõik esitatud palad sel harva kuuldud instrumendil said sooja vastuvõtu ja kestva aplausi osaliseks, mille lõppu kroonis jällegi sületäis lilli.

Järgnenud tervituste osas

aupeakonsul Ilmar Heinsoo Eesti Vabariigi esindajana tervitas ja tänas ilusa kontserdi eest. Ta avaldas lootust, et noor järelkasv eesti muusikute organisatsioonile oleks jätkuv ja kinnitas veendumust, et Korp! Fidentia on oma muusikalise aktiviteediga rikastanud eesti kultuurivara ja mitmekordselt õigustanud enda eksistentsi.

Eesti Korporatsioonide Liidu ja Korp! Revelia poolt tõi tervitusi ja sületäie punaseid roose Siegfried Preem, kes mainis, et nii nagu arstirohi on vahel vajalik inimkehale, niisama tunneb vajadust inimhing muusika järele. Samas avaldas ta lootust, et vähemalt paguluses EKL Korp! Fidentiat ei unustaks.

Naiskorporatsioonide nimel Korp! Filia Patriae esindaja andis tervitusega kaasa kimbu roose ja nahkköites albumi.

Korp! Fidentia USA Koondise senior Linda Uusima tõi tervitusi ja lilli nii Kanada Koondisele kui ka auvil! Aino Kurele tehtud töö ja suure vaeva eest.

Teadustajana vil! Stella Kerson luges ette ka arvukad kirjalikud tervitused.

Lõppsõnas vil! Salme Lohuaru tänas kõiki esinejaid, tervitajaid ja vaevanägijaid.

Kontsert-aktus lõppes Eesti hümniga.

Järgnes vahetult koosviibimine naiskorporatsioonide ruumes.

-m.

„CAROUSEL TOURS" — 5 nädalane dets. 29.—veebr. 3. Florida spetsiaal, alates $349.—. Tehke reservatsioonid kohe.

H. KIVI TRAVEL – Lic. 1064361

Eesti Maja, 958 Broadview Ave. Toronto, Ont. M4K 2R6
Tel. 466-4813 õhtuti ja nädala lõppudel 759-3588

house of denmark

1942 Avenue Rd. **Tel. 787-5767**
(HWY 401 2 bl. lõunasse)

Äri avatud: esmasp., teisip. 10—6, kesknädalal suletud, neljap., reedel 10—9 ja laup. 10—6.

Tulge ja tutvuge hiljuti Skandinaaviast saabunud mööbliga, magamistoad, söögitoad, lauad jne.

Hinnad soodsad. Isiklik ja usalduslik teenindus.

Kauaaegse kogemustega sisedekoraator.

Austusega WILLY DAENZER

Sugulaste ja sõprade meelespidamiseks sobiv kingitus – „MEIE ELU" aasta või poolaasta tellimine

Saatke „Meie Elu" talitusele tellimine ja meie saadame teile üleandmiseks kinkekaardi, või saadame tele nimel otse saajale.

Tellin „MEIE ELU" (aastaks, poolaastaks):

Hr., pr., prl. .....

Aadress: .....

.....

Tellija nimi: .....

Aadress: .....

.....

Palume käesolev kupong täita ja saata koos rahaga „Meie Elu", 958 Broadview Avc., Toronto, Ont. M4K 2R6

SKAUTLIKUD NOORED EESTI MAJA NOORTERUUMI HALDAJATEKS

Eesti Skautide Malev Kanadas ja Eesti Gaidide Malev Kanadas sõlmisid Toronto Eesti Majaga kokkuleppe niinimetatud noorteruumi kasutamise suhtes.

Kui teostati Eesti Maja juurdeehitus ja selleks läks käiku rahakogumise aktsioon tegid mõlemad malevad juurdeehituse valmimise oma organisatsioonide „südameasjaks". Kuigi see on alati nii olnud Eesti Maja ostmisel ja eelmisel juurdeehitusel, siis seekord oli selleks ajeks veel eriline põhjus: hoone valmimisel pidid skautlikud noored koos teiste eesti noorteorganisatsioonidega saama maja neljanda korruse suure ruumi oma kasutusse. Sellest selle ruumi nimigi — „Noorteruum".

Kui algas juurdeehituse sisemine viimistlemine, moodustasid noortemalevad koos rahvatansijatega komitee neljanda korruse väljaehitamiseks. Tegelik ehitustöö käis talgute korras või maksulise tööjõuga, nii kuidas laekus summasid ning oli oskust teatava töö läbiviimiseks. Materjali hangiti „oma poiste" hinnaga kompaniitee juurest, kus skaudijuhid juhtivatel kohtadel.

Kui ruum oli peagu väljaehitatud, selgus, et noorteruumi majandamine käib noorteorganisatsioonidele ülejõu. Kinnisvaramaksud (noorteruumi osa Eesti Majas), kütte, valgustuse ja korrashoiu kulud olid suuremad kui skautmaleva ühe aasta eelarve. Otsiti majanduslikku lahendust, kuid seda ei leitud. Noorteruumi väljaüürimine sissetulekute saamiseks ei andnud loodetuid tulemusi. Üks põhjusi võis olla neljas korrus ilma tõstukita majas ja kaugus köögist.

Olukorrale on nüüd leitud soodne lahendus pärast korduvaid läbirääkimisi Eesti Maja juhatusega. Vastavalt sõlmitud kirjalikule kokkuleppele Eesti Gaidide Malev Kanadas ja Eesti Skautide Malev Kanadas üheltpoolt ja Toronto Eesti Maja teiseltpoolt on noorteruum antud Eesti Maja poolt malevate haldusse määramatuks ajaks. Malevad omaltpoolt lubavad hoolitseda, et üldiselt tunnustatud eesti noorteorganisatsioonid saavad korrapäraselt ruumi kasutada koordineeritud tegevuskalendri alusel sihiga, et ruum leiaks maksimaalset kasutamist eesti noorte poolt.

Malevad lõpetavad ruumis sisemised ehitustööd ja viivad läbi sisustamise, samuti hoolitsevad nad ruumi puhtuse ja korrashoiu eest. Ruumi kasutamise kord kinnitatakse Eesti Maja ja malevate poolt. Malevad lubavad ka võimaluste kohaselt toetada Eesti Maja ruumi otseste kulude katteks.

Eesti organiseeritud noored on teretulnud oma küsimustega noorteruumi kasutamise suhtes. Telefonid on selleks 493-3653 (skm. Enn Kiilaspea) ja 447-7610 (ngdr. Piret Komi).

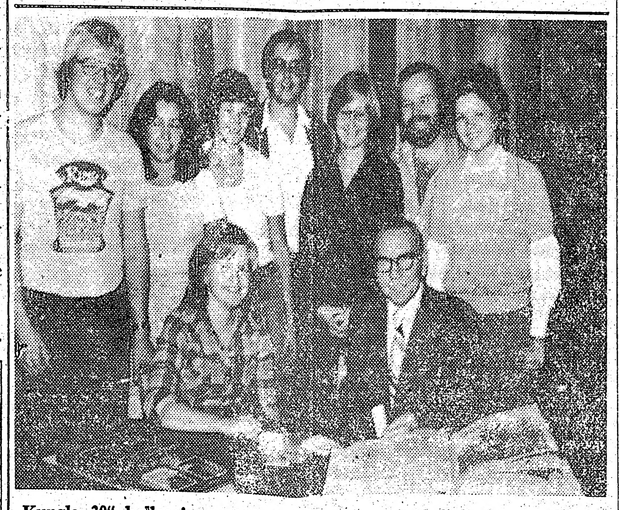

„Kungla 30" kolleegium võttis vastu esimese juubelialbumi eeltellimise Herbert Männa käest.

Rahvatantsijad annavad välja albumi

Kotkajärvel ei toimunud mitte ainult pastlategemise kursused, vaid rahvatantsu juhtide treeningpäevad ja nõupidamine. T.E.R.R. „Kungla" 30. a. juubeli tähistamiseks. Noorte organisatsiooni agar juhatus soovib seda tõsta esile kui üht suuremat noorte isetegevust Välis-Eestis. Noored on rakendatud nii liikmetena kui ka õpetajatena ja organisatsiooni juhtidena. Rühmas tegutsevad umbes 100 liiget. Juhatuse keskmine vanus on tänavu 22 a.

Juubeliaasta kava hõlmab laiahaardelist tegevust, millest silmapaistvamad on tervet rühma hõlmav tantsulavastus uuel aastal ja traditsiooniline 30. aastapäeva Maiball.

Suurimaks ürituseks on juubelialbumi väljaandmine. Noored arvavad et saavad hakkama „kihvti" ja silmapaistva tööga. Nad tahavad esile tõsta silmapaistvat gruppi, kes on rühmaga koos „karanud". Isegi loodavad, et rühma endised liikmed, eriti kuuekümnendatest aastatest, saavad aru, et sellest ajast puuduvad pildid ja muud andmed, ning helistavad Agu Metsalale 493-1459 ehk Linda Valterile 363-2504.

„Kungla" album toob palju rohkem kui rahvatantsijate eluloo. See jäädvustab väga tähtsa lõigu Toronto eestlaskonna elust. Rühm otsib nii piltide kui ka muu rühma tegevuse suhtes informatsiooni. Palutakse, et endised rühma liikmed sorivad läbi oma pildikarbid ja teataksid huvitavatest leidudest ülalnimetatud isikutele.

VABADUSE TAOTLUSELE TULEB ANDA KONKREETNE SISU

Vabadusvõitluse Nädala raames pidas kpt. August Nõmmik Toronto Eesti Majas 16. nov. loengu — Vabadusvõitlus enne ja nüüd. Korraldajaks oli Toronto Eesti Selts.

Kpt. Nõmmik võrdles eesti rahva küpsemist iseseisvaks rahvaks enne Vabadussõda ja võitlust selles sõjas, praeguse võitlusega iseseisvuse taastamiseks. Vaatlus hõlmas eesti rahva kujunemist iseseisvaks rahvaks 210 aasta kestel, alates Eestimaa vallutamisest venelaste poolt Põhjasõja ajal.

Esimesed 100 aastat kulus venelaste hävitustöö tagajärgede likvideerimiseks ja rahvaarvu suurendamiseks. Põhjasõjas venelased laastasid maa, linnad hävitati ja rahva arv langes 62,000 peale. 38,000 talundist oli kasutamiskõlbulikke ainult 733. Nende seas oli ka Laido talu Viiratsi vallas, Viljandi lähedal. Sellest talust võrsus Eesti sõjavägede ülemjuhataja Vabadussõjas, kindral J. Laidoner. Rahvaarv kasvas kiiresti. 1782. a. oli Viiratsi vallas juba 510 elanikku, rohkem kui iseseisvusaastatel. Eestlased ei surnud välja ega sulanud teistesse rahvastesse.

Teine sada aastat kulus jõukuse kogumiseks, haritlaskonna kasvatamiseks, rahvuskultuuri talletamiseks, rahvuslike eesmärkide selgitamiseks, võitlemiseks venestamise vastu ja sakslaste eesõiguste piiramiseks.

Kolmanda sajandi esimestel aastatel hakati nõudma enesemääramise õigust ja reforme. Sellele järgnes täieliku iseseisvuse nõudmine ja Vabadussõda.

Vabadussõtta eesti rahvas läks kindla teadmisega, mida iseseisvus tähendab ja milliseid reforme see kaasa toob. E. Laaman kirjutas „Iseseisvuse sünnis". „Vabadussõda tõi kaasa mitte üksi riikliku enesemääramise õiguse, vaid ka poliitilise, rahvusliku ja sotsiaalse reformi. Ta lõi hoopis uue olukorra, mille ees maailm seisab umbusklikult ja imestunult. Eesti Vabariik sündis revolutsiooni keerises. Revolutsioonid üllatavad, kuid nad ei too enesega kaasa midagi uut, mis juba ammu poleks vaka all idanenud". Seda printsiipi peaks jälgima praegune vabadusvõitlus.

Iseseisvuse aastatel eesti rahvas töötas erilise usinusega.

Ta rakendas oma töökuse, kõrge haridusliku taseme, intelligentsi ja füüsilise jõu ning saavutas imestamisväärseid tulemusi. Ta vabastas end saksa-vene mõjutustest ning püüdis elada täielikus erapooletuses, lootes, et keegi tema iseseisvust ei ohusta.

1. sept. 1939. a. algas II Maailmasõda. Riigid, kellelt Eesti lootis oma iseseisvuse garanteerimist olid seotud sõjaga ja N. Liit kasutas seda baaside lepingu pealesurumiseks Eestile. Järgmisel aastal Eesti annekteeriti N. Liidu poolt. See teostus veretult ja vallutaja saagiks langes kogu rahvuslik vara ja maa. Vereohvrid küüditatute ja mõrvatute näol tulid hiljem, neid oli 140,000. Venemaad iseloomustades kirjutas E. Laaman. „Tema ajalugu ei kanna orgaanilise arengu, vaid perioodilisite, vulkaaniliste plahvatuste ilmet. Pikale vaikusele järgneb tulepurskamine, kui maa-aluseid jõude enam tagasi suruda ei suudeta, siis tuleb revolutsioon". Vaikus raudse korra all ja revolutsioon on vaheldunud reeglipäraselt Vene ajaloos ja seepärast võib küsida, kaua püsib praegune raudne rahu.

Kommunistliku diktatuuri eest läände põgenenud rahvas on lubanud vabastada kodumaa. Sellest on möödunud 34 aastat ja vabastamine seisab samade mägede taga kui esimesel aastal. Põhjus seisneb selles, et rahvas ei ole muutunud tugevamaks ja vabadusvõitlusele pole antud konkreetset sisu. Rahva iive on madal ja sulamine teistesse rahvustesse suur. Meie kaotame ühe positsiooni teise järele. Olukord võib paraneda, arvas referent, eriti teistesse rahvustesse sulamise arvel. Meie ei ole enam vaesed pagulased, kes elavad ühes toanurgas, vaid avaramates koludes kui keskmine siitmaa elanik. Arvestades rahva töökust, kõrget haridusliikku taset ja püsivust, meie võime varsti omada silmapaistvaid teadlasi, kunstnikke, poliitikuid ja majandusmehi. See tõstab rahvusliikku iseteadvust. Vaatlused on näidanud, et eestlaste seas kaotab see, kellel kaob side oma rahvaga.

Välis- või vabadusvõitluse alal

on 34 aasta jooksul nõutud vabadust Eestile ja okupatsioonivägede lahkumist maalt, ilma lähema selgituseta kuidas seda saavutada ja kuidas eesti rahvas ise sellele kaasa aitaks. Põhjuseta on loodetud, et Ameerika vabastab Eesti ja põgenikud sinna tagasi viib.

Äsja 5 rahvusgruppi: eesti, läti, leedu, valgevene ja ukraina koostasid esildise Liitunud Rahvaste Organisatsioonile. Selles nõutakse N. Liidu dekoloniseerimist, moskoviitide lahkumist allaheidetud rahvaste aladelt, täielikku iseseisvust rahvastele kes seda soovivad ja teistele enesemääramise õigust. See on samm õiges suunas. Teiseks, nende rahvusgruppide taga on 62 miljonit elanikku N. Liidus ja ligemale 10 miljonit väljaspool N. Liitu. Nende nõudmist on LRO-l raske ignoreerida.

Kui see siiski peaks aset leidma, siis esildise koostanud rahvusgrupid on küllalt tugevad, et N. Liidu dekoloniseerimisega seotud küsimustele vastuseid või lahendusi leida. Tuleks selgitada, kas kõik liiduvabariikide rahvusgrupid vabas maailmas ühinevad LRO-le saadetud esildisega. 2. Mida üks või teine rahvas soovib, kas täielikku iseseisvust oma rahvusriigi moodustamisega või kultuur-autonoomiat mõne rahvusriigi piirides. 3. Tuleks moodustada N. Liidu koloniseeritud rahvaste esindus, N. Liidu dekoloniseerimisel ülestõusvate küsimuste selgitamiseks. See on suureulatuslik töö ja peaks olema teostatud LRO poolt, koostöös koloniseeritud rahvaste keskorganisatsioonide esindajatega vabas maailmas. Lõpuks võiks selgitamist leida ka see, milliseid sanktsioone kasutada N. Liidu vastu, kui ta dekoloniseerimisega ei nõustu.

Kõiki neid küsimusi lahendades kasvab N. Liidu koloniseeritud rahvaste poliitiline iseteadvus ja nad hakkavad kujundama oma tulevast elu iseseisvas rahvusriigis, kas iseseisvalt või mingis liidus teistega. See looks sama olukorra, mille juurde eesti rahvas oli jõudnud kui algas Vabadussõda. Siis oleks otsustatud Vene kolonialismi saatus.

Ettekandele järgnes elav mõttevahetus,

kus referent andis täiendavat selgitust. Avaldati arvamist, et viie rahvusgrupi esildis viib koostöö raskuspunkti Balti rahvaste koostöölt laiemale ja raskemale alale. Kas ei oleks parem arendada edasi Balti rahvaste koostööd? Referent nõustus sellega, et Balti rahvaste koostöö on oluline, kuid nende jõud on nõrk ja hääl ei kosta kaugele. Vabaduse nõudluseks on vaja suuremat jõudu ja kõvemat häält, mida võivad anda ühendatult koloniseeritud rahvad.

Teiseks tõsteti üles küsimus, miks LRO-le saadetud esildist ei ole otseselt saadetud kommunistlikule Hiinale. See on kolmel korral süüdistanud N. Liitu kolonialismis ja võiks meile suureks abiks olla N. Liidu dekoloniseerimisel. Referent kahtles, kas P.-Hiina tõsiselt toetab N. Liidu rahvaid, kui need hakkavad iseseisvust taotlema. Kriitika on üks, aga mõttekaaslase elu kallale minek on teine asi. Järgnes rida sõnavõtte Balti liidu tegevuse ja Soome hoiaku kohta II Maailmasõja ajal. Viimaseks küsimuseks oli, kust saadakse raha selle ulatusliku vabadusvõitluse finantseerimiseks. Referent arvas, et kõige kergemini toob selle taskust välja omaniku oma käsi.

Noorteruumi teated

Noored, kuhu te jäite? Ootasime teid, aga teid ei saabunud nii suurel hulgal kui lootsime. Õhtu oli kena, kuid oleks võinud veel kenam olla, kui oleks olnud koos rohkem noori. Mängisime ping-pongi, vaatasime filme, tantsisime ... Tulge kindlasti 1. detsembril discoõhtule! Demonstratsioon ja õpetus neile, kellel selleks soovi!

OOTAME TEID!

H. Treffneri Gümnaasiumi 95. aastapäeva kokkutulek

toimub reedel, 8. detsembril kl. 7.30 õ. Tartu College'i ruumes. Samas on saadaval kooli juubelialbum.

Eelregistreerimine: H. Toppi — 781-5818 ja E. Liigand — 769-1623.

JAAN ALMER KATUSETÖÖD

Teeme uusi ja parandame vanu, samuti suvilate katuseid.

Helistada tel. 699-5295

Turist oli kümme aastat vangis

N. Liidus vabanes vanglast vene päritoluga inglise kodanik Nikolai Sharögin, nüüd 57-aastane, kes aastal 1968 läks vaatama oma sünnimaad, seal vangistati ja kümneks aastaks vangi pandi. Kuigi ta suurema osa oma elust oli elanud Inglismaal ja selle maa kodanik, lugesid venelased ta N. Liidu kodanikuks. Nüüd taotleb ta väljapääsuviisat Inglismaale.

Vene võimud ei taha Sharöginile anda väljasõidu luba, väites, et ta on Vene kodanik. Nad pakkusid temale Vene kodaniku passi, kuid Sharögin keeldus seda vastu võtmast, teatades pakkujaile, et ta läheb ennem veel tagasi orjalaagrisse, kui hakkab Kremlimaa kodanikuks. Ta on ja jääb Briti kodanikuks, ja nõuab sellena N. Venes oma õigust lahkumiseks.

Sharögin siirdus turistina N. Venesse 1968. aastal, sooviga näha sünnimaad. Külastamisaja lõpul, olles ettevalmistusi tegemas lahkumiseks, arreteeris KGB ta ootamatult süüdistusega, et ta kontrabandina toonud Venesse nõuk. vastast materjali. Järgnes kohus, ja karistus — 10 a. vangistust, mille ta paratamatult pidi ära kandma.

Sharöginit asuti süüdistama 10 a. tagasi N. Vene vastases propagandas pärast seda, kui ta oli tagasi lükanud KGB ettepaneku, hakata nende agendiks Inglismaal. Andmed tema kohta saabusid nüüd läände Vene dissidentide kaudu. (EPL)

Ikkes kirik okupeeritud Eestis

Stuttgardis peeti 6. Kristliku Idaaktsiooni Internatsionaali kongress. Rida aruandjaid informeerisid kristlike olukorrast kommunistlikult valitsetavates riikides. Eriti tõsteti esile Tshehhoslovakkiat, kus peale uue paavsti valimist olevat usklike olukord halvenenud.

Kongressi avas Heinz Mattias Idaaktsiooni esimees ja Idamisjoni direktor, mis viimastel aastatel on üle 20 milj. DM Idas jälitatud kristlaste toetamiseks kogunud.

Pikema ettekandega esines 1974. a. Läände põgenenud KGB kapten Aleksej Myagkov KGB töömeetoditest.

Eestlaste poolt võttis kongressist osa Eesti Rahvusfondi esimees Endel Krepp ja Ants Luik kesknõukogu esindajana.

E. Krepp esines kongressil ettekandega teemal: Ateistide poolt juhitud kirik N. Eestis. Oma ettekandes ütles ta muu hulgas: Vastavalt uuele põhiseadusele on N. Liidus kirik riigist lahutatud, tegelikult valitsevad aga nõukogude ateistlikud võimud kiriku üle ka pisiasjades.

N. Liidus 1977. a. kehtestatud uus usukoondiste põhimäärus asendas Üleliidulise 1929. a. määruse ja Eestis kehtinud 1945. a. „ajutise juhendi". Eesti osas on uus 1977. a. põhimäärus karmim varem kehtinud Ajutisest juhendist. Nüüd tuleb nõutada igakordset eriluba üksikute usuliste talituste, ristimise, matusetalituse, laulatuse j.m. korraldamiseks.

N. Liidu „usuministri" V. Korojedov kirjutas et religioosne situatsioon Liidus olevat normaalne. Seda mida ateistlik võim normaalseks peab ei pea normaalseks kiriklikud ja usulised ringkonnad. Evangeeliumi luteri usu kirikule N. Eestis ei ole senini trükiluba antud vaimuliku kirjanduse trükkimiseks.

Samal ajal on väljaspool Eestit Läänes 1945—1977 ilmunud 150 vaimulikku raamatut. N. Eestis on eriti soodustatud ateistliku kirjanduse väljaandmist. 1954—72. a. on N. Eestis ilmunud 91 ateistlikku väljaannet 332 tuh. eksemplaris.

Ilmub Eduard Ole monograafia

Käesoleva aasta jõuluks ilmub raamatuturule kunstnik Eduard Ole monograafia. See annab värvides ja must-valge tehnikas läbilõike Eduard Ole loomingust alates 20-ndatest aastatest tänapäevani. Monograafia sisaldab 24 must-valget ja 44 värvitrükis reproduktsiooni. Eessõna monograafiale on kirjutanud Arvo Mägi.

Eeltellimiskorras saab monograafiat tellida kuni 1. detsembrini hinnaga (30 dollarit). Monograafia ilmub kunstniku hiljuti möödunud 80-aastase sünnipäeva tähistamise märgi all. Selle ostmine tähendab ühtlasi ka õnnespovi meie kunsti vanameistrile, ettetellijate õnnitlejate nimed trükitakse ära teosega kaasasaadetaval erilehel. Pärast teose ilmumist maksab see 38 dollarit, brozheeritult 35 dollarit.

Teose kirjastajaks, kust teost saab tellida: Box 657, S-101 29 Stockholm, Sweden. Postizhiiro: 5 75 88 — 6.

LOTTARIO!
LOTERII
MIS VOIMALDAB TEIL KIRJUTADA ISE ENDALE PILETID.

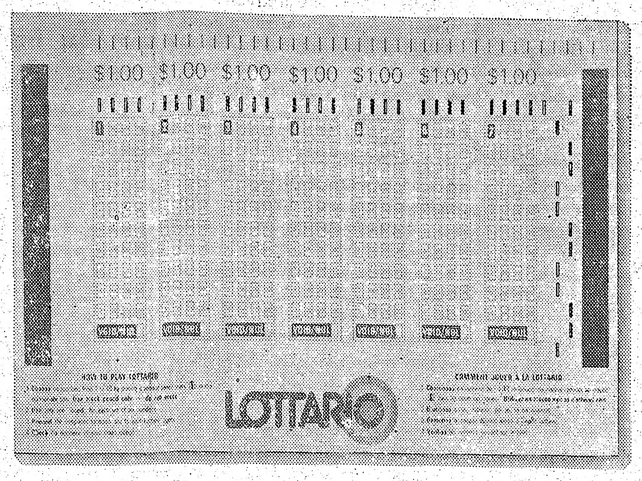

KUIDAS MÄNGIDA.

Kõik, mis te vajate, on selektsioonisedel, pliiats, üks dollar raha ja veidi õnne.

Te võite hankida selektsioonisedeleid igalt LOTTARIO agendilt. Igal sedelil on seitse „veergu", kus leidub numbreid 1-st kuni 39-ni. Kui te kasutate ainult ühte veergu, siis valige sellel välja kuus numbrit esitatud 39-st numbrist. Märkige musta pliiatsiga vertikaalne joon sellele ruudule, mis sisaldab teie poolt väljavalitud numbri.

2 Viige oma seltksioonisedel mõne LOTTARIO agendi või esindaja juurde, kes paigutab teie poolt väljavalitud numbrid LOTTARIO elektronarvutisse ning annab teile vastu kviitungi, millele on märgitud teie poolt väljavalitud numbrid. See on teie LOTTARIO PILET. Kontrollige, kas sellele kirjutatud numbrid on need, mis teie välja valisite.

3 Igal „veerul" mängimine maksab 1 dollar. Te võite mängida nii mitmel veerul nagu te soovite. Teiste sõnadega — kui teie mängite kahel „veerul", siis maksate 2 dollarit.

4 Jälgige loosimist televisioonis igal nädalal või kontrollige ajalehtedest, kas teie poolt väljavalitud numbrid ühtuvad loosimisel väljatõmmatud numbritega.

5 Kui te olete võitnud, siis lihtsalt esitage oma võidupilet oma LOTTARIO agendile väljamaksmiseks. Kui te olete võitnud 100 dollarit või sellest väiksema summa, siis maksetakse see teile kohe välja kohapeal. Kui te olete aga suurema summa võitja, siis ütleb LOTTARIO agent teile kuidas ja kus te võite kätte saada oma võidu.

KUIDAS TE VÕIDATE.

Igal nädalal loositakse välja kuus regulaarset ja üks boonus number televisioonisaates.

Kui need kuus väljatõmmatud regulaarset numbrit ühtuvad teie poolt väljavalitud numbritega, ükskõik millises järjestuses, siis olete JACKPOT'i (suurvõidu) võitja. Kui keegi teine on valinud samad numbrid, siis jagate sellega peavõidu.

Kuid kui te ei ole õieti valinud kõiki kuut numbrit, siis on veel tuhandeid teisi võimalusi võitmiseks.

Kui teil on viis regulaarset numbrit õiged ja teie kuues number ühtub boonuse numbriga, siis jagate suurt Second Prize Pool'i.

Või kui teie viis numbrit ühtuvad viie loosimisel väljatõmmatud regulaarse numbriga, siis tuleb teie võidusumma Third Prize Pool'ist.

Kui teie neli numbrit ühtuvad nelja väljatõmmatud regulaarse numbriga, siis jagate Fourth Prize Pool'i.

Ja kui teil on kolm numbrit õiged, siis võidate 5 dollarit. See ei ole paha ühe dollari eest! Ning igal nädalal on tuhandeid võitjaid, kuna teie poolt valitud numbrid ei pruugi olla loosimisel väljatõmmatud järjestuses.

KUI PALJU TE VÕIDATE.

Suuremad auhinnad on jagatud nelja erineva võidusummade kogumiku vahel, — JACKPOT Pool, Second Prize Pool, Third Prize Pool ja Fourth Prize Pool.

Viienda auhinna väärtus on 5 dollarit.

Need, kellel on võidupiletid nelja esimese kogumiku kategoorias, jagavad võidusumma kogumiku võrdsetes osades.

Näiteks kui JACKPOT'i kogu võidusumma on 300.000 dollarit ja kaks isikut on õigesti valinud kuus regulaarset numbrit, siis kumbki isik võidab 150.000 dollarit.

Iganädalane JACKPOT võib olla 100.000, 300.000 ja 500.000 dollarit või isegi rohkem, olenedes sellest kui palju inimesi mängib LOTTARIO'i. Kui loosimisel ei ole JACKPOT'i võitjat, siis suureneb JACKPOT'i summa iga nädalaga kuni lõpuks keegi selle suure summa võidab.

Quebecis oli samalaadsel loteriil JACKPOT üle 1 miljoni dollari kuni lõpuks üks mängija selle võitis.

SIIN EI OLE TEGEMIST AINULT PILETI OSTMISEGA.
TEIL AVANEB ISE VÕIMALUS MÄNGIDA.

ONTARIO LOTTERY CORPORATION

Florida kiri:

HEITLEMAS USKLIKE NÕIDADEGA

Vastuvaidlematult inspireeris nende ridade kirjapaneku „Meie Elu" nr. 40-das ilmunud artikkel „Kas kirik ikka veel usub nõidu?" — ja need read allpool on ka ainult mainitud pealkirjast võrsunud artikkel — pelgalt informatiivne, ilma miskisuguse poleemikata. Haarab Miami orbiiti, kus katoliiklaste pere on kuubalaste ja viimasel ajal haiitilaste arvel priskelt kosunud ja näitab kosumise tendentsi tulevikuski. Katoliiklasi peetakse üldiselt sellasteks usklikeks, kes enda religiooni dogmast rangelt kinni peavad — ja see avaldub ka Lõuna-Floridas, kus tugev katoliiklaste rühmitus veendunud usukindlusega tähistavad rongikäikudega, pidulike tseremoniidega jne. üsna arvukaid pühakute päivi ja teisi nende usulise minevikuga seoses olnud sündmusi.

Seda imelikum on tõsiasi, millest Miami ajalehed hakkasid teateid tooma juba pooltosinat aastat tagasi, s.o. ajal, mil Kuuba saare pärielanikud hakkasid massiliselt kanda kinnitama Floridas.

Inimesed Miamis märkasid, et eriti hommikuti oli siginud teatavatesse rajoonidesse, kuhu „saare-rahvas" endid sisse surunud, sirgete palmipuude alla kummalisi „panuseid" — õunu, banaane ja nende manu tapetud kanu-kukki — verised ja enamikus ilma peadeta. Kui nende imelike „leidude" kõrvale sigines ka kausikesi punase vedelikuga, mis ametlikel analüüsimistel osutus vereks ja peamiselt kitsede-sokkude omaks, siis ei saanud võimud seesuguse ümbruskonna rüvetuse suhtes enam pealiskaudseiks jääda. Alustati ulatuslikku juurdlust, mis avalikkusele esitas üsna uskumatuid tõiki: Üha järjekindlamalt tõid ajalehed pilte seesugustest „sakuskadest" puude all, aedades ning siin esinesid juba ka ilma peata tuvide kõrval ilma peata sikud ja kitsed — viimastel lisaks südamed välja lõigatud. Üks säärastest kummaliste avastuste keskustest paiknes Lõuna-Miamis — ulatuslik kvartal, mis nüüd ammust-aega juba tuntud nimetuse all „Little Havanna". Asiosalised isikud, keda astuti julmustes loomade vastu ja samal ajal ohurüvetamise foorumil üle kuulama, ei teinud miskit saladust, et siin on tegemist — nõidumisega, nende redaktsioonis Waduu, voodu või midagi sellesarnast — Kariibides praegugi veel populaarne nõidumine ehk „must-kunst". Miski usuline rituaal, kus ohverdamine on rutiinikohane ja seda peamiselt loomade-lindide foorumil. Rituaali keskseks on ohvri süda, milleks siis ka ilma peata kitsede ja teiste loomade raibetest süda on välja võetud ja eriti „pühasse" kohta viidud — sõna otseses mõttes — halvaks tsirkuseks. Mõned seesugused „pühad kohad" avastati eramajade aedades, kardinatega ja põrandavaiba tükkidega eraldatud telgisarnastes „templites". Selle kummalise rituaali põhimõte olevat ülekuulamisel viibinud „nõidade" kinnitusel pahade vaimude eemalepeletamine ja nende lepitamine, et nad ei tuleks „kurja tegema".

☆

See viimane ja peamine trump sel foorumil avaldus Miamis kaks-kolm nädalat tagasi ja seekord tuli „põrakas" haiitilaste ridadest. Seda sorti põgenikke on endid pressinud Miami ruumi viimase poole aasta jooksul peamiselt Bahaamadest, kuhu nad olid endid nihutanud pikema aja kestes sedavõrd arvukalt, et hakkasid sealseid päris-kodanikke juba „lämmatama". Bahaama võimud tegid vastuvaidlematult selgeks, et haiitilased ei põgenenud oma riigist mitte poliitilistel põhjustel, vaid majanduslikel sirjanguil. Haiitis on levinenud informatsioon, et Bahaamades ja eriti USA's saab teenida märksa rohkem ja elada märksa lahedamini kui nende endi maal — ja sellest siis too tunglemine. Bahaamades organiseeriti — ameeriklaste poolt muidugi — isegi eriline „lennukompanii", kes põgenikke salaja toob Floridasse „mõistliku" tasu eest (kuni 500 taalrit „pealt") ja nüüd haiitilasi puistus nagu külluse sarvest.

Üks kohtunik tegi siin pidurdava otsuse ja... järgmisel hommikul pärast otsuse tegemist leidis ta enda kena maja trepilt tapetud soku korduse, pea ära ja süda väljas. Kohtunik kutsus muidugi politsei ja andis asjale seadusliku käigu.

☆

Lõpuks nende ridade kirjutajal oli umbes viis aastat tagasi isiklikke kogemusi sel foorumil. Seekord olid „nõidujad" kuubalased, kes asutasid vaikutama ühte teatavat kvartali Miami loode-osas, kus juba paarkümmend aastat elunen omas majas. Temist ei olnud peata kariloomaga, vaid tarvitati teistmoodi trikki. Kuubalastel on sügavasti verre kasvanud n.n. ruraalne elamis-süsteem, kus oma küla inimesed", eriti, kui nad on kuidagi — ka minimaalselt — sugulaslikult seotud, peavad enesestmõistetavalt elama ühes puntras koos. Vastavalt sellele algas Miamis nende intensiivne rünnak tervetele linnaosadele, millistele nende „silm oli langenud". Peamiseks relvadeks teiste ristiinimeste „väljasuitsetamiseks" olid lapsed oma alalõpmata käraga ja kivide pildumisega ning — arvukate koerte lakkamatu haukumisega. Sactusin seesuguse rünnaku keskele, kuid kõik nende katsed mind kodust välja kangutada, jooksid vastu „kaljuseina", kui nii öelda. Kuna lõpuks otsustati too „vaduu" appi võtta. Meie värava külge oli seotud kaks umbes poole meetri kõrgust nukku — üks naisele, teine mehele vihjav. Mõlemad nukud oli tugevasti määritud miski punase ainega, arvatavasti tomati püreega — „sümbolistlik" verele. Kui aeda läksin, siis värava taga alustasid kolm tüdrukut — nii 15 aasta ümber — metsiku kisa saatel miskit „sõjatantsu", kuni üks kiitsakas blond tütarlaps karjus inglise keeles: „Vaata, vaata — need siin oled sina ja sinu naine. Kui te ära ei lähe, siis juhtub teiega midagi sarnast".

☆

Nüüd pöördus aga lehele teine külg. Läksin tuppa tagasi ja helistasin kohale politsei, kes ka tuli kolme-nelja minuti pärast ning nabis tüdrukud kinni. Ühtlasi tegime mõlemad — politsei ja minu — pildid nukupaarist. Ametimehe foto läks alaealiste kohtunikule, kes siis noored nõia-daamid käsile võttis. Tüdrukud tunnistasid suhteliselt ilmsüütul imel, et nendel oli kavatsus meid nõidumisega ainult majast välja ehmatada; siis nende tädid-onklid ja teised sugulased oleksid saanud sisse kolida ja „elamise üle võtta". Need neitsid ja kaks perekonda, kuhu nad kuulusid, määrati Miamist lahkuma.

Mina läkitasin oma pildinduslikud „panused" kahele Florida senaatorile, andes kaaskirjas põgusa ülevaate tervest sellest aastaid kestnud jandist. Lõpetades pildistatud „veriste" nukkudega väravaposti küljes. Ühtlasi suvatsesin küsida, kas Kuubast tulnud isikuid — vähemalt meie naabruses — on ka skriinitud, nagu meid skriiniti Saksamaal enne USA-sse pääsemist vähemalt oma kümme korda. Kaks ametivõimu korraga tulid juhtumit täiendavalt juurdlema; õnneks olin säilitanud „verised" nukud ja mehed tegid neist omakorda pilte eest ja tagant.

Sellest momendist peale vaibus peagu ülcöö „tülevõtjate" kisa, kära, penide haukumine ja „nõidumisega kollitamine". Praegu tuleb nentida ümbruskonnas üsna kena korda, rahu ja häirimatut elamist.

☆

Nõidumine kui selline ei avaldu aga mitte alati sedavõrd „verisena", nagu eelpoolsed loetletud juhtumid. „Little Havannas" on rohkesti kuuldavale aripoode, kust müüakse igasuguseid eseineid, mis „nõiutud". Miami lehemehed tegid seesugustesse kauplustesse visiite ja võtsid taas fotosid, mis ilmusid pikkade kaaskirjadega. Tegemist oli peamiselt rauaesemete äridega, kust — pildi järele otsustades — kõigiti jõuka ja intelligentse väljanägemisega daamid ostsid kette ja ukselukke, kinnitades, et need on kurjategijate ja õnnetuste vastu kaitsvalt nõiutud, s.o. meie tutvas redaktsioonis, „kuhu sõnad on peale loetud". Kui lehemees küsis, kas seesugune kaitse on hangitud kirikutes vaimulike kaudu, oli üksmeelne lühike vastus „no". Lähemat selgitust ei annud mitte keegi.

Nagu juba eelpool mainitud, kõik need verised ja mitteverised „vaduud" või kuidas iganes seesuguseid jukerdamisi nimetatakse, leiavad rakendamist ühe usklikuma rahvarühmituse peres. Jah, kui vahest mitte kirik ise kui selline ei aktsepteeri nõidu ja nõidumisi, siis teatav „kirikurahvas" ise usub nõidumistesse kindlasti. Vähemalt siin Miami kandis.

Arnold Sepp

Eesti Sihtkapital Kanadas
Annetused ja testamendi-pärandused on tulumaksuvabad.
Annetaja soovid täidetakse.
EESTI MAJA, 958 Broadview Ave. Toronto, Ont. M4K 2R6

Lehekülg kodule

Eesti Naisselts Montrealis 20. aastapäeva tähistamiselt. Vasakult — peokõneleja Else Rabadik saab lilli Leida Ravalt, paremal — Leida Riga, taga keskel Tanni Pill. Foto — Meeme Sultson

Elli Kalvik

ILURAVI

Suusatamine ja päike

Olen heledanahaline ja armastan väga suusatada, kuid mul on väga raske hoida oma näonahka korras, sest põlen tavaliselt juba esimestel päevadel ja kuni hooaja lõpuni on mu nahk laiguline ja koorub. Kuidas hoolitseda naha eest, et sellest hoiduda? Olen püüdnud hoiduda suusatamast päikesepaisteliste ilmadega, kuid tulemused on umbes samad.

— Te päevitute, ka siis kui päike ei paista, ning see tähendab sageli valutavaid looveid ja hiljem naha koorumist nagu teie küsimusest ka selgub. On oluline, et kasutate põhilisi ettevaatuse abinõusid enne kui algate talvemõnude nautimist.

Olles lumega ümbritsetud mäel oleme samaaegselt vastuolus kolme teguriga, mis soodustavad päikesepõletuse ja päevitamise protsessi. 1. Refleksioon, sest lumi reflekteerib peaaegu 85% päikese valgust. 2. Niiskuse puudus õhus ja kõrgus soodustavad ultravioletsete kiirte läbipääsu nahale palju otsemini kui merepinna kõrgusel. 3. Külm tuul koos päikesega moodustavad kahekordse hävitava jõu.

Nägu on suusatamisel peamine kaitseta ala väljaarvatud kui kannate suusamaski. Enne suusatamist katke nägu ultravioletseid kiiri väljaskriiniva päikeseõli või kreemiga (Vanda tan sun-cream) ja laske see hästi absorbeeruda enne kui ilmastiku kätte lähete. Pärast suusatamist andke nahale niiskust ja kuiva naha puhul rasvaollust (Vanda tan after sun), mis konditsioneerib nahka ja aitab ära hoida koorimist. Need ained sisaldavad „paraaminobenzoic acid" ja muutuvad järjekindla kasutamise puhul efektiivsemaks, nii et hiljem teil on nagu kahekordne kaitse — samal päeval peale pandud ja varasemast kasutusest nahka absorbeerunud põletavaid kiiri väljaskriiniv mõju.

Kuna teil on erakorraliselt tundlik ja hele näonahk, siis on kasulik kui kasutate eelmisel õhtul päikesekreemi või vedelikku isegi „make-up'i" alla, et soodustada kaitsvat toimet järgmiseks päevaks.

Eriliselt tundlikud alad, nagu nina ja huuled, vajavad samalaadilist tugevat kaitset kui päevitades südasuvel rannas. Juhul kui suusatate ilma mütsita ja juuksed on kammitud keskelt või küljepealt kahelepoole, on oluline kaitsta seitlit, samuti ka kõrvaotsi ja ninaotsa. Nina kaitseks on hea „Zink oxide", eriti kui olete heledanahaline ja põlete kiiresti. Huuli kaitsvad edukalt vastavad huulepulgavormis määrded „lip balms" või huulteläiked „glossers", viimased asendavad huulepulka andes ilusa loomuliku ja värske ilme huultele.

Pärast mitmepäevalist suusatamist kui nahk on juba aklimatiseerunud ja harjunud suure muudatusega, millesse oleme teda äkki paigutanud, võite vähendada kaitsvat vedelikku. On ka kasulik anda nahale päeva jooksul puhketunde. Tuppa minnes määrige naha sisse niiskustandva „V. B. Superrich Cream'i" või „deep action cream'iga" ja lisage veidi joonteõli „lubrication oil" aladele kuhu jooned kipuvad tekkima. Tavaliselt silmadeümbrus, suunurgad ja otsaesine, sest nendel aladel puuduvad rasvanäärmed. Külm õhk tuul ja päike koos reflekteeriva lumega, mis sunnib meid silmi pilgutama, on suusatamisel need tegurid, mis toovad kortsud nahka.

Kaitsva naharavi juurde kuulub ka korralik õhtune puhastamine, tingimata puhastuskreemiga, sest külmas temperatuuris on nahapoorid kokkutõmbunud, kuhu on jäänud ka päevane higi ja mustus. Äärmiselt kahjulik nahale kui see pooridesse jääb. Hea puhastuskreem annab võimaluse nahal lõtvuda ja näovesi „refresher" stimuleerib ja loputab ära puhastaja, samaaegselt peenendades poore. Ööseks kasutage rikkalikult head niiskustandvat öökreemi" homogenized night cream" vastavalt kuivale, normaalsele või rasvasele nahale.

Peame meeles ka, et mägedes on õhk kuiv ja õhtused kamina ees veedetud tunnid mitmekordistavad seda kuivsust. Selleks hoidumiseks kaitseme nahka „protection lo'ga", jällegi vastavalt nahatüübile.

Sama nahka kaitsev ravi maksab ka iga talvespordi ja pikkade jalutuskäikude kohta külmas õhus.

(Küsimused vastamiseks saata „Meie Elu" toimetusse või otseselt Elli Kalvik, 166 Sherwood Ave., Apt. 2. Toronto. M4P 2A8. Tel. 483-1545).

Kasulik teada

Nõu ja abi

Sageli tekivad igapäevases elus probleemid mille lahendamiseks vajame professionaalset abi.

Selleks on suur hulk agentuure, kes kodaniku õiguste kaitsemiseks vastavaid samme astuvad ja valvavad selle järgi, et seadused mis nende kaitseks kehtivad, lelaksid rakendamist.

• Isikliku bankroti ja krediidi küsimused — Credit Counselling Service 74 Victoria Str. ruum 618. Tel. 366-5251

• Probleemid valitsusasutistega — Citicens Inquiry Bureau, Macdonald Block, Queens Park Toronto, Ruum M1-34-1. Tel. 965-3535.

• Kaebused arstide kohta — College of Physicians and Surgeons of Ontaria, 64 Prince Arthur Ave. Toronto. Tel. 961-1711.

• Kaebused hambaarstide kohta — Ontario Dental Association. 230 St. George Str. Toronto. Tel. 925-6341.

• Advokaatide ebakorrektne tegevus — Law Society of Upper Canada, 130 Queen Str. West. Toronto. Tel. 362-4741.

• Ebaseaduslikkude võtete kasutamine võlgade sissenõudmisel — Registrar of Collection Agencies. 555 Yonge Str. Toronto. Tel. 925-2513.

• Seaduslik nõuanne — Legal Aid 45 Sheppard Str. Toronto. Tel. 366-9631. või Campus Legal Assistance Centre, 44 St. George Str. Tel. 928-6447.

• Üürniku ja majaperemehe vahekorrad — Landlord and Tenant Advisory Bureau, 3 floor 67 Adelaide Str. East. Toronto. Tel. 367-8572.

• Kaebused kindlustusseltside üle — Supervisor of Insurance, 555 Yonge Str. Toronto. Tel. 965-1761.

• Arvatav pettus kauba müügi või kuulutuste osas — Consumer Protection Bureau Ministry of Consumer and Commercial Relations, 555 Yonge Str. Toronto. Tel. 965-6471.

Kõik ülal nimetatud asutuste nõuanne ja abi on tasuta ja nad seisavad igaühe teenistuses, et lahendada kõiki nende alla kuuluvaid küsimusi kiiresti ja erapooletult.

H. K.

Iga uus „MEIE ELU" tellija aitab kaasa sisukamale ajalehele.

Ärge tooge neid kaasa!

Kahjurid ja haigused, mis toodud Kanadasse taimede ja loomade saadustel, põhjustavad miljonite dollarite väärtuses kahju meie farmidele ja metsadele

Kui teie kavatsete tuua tagasi liha, loomi, puuvilja, juurvilja, taimi, mulda — pärige meilt enne järele!

Agriculture Canada

Paul Juttus

AUTOSÕITJATELE

Automaailmas on uue aasta esimene kuu möödunud ja nüüd leiab tarbija ka kõige väiksemate autotööstuste esindajate väljapanekusaalides uusi 1979. a. automudeleid. Suur äre-vus on vaibumas ja on aega möödunud mudeli-aasta kokkuvõtteid teha ja analüüsida. Need näitavad, et 1978 oli autotööstustel järjekordselt väga edukas ja tulurikas.

Ennustused, mis selle mandri suurtööstuste presidendid aasta tagasi tegid, on peaaegu sajaprotsendiliselt täide läinud. General Motorsi president kõige suurema optimistina ennustas USA osas 15.5 miljoni veo- ja sõiduauto läbimüüki ja esialgsed andmed kinnitavad, et tegelikult müüdi 11,3 miljoni sõiduautot ja üle 4 miljoni veoauto. Müüdud veokitest importeeriti umbes 2 miljoni (enamuses sõiduautod) aga kohalikkude tööstuste rõõmuks läks nende müük 1978 mudeliaasta jooksul tunduvalt tagasi, langedes allapoole 1977 a. taset. Kanada automüüki ergutas tugevasti provintside müügimaksu alandamine föderaal-valitsuse poolt ja sellest tingitult sattusid autoärid erakorralisesse olukorda. 1978. a. mudelid müüdi peaaegu kõik läbi ja enne maksu uuesti ülesseminekut ostis rahvas ka just välja-tulnud 1979. a. mudeleid suure agarusega. Dollari väärtuse langemine tingis sisseveetavate Jaapani ja Euroopa väikeautode müügihinna tunduva tõusmise, tehes kohalikult ehitatud autode ostmise soodsamaks. Nii näiteks tõusis GM väikeautode Chevette ja Acadian läbimüük 70% võrra, millest tingitult kohandatakse jälle üks senini suuri limusiine ehitanud vabrik ümber väiksete ehitamiseks. Kui see 1979. a. veebruaris tööle hakkab, peaks nende autode tellimiseaeg normaalsemaks muutuma ja võibolla püsib neid suuremas valikus müügikohtade ladudeski. Kuna enamus siin mandril chitatud väike-autodest võitis omale 1978. mudel-aastal suurema ostjaskonna on loota, et see suund jätkub. Kui ostuhind on võistlusvõimeline, leiab tarbija varsti küllaldaselt veenvaid põhjusi otsuse langetamiseks kaasmaalaste poolt ehitatud produkti ostmiseks. Mõnikord aitab isegi selleks kaasa valitsuste poolt alustatud reklaami-kampaania, millega õhutatakse oma maal ehitatud kaupade ostmisele lihtsalt tööpuuduse vähendamise pärast. Siinsed auto-insenerid ei eita, et nad algusaastatel ei omanud küllaldaselt kogemusi väikeautode ehitamiseks ja juhtus äpardusi. Viimastel aastatel ehitatute kvaliteet on aga igati samal tasemel, kui mitte parem, samasse hinnaklassi kuuluvate välismaal ehitatud autodega, millele lisandub aga teisi olulisi eeliseid. Müügikohtade võrk on palju, palju suurem ja katab isegi väga väikseid keskusi. Selle tõttu on sõidukite korraspidamine ja vajalikkude mehaaniliste- või kereparandustööde korral tagavaraosade saamine lihtne ja kiire. Mehhaanikud tunnevad oma autosid paremini ja omavad vajalikke eritööriistu, mis tarvis teatud parandus te tegemiseks, jne. jne. On teada olukordi, kus mõne vähelevinenud auto omanik on pidanud kuskil väikses keskuses ootama päevi, enne, kui vajalik tühine osa suuremast keskusest kohale toimetati ja sõiduriist uuesti sõidukorda saadi.

Mis puutub ennustustesse eelseisva mudeliaasta kohta, siis viitavad need jälle suuremale läbimüügile. Autotööstused investeerivad miljardeid uute vabrikute ehitamiseks ja olemasolevate laiendamiseks-moderniseerimiseks. Riigimehed, kes alalõpmata maadlevad inflatsiooniga, tööpuudusega, streikidega, rahakursi langemisega, jne. võivad õnnelikud olla, et autotööstuste näol on majanduselus vähemalt üks sektor, kus juba pikemat aega on valitsenud stabiilsus ja optimism.

Käes on jälle aeg, kus autoomanikud peaksid kontrollima kas „anti-freeze" radiaatoris on küllaldaselt kange eelseisvate külmade ilmade jaoks. Ei saa kunagi kindel olla, et keegi teatahtlik bensiinijaama mees suvel „kaane alust" kontrollides ei lisanud radiaatorisse vett, sellest omanikule mainimata. Külmunud automootori parandamine võib halvemal juhul maksta kuni 1000 dollarit.

☆

Oktoobris ja novembris — lehtede langemise ajal — juhtub palju autoõnnetusi — kokkupõrkeid, mis tingitud tänavale langenud puulehtedest. Korrus puulehti, eriti, kui need on niisked või veidi hallastunud, töötavad sileda asfaldi ja autokummide vahel just kui õli kahe pinna vahel ja tekitavad hõlpsasti libisemisi. Auto kohalt äravõtmise või pidurdamise korral on seda kasulik silmas pidada.

☆

Taanlased on Kanadasse müügile toonud toreda ratastelgi, mis eriti sobiv väikeautodel järelvedamiseks. Selle ülespanemine võtab ainult 15 sekundit, omab sääsevõrkudega varustatud aknad, kahekordsed seinad tõhusamaks isolatsiooniks, kaalub ainult 400 naela ja maksab $1765.—. Informatsiooni saab: Combi-Camp, Box 517 Islington, Ontario, M9A 4X4 või telefonil (416) 244-5541.

SOBIV JÕULUKINK

Hilja Treumut ja Viivi Piirisild'i ingliskeelne kokaraamat

„COOKING ESTONIAN STYLE"

Hind $10.00, pluss saatekulu

müügil „Meie Elu" talituses

958 Broadview Ave., Toronto, Ontario M4K 2R6

Kanada jatkab nitriitide tarvitamist toiduainetes

(CANADIAN SCENE) — Kanada föderaalvalitsus teatas, et ta ei nõua mingeid muudatusi suitsutatud toiduainete töötlemisel ning lubab endiselt tarvitada keemilisi säilitusvahendeid ja värvi säilitavaid kemikaale, kuigi uurimused nii Ühendriikides kui Inglismaal on leidnud kindla ühendi vähjahaiguse ja nitriitide vahel. Kanada Tervishoiu minister Monique Begin ütles, et tema pikaajaliseks sihiks on suitsutatud toiduainetest kõrvaldada järkjärguliselt kõik nitriitide perekonda kuuluvad kemikaalid, peamiselt HNO2 HNO3. Ta ütleb, et tal ei ole võimalik nende kemikaalide keelustamine enne kui on leiutatud teised moodused kuidas säilitada suitsutatud ja konserveeritud liha- ja kalasaadusi.

Tervishoiu minister rõhutas edasi, et praeguste kemikaalide tarvitamine liha- ja kalasaaduste säilitamisel hoiab ära äärmiselt kardetavate bakterite tekkimise, mis võivad põhjustada toidumürgitusi, eriti aga botulismi, mis väga tihti lõppeb surmaga. Ministri arvates tuleb valida kahe halva vahel, see valik langeb loomulikult selle „halva" kasuks, mis on veel absoluutselt kindlaks tegemata, nii et kas surmav söögimürgitus või arvatav side nitriitide ja vähjahaiguse vahel.

1975. aastal vähendati nitriitide arvu lihasaadustes nagu peekon ja singid, neid tohib olla ainult 200 osa miljoni kohta.

AED

Nõmme-liivatee

Creeping Thyma, huuleõieliste (Labiatae) sugukonnast. (Thymus serpullum) — kasvab looduslikult liivanõlvadel, õied lillakasroosad, lehed väikesed. Kasvab vaesel liivmullal ja eelistab päikesepaistelist kasvukohta. Õitseb juunis-juulis. Kõrgus 1,5—3,5 tolli. Taimede vahekaugus 4 tolli.

Peale põhiliigi kasvatatakse kiviktaimlas veel järgmisi liivateesid:

Punane nõmmeliivateed (T.s. coccinenus) õied karmiinpunased. Suurt nõmme-liivateed (T.s. sugerbus) õied hele-karmiinpunased, kõrgus 4—5". Valgeõieline liivatee (T. serpyllum var.albus). Tihedad väikesed lehed moodustavad igihaljamüru. Õied valged, õitseb juunis ja juulis. Kõrgus 4 tolli.

Kuld nõmme-liivateed (T.s. citriodorus aureus) lehed kuldkollased ja õied helerposad.

Vill-liivateed (T. pseudolanugionsus). Kingu-liivateed (T. Serpyllum var collinus). Igihaljas. Väikesed lehed punaka varjundiga hapra lamanduva varre küljes moodustavad tiheda läikiva tumerohelise murutaolise polstri. Õied roosakaslillad. Õitseb juunis-juulis. Kõrgus umbes 4 tolli. Liivapinnasel on kaunis muru aseaine, aga sobib ka peenra esiäärele.

Märkus: Liivateed on kõik poolpuitunud lamanduvate vartega polstertaimed. Eelistavad päikesepaistelist kasvukohta ja kergemat lubjarikast mulda. Sobivad rühmana peenra esiäärele, sibullillede alla pinnakatteks ja rühmadena liivapinnasele. Naabriteks võiksid olla padjandfloks, kadakkaerad, kivirikud, kukeharjad, nõmmenelk, palu-karukell, pisikellukas ja mägisibulad.

J. S.

KIRJANDUS · KUNST · KULTUUR

OSVALD TIMMASE KUNSTINÄITUS

Järjekordne Osvald Timmase tööde erinäitus toimus 16.—22. novembril. Seekord oli kunstnik esinema kutsutud uuesti avatud moodsasse Fairways Gallery's (Mississauga). See galerii on kavandatud ühe suure apartmentmaja sisse, esimesel korrusel, avara ja peegliseintest käiguga otse kunstipäraselt sisustatud avarast hallist. Galeriiruum ise on otstarbekohaselt jaotatud pool-vaheseinte ja käikude läbi, mis näituse grupeerimisel ja vaataja-publiku sel sukohalt ülimalt tähtis. Timmase 60 tööd väljapanekutena ja avaõhtul ligi 300 külalisele, oli ühtaegu töödesse süvenemine kui ka keskustelud teineteist häirimata.

Väljapanekuis kunstnik ainekäsituses annab üha uut. See toimub sujuvalt järkjärkult, hüppeteta, sidet kaotamata eelnenud loomingu faasidе ja omapära ühtlusega.

Maakoe teemadel maalitud teoseis on geoloogilisi kihistusi paljude kivimite ja jäljenditega eluvormidest, mille kujundid on vaba looming. Need tööd maa läbilõikeina, profiilidena, ookeani kallastena on suurelt osalt tajuobjektid looduse kestvast protsessist, millest inimenegi on osa nagu iga teine eluvorm. Seda näha, tunnetada, värvi asetada ja visuaalselt tajutavaks teha, on Timmase teinud märkimisväärseks ja omalaadseks.

Sel näitusel olid töid mitmest sarjast, grupeeritud eriruumidesse, mida nagu tähendatud, moodne avar galerii hästi võimaldas. Suuremõõtmelised tööd enamikus maakoe temaatikas. Sinna liitusid ka tööd arktika ja kõrg-põhja maavormidest kus avaldub karmi kliima mõju pinnakujundeile. Teatavasti pärinesid tööd arktika ainel 1974 a-st. Seekordsed tööd olid viimistletud tänavu. Samuti ka Mehhiko arheoloogilised maalid hiljuti valminult. Kadunud tsivilisatsioonide saavutusi vaadeldes ja analüüsides tunnetad teatavat müstikat, isegi austust nimeta tegijate vastu. Aga see on looduse nähtuste osa, et tsivilisatsioonid on kattunud maakamaraga.

Need mainitud tööd, milles maali- ja loomingufilosoofiat ja sümboolikat, pole olnud Timmase varasemas loomingus. Kõige varasemas oli ta realist (õigemini neorealist), millele uus lähenemine on toimunud järkjärgult, märgatavalt tundra maastikega ja siis juba tubli samm edasi Mehhiko ainete maalides.

Kõne all oleva näituse pildis oli aga paarkümmend maali päris realistlikus laadis — Ontario talumaastikud. Neid ei saa samastada tema varasema realismiga. Vahe on käsitluslaadis, temaatikas ja koloriidis. Viimane on nüüd kultiveeritum, nüanssirikkam. Kasuks on tulnud vahepealsete perioodide looming. Need on arendanud värvimeelt, kuid mõnevõrra on perioodides ka oma miinuspool. On jäänud varju avarus ja laiem atmosfäärsus. Kas vahest sellest tingituna esimesed talumaastikud oma muinsushoonetega (sarad, kuurid jt.), ongi väiksemas formaadis? Ometi leidub nende hulgas häid ja julgustavaid töid ulatuslikumateks saavutisteks sel temaatikal.

R. A.

KOLM KUNSTNIKKU EESTIST

Eestis on loominguline graafiline kunst olnud kõrgel järjel ning jätkub ka nüüdses Eestis. Hea pildi võis saada kolme graafiku — Vive Tolli, Concordia Klari ja Peeter Ulase saavutistes, mis esitati 14. novembril ühe-õhtu väljapanekuina Tartu College'i saalis. Näitus ei olnud küll kunstnike eneste poolt valitud või kaasatoodud töödest, vaid juhuslik, Toronto eestlaste kodudes leiduvaist ja laenatud eksponaatidest. Juhuslikkudest hea näitus, kinnitab ise juba saavutiste taset. Näitus toimus Metsaülikooli poolt korraldatuna ning märgatav osa töist tuli arhitekt Henno Sillaste kodust.

Traditsiooniline must-valge graafika on üha taganemas ja ruumi andmas värvilisele. Tehnika suures ülekaalus vernis mou (pehme lakk), osaliselt lisandatud teisi tehnilisi võtteid ja viimistlusi. Üldpildina, näitussaali sisenedes, tundus nagu olnuksid väljapanekud vaid ühelt kunstnikult. Seda muljet võis sugereerida tööde enam-vähem ühtlane formaat (enamikus suuremõõtmelised) ja diskreetne värvikäsitus, ent ometi kolmelt kunstnikult, erineva motiivistiku, omalaadses viimistluses ja siseelamusega.

Võis kogeda, et praegugi Eestis kunstis elab edasi Pallase kooli vaimsus. Ehkki esinejad kõik nooremast põlvkonnast (sündinud kahekümnendate lõpul ja kolmekümnendate keskel), on nende õpetajaiks olnud paljud Pallase koolist. Kõigil esisinejatel on selja taga Tallinnas asuv Kunsti Instituut.

Neist 1953. a. lõpetaja, nüüd juba veerandsajaaastase kunstniku staažiga Vive Tolli, on tuntuim oma illustratsioonidega ja loominguga. Temal on teada illustratsioonid Anna Haava luuletuskogule „Nõmmelilled", Aug. Anniste eeposele „Laulu-ema Mari", F. Tuglase „Muutlik Vikerkaar" jt., millest olid esitatud mõned. See tundelaadi temaatika on taandunud, eriti 1970. aastast kindlailmeliselt, sümboolsema väljendus-laadi eest. Esile on tulnud eesti rahvaluule- ja muinasmaailm. Näitusel, milles üldse ligi 60 tööd, oli pooled Tolli omi, milles esitatud need mõlemad stiilid ja temaatika. Kõige selgemalt vahest tuleb kunstnik esile oma seeriatöödes „Kalendripäevad". Igal päeval on oma lugu, mis pildi aluseks — legendid, folkloor, kombed ja muinasmaailm, mida ta on põhjalikult uurinud ja ainestikku sisse elanud. Tõstaksin esile „Paastumaarjapäeva" ja „Madisepäeva".

Teine naiskunstnik, Concordia Klar, oli esitatud 12 tööga. Temagi on sukeldunud rahvateadusse, väljatuues aardeid, neid põimides oma loomingusse. Tema pildi teematika aluseks on aga vana aineline kultuur-etnograafia. Etnograafiline moment ei ole rõhutatud ega ka mitte ornament pinnaline, vaid ruumilises vormis. Elava juuresolek figuraalse kujutusega on oskuslikult lahendatud, sõltuvusse viidud ornamendiga. Tööd baseeruvad nägemismeelel. Nägime „Lapse sünd", „Lein", „Nõmmepoeg", „Nocturn" ja sümboolsed „Kõnelemine veega", „Kauge kaar", „Ülistus möödunule" jt. Tal on looduse impulsse ja ruumiline sujuvus.

Peeter Ulas, kes Tallinnas Kunsti Instituudis professoriks 1973. aastast alates, esines 16 tööga. Tema temaatika on vabalt valitud. Motiiv igal juhul on aluseks, loodusmulje tugev, esinevad kindlad graafilised vormid. Varasemad „Põhjamaa suvi" ja „Järve motiiv Lõuna-Eestist" on maalilised. Hilisemad tööd on vaospeetud struktuurid ja heas koloriiditunnetuses loovad hea piltlikkuse. Kahe naiskunstnikule omane muinsus ei tule Ulase juures esile, küll esineb temagi teostes struktuuraalsete jt. juures sümboolset ja poeetilisust, maastikes koguni tugevasti. Omane kõigile on sisseelamine ainesse, stiimul, värvivormi taju ja tehniliselt kõrge viimistlus.

★

Samal päeval kui toimus kolme Eestist eraviisiliselt külalsolnud kunstniku näitus Tartu College'is, avati Harbour Frondil renoveeritud end. Harbour Commission Building, äsja nimetatud World Trade Centre'ks ruumides Nõukogude Liidu tänapäeva kunstinäitus, milles 34 suuremõõtmelist maali ja 29 graafilist tööd. See näitus on tuuritanud juba New Yorgis ja New Orleans'is ning on siin Canada-USSR sõprusühingu korraldatuna. Avamiseks oli kohal ja avas soveti saadik Ottawast Yakovlev ainult kutsutud seltskonna juuresolekul, kelleks olid Harbour Commissioni direktorid, Ontario Kaubanduskoja ja valitsuse esindajad, välissaadikud, muuseumi ja galeriide presidendid ja kuraatorid. Näitus peatub ainult Torontos, kuigi siin maal sõprusühingud on loodud 32, moodustades omaette liidu, mille presidendiks Michael Lucas ja „chairman" prof. Lee Lorch York ülikoolist.

Näitusel on töid üleliiduliselt, ka Riia kolmelt kunstnikult, siis Vilniusest jm. Eestist pole ühtegi ja Torontos eraviisiliselt kolm eesti kunstnikud polnud teadlikud sellest näitusest. Kõrvutades kõnes oleva kahel näitusel olevat graafikat, on eestlaste looming kaugelt ees Üleliidulisest.

R. A.

ILMUS MÜÜGILE
Einar Sanden, dokumentaalteos
„Mitme näo ja nimega"
Hind $12.50, saatekulu .75¢
Müügil „Meie Elu" talituses
958 Broadview Ave., Toronto, Ont.
M4K 2R6

Journal of Baltic studies

AABS baltiainelises ajakirjas Journal of Baltic Studies, köide 9, vihk 1, esineb ainult üks eesti autor — Endel Kõks, kes annab põhjaliku ülevaate Tallinnast pärit maalikunstnikust Michel Sittow'ist (1469—1525). Sture Hemming analüüsib Harry Olti ja Kalju Lepiku „musikaalset-kirjanduslikku protesti" õige heatahtlikult. „Need eesti kunstnikud on esimesed kes on hakkama saanud ühe eksistentliku protestiga" (mis olla midagi jäädavamat kui Vietnam ja taolised protestid). Olt on tõlkinud Lepiku luuletuskogust Mängumees (1944) viis laulu ja neile juba 1967. a. viisid loonud. Need laulud on: Minul on karvased sääred, Topsisõbra matus, Lõõtspillilood, Räbalakaupmees, ja Kuradi matus. Süüdi nimi on Fünf Schillingdrucken. ja on kirjutatud bassihäälele ja suurele trummile, millest karvaste säärte laulu noot on näitena ära toodud. Lõppmärkusest näib, et tegu on 1977 a. ettekantud loengu tekstiga, kus juures kaks laulu on helilindilt seal ette kantud — sisse laulnud Valdek Jürisoo ja Tiido Uutma trummil (gran cassa).

Teistest artiklitest samas huvitab eestlasi kindlasti veel „Balti probleem ja rahu uurimine", kirjutatud läti autori poolt, Bradford (Inglismaal) ülikoolis. Noonan kirjutab üheksanda sajandi araabia mündi leidudest Eestis ja Lätis (II osa), Manfred Hagen vaatleb peale 1905. a. venestamist kroonuametnike „demokratiseerimise" kaudu. A.R.G. Griffiths dokumenteerib Austraalia abistamisekatseid soomlaste talvesõjas. Peale nende on artikleid läti fonoetikast ja rahvalauludest ning leedu ja vana-slaavi keeleteadusest. Lõpuks on poleemikat Dunsdorfs'i „The Baltic Dilemma" raamatu üle. Neljast raamatu arvustusest torkab silma, et Tõnu Parmingu peatükki rahvusluusest N. Eestis peale 1964. a. peetakse üheks paremaks (finest) terves teoses (Nationalism in the USSR and Eastern Europe, edited by George W. Simmonds). See kiitev paragraaf on ehk liiga pikk tsiteerimiseks, jatkugu sellest, et Parming uskuvat et Eesti on võibolla nüüd astumas intensiivsesse rahvusluse perioodi.

JBS rahvusvahelist kuuluvust iseloomustab, et üheksast artiklist on viis kirjutatud „võõraste" poolt, kuna kolm on läti ja üks eesti autorilt. Autorite ja arvustajate asukohtadena esinevad Inglismaa, Austraalia, Rootsi, Saksa ja siit konfinendilt Minnesota, Ohio, California, Pennsylvania, Wisconsin ning Montreal ja Toronto. Eestlasi võiks olla enam autorite seas, aga pole. Ei tea kuidas nüiameeste sõnavõtud seda asja mõjutavad?

E. A.

„Tunne Eestit!"

„Tunne Eestit!". Selle nimetusega alustas Välis-Eesti & EMP kirjastusel ilmumist maakaartide sari Eesti kohta, mis koosneb viiest erilehest. Iga leht mõõtmeis 1,00 x 0,50 meetrit, värvitrükis. Mastaap 1:200 000, seega 1 sm kaardil vastab 2 kilomeetrile tegelikkuses. Mõõtkava ei ole uustrükis vähendatud. Kaardisari sisaldab tuhandeid kohanimesid tervest Eestist, milledest osa nõukogude okupatsiooni ajal on kadunud või kadumas.

Kaartide originaali avaldas Eesti Vabariigi Teedeministeeriumi Maanteede ja Ehituse osakond. Seega on tegemist kartograafilise haruldusega, milles on jäädvustatud Eesti geograafiline pilt keset iseseisvuse aega. Esimese lehena ilmus kaart Eesti saartest Vilsandist Viirelaiuni, Tahkunast Sõrve tipuni — seega Saare- ja Hiiumaa, Vormsi ja Muhumaa, Ruhnu, Abruka ja teised läänepoolsed saared kaasa arvatud.

Kaardisarja esimene leht on sobivaks saateks pro.f Gustav Ränga lähemal ajal ilmuvale memuaarteosele elust ja olust sajandivahetuse Saaremaal, pealkirjaga „Sest ümmargusest maailmast".

Kaardistiku teise lehena avaldatakse Lääne-Eesti kaart Naissaarest kuni Iklani Läti piiril, hõlmates linnu nagu Tallinn-Nõmme, Paldiski, Haapsalu, Pärnu.

Nende kaartide abil on igaühel võimalus lähemalt tundma õppida Eesti geograafiat. Kaardi ilmumine on tähtis ka seepärast, et tänapäeva Eestis on kodumaa tundmaõppimiseks kasutada ainult väikseformaadiline kaart, trükitud Moskvas 1976, mastaabiga 1:600 000, millel kohanimed on vene keeles.

Ilmuv kaardisari on seega oluline kõigile eestlastele. Kaardilehed on volditud seitsmeks, suuruses 15 x 25 sm, käsitsemiseks käepäraselt.

Tiiu Leek Esto '76 filmi esietendusele

Toronto Eesti Päevade „Esto '72" CBC programmi loojad Wilf Fielding, Ken Cavanagh ja David Harriman on osutanud huvi äsjavalminud Baltimore'i „Esto '76" ametliku filmi vastu ja kavatsevad tulla selle Toronto esietendusele OISE auditooriumis, 24. novembril.

Fielding, Cavanagh ja Harriman said suurteks eestlaste sõpradeks Eesti Päevade jäädvustamisel ja peavad ennast „aueestlasteks". „Esto '72" originaal-lint on kahjuks CBC poolt kustutatud ja sellest on järel ainult kolm eestlaste poolt ostetud filmikoopiat.

„Esto '76" filmi koostajaks on Toronto eesti filmimees Edgar Väär, kes töötas kaameramehena ka „Esto '72" CBC programmi juures.

Hollywoodist kavatseb esietendusele tulla eesti filminäitlejatar Tiiu Leek, kes tegi Baltimore's kaasa „Tähtede õhtu" teadustajana.

Eesti keele õpetamine Rootsis

STOKHOLM — Eesti Keele ja Kirjanduse Instituudi üldkoosolekul valiti juhatus tagasi endises koosseisus: dotsent Valter Tauli (esimees), mag.phil. Herman Rajamaa (abiesimees), fil.mag. Helmi Eller (sekretär), prof. Evald Blumfeldt, arhitekt Mart Jänes, prof. Teodor Künnapas ja fil.dr. Johan Ungerson. Teaduslik sekretärina kuulub juhatusse ka fil. lic. Paul Laan. Juhatusliikme kandidaatideks valiti dr. Ants Anderson, fil.kand. Raimo Raag (endine) ja mag.phil. Arvo Mägi (endine). Revisjonikomisjoni kuuluvad edasi kirjanik Kalju Lepik, dr. Henno Lender ja civ.ekon. Erik Kalve.

Konstateeriti, et uueks tegevusaastaks vajab instituut majanduslikku toetust vähemalt 17.000 krooni.

Instituudi töö on möödunud tegevusaastal toimunud nendes piirides, mida väike isikuline koosseis on võimaldanud. Teaduslik sekretär on peale administratiivsete ülesannete nii instituudi kui Stokholmi ülikooli eesti osakonna juures korraldanud ja teostanud eesti keele õpetust ülikooli tasemel, Upsalas A-nivool sügispoolaastal 1977 ning Stokholmis nii A- kui B-nivool ja soome keele doktorantidele kogu õppeaasta jooksul. Ülikoolikursust pole Stokholmis olnud võimalik korraldada sügissemestril 1978. Eesti Keele ja Kirjanduse algatusel on aga teostatud eesti keele õpetust algajaile. Sellele algkursuscle registreeris end paarkümmend eesti keelt mittevaldavat osavõtjat.

Õppetegevuse kõrval on suurema tööna käsil kunsti oskussõnaraamatu käsikirja redigeerimine ja täiendamine.

Elmar Wrageri poolt on instituudi hoiule antud hiiu murde sõnastiku käsikiri ja muid lisamaterjale.

Johannes Aaviku mälestusmärgi kuludest oli tegevusaasta lõpus katmata veel 900 kr. Järel on vea parandamine kivisse raiutud tekstis, mis sinna on sattunud instituudist mitteolenevatel põhjustel. Selle eemaldamisele, mis võib minna maksma umb. R.kr. 1.600:—, on juba asutud.

Kujus R. Saaring jõudes Kanadasse sukeldus kohe loovasse töösse, alates „Lapse pea" voolimisega. Foto — O. Haamer

KUJUR RUDOLF SAARING TORONTOS

Neil päevil jõudis Torontosse kolmekuulise külalisviisaga Argentiinast kujur ja rakenduskunstnik Rudolf Saaring.

R. Saaring, endise nimega Sõrmus, on sündinud 4. juulil 1904. a. Võrumaal, Vastseliina vallas. Õppis Võru linna algkoolis ja Õpetajate Seminaris 1914—1923. a. ja lõpetas Tallinnas Riigi Kunsttööstuskooli kuueaastase kursuse 1932. a. meistri kutse diplomiga kujutava kunstnikuna rakenduskunsti alal. 1945. a. lõpetas Münchenis Kujutavate Kunstide Akadeemia, prof. J. Thorak'i õpilasena „Akademischer Bildhauer" nimetusega. Töötas samaaegselt prof. Thorak'i assistendina Riigiateljees, Baldhamis. Akadeemiliselt kuulub korp! Fraternitas Artis'e vilistlaskonda ja Sindicato Argentine de Artistas Plasticos liikmeskonda Argentiinas.

Argentiinasse emigreerus R. Saaring 1950. a. lootes leida tööd kujurina rakenduskunsti alal.

Kahjuks ei täitunud lootused ja tuli leida ülevalpidamist teistel tööaladel — alul hõbesepa käcalusena, maalrina ja hiljem pikemat aega eestlasest töösturi E. Talvari mööblitööstuses värvimise ja lakeerimise osakonna juhatajana. 70-dast eluaastast alates tööprotsessist väljas, saades Argentiina valitsuselt tööpensioni.

R. Saaring algas ehitusala praktikaga juba õpingu ajal, töötades Tallinnas „Seltskondliku maja" saali kaunistustöödel, A. E. Jürgensi kivitööstuses kujurina ja nõuandjana j.n.e. Pärast õpingute lõpetamist töötas iseseisvalt abijõududega suuremate tööde teostamisel ettevõtete juures Toompeal Riigikogu hoones, Oru lossis j.n.e. Kujundas arhitekt Lohk'ile mudeleid, nagu: Raekoda, Rahvamuuseum, Tallinna linnahaljalad. Iseseisvalt teostas sise- ja välisskulptuurid kipsist ja kunstgraniidist „Kopli rahvamaja" ehitustöödel, valmistas Võru Linnapanga esiküljele dolomiidist figuraalsed reljeefid ja valmistas perekonna mälestusmärke Võru kalmistul. Viimaseks suuremaks tööks oli „Kaitseliidu maja" fassaad dolomiidist Tartus. Ülespanemata jäid kaitseliidu embleem ja Tartumaa ja linna vapid.

Akadeemilise töö kõrval töötas R. Saaring G. Hauslein'i firma ateljees hauamonumentide ja usulise motiiviga reljeefide valmistamisel. 1945—1949. aastani töötas kujutava kunsti alal, olles samal ajal Akadeemia pronksivalaja A. Zuppale abilisceks tsisilleerimisel ja valamisel, vaha kadumise meetodi kaudu.

R. Saaring on esinenud oma töödega Eestis ja Saksamaal (Augsburg, Frankfurt, Stuttgart, München). Ajakirjanduse kriitika tööde kohta on olnud kiitev. Erakogudes leidub Saaringu töid Eestis, USA-s, Saksamaal, Austraalias, Prantsusmaal, Peruus, Venezuelas ja Argentiinas.

Vaatamata eale on Saaring väga heas vormis ja tulvil töötahtest. Toronto eestlaskonnal oli võimalus tutvuda R. Saaring'u kahe tööga „Baltic Roots" kunstinäitusel, kus ta tööd vääristati auhinnaga. 26. nov. esineb R. Saaring EKK Kunsti-Müüginäitusel Tartu College'is. Ta loodab, et Toronto ja Kanada eestlaskond ei jäta kasutamata ta teadmisi ja suuri praktilisi kogemusi, omandades valmisolevaid kunstitöid või andes tellimisi uute valmistamiseks.

ETNILIST HELIKUNSTI EKK KONTSERDIL

Larysa Kuzmenko ja Peeter Tammearu Town Hallis

Järjekordne EKK kontsertbüroo muusikasündmus toimub pühapäeval, 3. detsembril, kell 7 õhtul Town Hallis.

Ettenähtud eesti ooperisolisti Eva Tamulenase asemel, kes ooperiesinemiste tõttu Saksamaal on takistatud tulemast, täidavad kontserdi sopran Epp Karike Jürima-Sonin Bostonist ja kaks noort heliloojat-pianisti: Larysa Kuzmenko ja Peeter Tammearu.

Nad esinevad nii solistidena kui ka ansamblis, mängides helitöid neljale käele. Kunstiline koostöö on need kaks noort pianisti sidunudki ansambliks, mille tulemusi nüüd ka eesti publikul on võimalik nautida.

Neljal käel esitatava kava rahvusvahelisus ise on juba huvitav. Kui siia juurde tuua veel võimalus paralleelе tõmmata Akimenko, Poulenc'i ja Schuberti vahel — siis süveneb huvitavus veel omakorda.

Põnevusega tuleb oodata aga nii Kuzmenko kui Tammearu enda helitöödega tutvunemist.

Larysa Kuzmenko on sündinud Torontos. Tema akadeemiline rada kulgeb Toronto Kuningliku Konservatooriumi juurest — kus ta on õppinud nii dr. Samuel Dolini kui Clifford Poole'i juures — Toronto ülikooli muusikafakulteeti. Oskar Morawetzi õpilasena on Kuzmenko lõpetamas stuudiumit kompositsiooni alal.

Eriti ukraina ühiskonnas on ta juba tunnustatud noor helikunstnik.

Ka Peeter Tammearu on sündinud Torontos. Oluline Tammearu muusikastuudium sünnib samuti Torontos — Kuningliku Konservatooriumis. Enne kompositsiooni-alale siirdumist tegi Tammearu juba 16. aastase nooremehena omale hea nime ka dirigendina. Õppinud klaverit Antonin Kubalik'u juures ning kompositsiooni dr. Roman Toi ja dr. Samuel Dolini juures, on Tammearu asetunud uue töötava andena kasvava eesti helikunstnike perre. Eriti tema klaverilooming on jõudnud juba avalikkuse ette nii CBC's, kui Kubaliku avalikel kontsertidel.

Nii Kuzmenko kui Tammearu on leidnud tunnustust ka tellimiste mõttes. Ontario Kunstide-valitsus on mõlemale annud toetust helitööde kirjutamiseks.

Oma loomingust eelseisval EKK kontserdil kuuleme Kuzmenko „Eleegiat" ning Tammearu „Sonaati No. 1 op. 6".

Mõlemad noored heliloojad esinevad ise oma tööde ettekandmisel.

Kujutava kunsti vallast, koos eelseisva muusikaõhtuga, esineb graafik Jaan Põldaas. Põldaas'i näitus avatakse Town Hallis tund aega enne kontserdi algust — kell 6 õhtul.

Nõnda kujuneb pühapäev, 3. detsember huvitavaks näiteks nii eesti kunsti, kui eesti kunstnike koostööst otse Kanada ühiskonnas.

Tunne Eestit!

Ilmus esimene osa viiest lehest koosnevast kaardisarjast TUNNE EESTIT!

I — Eesti saared: Saare- ja Hiiumaa Vilsandist Viirelaiuni, Tahkunast Sõrve tipuni, Vormsi ja Muhumaa, Abruka ja teised läänepoolsed saared.
Lehe suurus 1 x 0,50 m. Volditud suurus 12,5 x 25 cm.
Täpne koopia Eesti Vabariigi Teedeministeeriumi Maanteede ja Ehituse osakonna poolt väljaantud kaardist, mõõtmes 1:200 000, seega 1 cm = 2 km looduses.
Neljavärvitrükis.
Hind koos saatekuluga resp: $10.—, Rkr. 35:—, DM 15.—.
Tellida: VÄLISEESTI, S-103 14 Stockholm, Sweden

Käesolevaga tellin I lehe sarjast TUNNE EESTIT! ..... (eks. arv)
ja lisan tasuks $/Rkr/DM .....

Nimi: .....

Aadress: .....

Postiaadress: .....

Eesti ettevõtluse edu

LANE CONSTRUCTION CO. LTD. WEST CALDWELL, NEW JERSEY

Vestlus Herman Lahesalu-Lane'iga

Herman Lahesalu-Lane oma talus loomi söötmas. Foto — Elna Kungla

Eestlase ehitusfirma ehitab 5 USA osariigis. Momendil on töid käigus 5 miljoni dollari eest. Annab tööd koos all-kontraktoritega umbes 200 inimesele 24 eestlast töötab ettevõttes. Omab 6 Shopping Centrit ja 5 büroo ehitust. Vastust põigeldes, Herman Lahesalu siiski mainib, et firma on oma suuruselt kusagil 50—100 koha vahel USA-s, mitte suur nende mõistetes. On tegeletud ehitamisega 20 aastat.

Esimesed firma rajajad on juba pensionile läinud. Ettevõte kuulub perekonnale ja omanik ei mõtlegi veel „kapteni" kohalt lahkuda. Ettevõtte edu saladuseks on olnud pikad, väsimatud tööpäevad firma rajamisel ja eestlastele omane väga korralik töö, mis on toonud rohkem tööpakkumisi kui jõuab vastu võtta.

Saaremaa mehi

Lane Construction Company omanik Herman Lahesalu on „Saaremaa mehi" nagu ta ise ütleb. Sündis Kärla Vallas Kiriku külas 1915. Vanemad olid talupidajad ja talu on olnud perekonna käes umbes 360 aastat. Pärast gümnaasiumi lõpetas ta Tartus õpetajate pedagoogiumi ja tegeles mõned aastad Kuressaare algkooli juhatajana. Hiljem asus elama Tartusse, et õpetaja elukutse kõrvalt end ette valmistada õigusteadusele. Teine Maailmasõda katkestas õpingud enne lõppeksameid.

Kui muistsetes vabadusvõitlustes saarlased vahvalt võitlesid, siis samas vaimus ka Herman relva kandis. Võitluses Kodumaa eest on saanud 4 korda haavata. Kärevere all sai vaenlase tangitõrje kahuri lasu jalgadesse ja kuuli kõhtu. Kõhuhaava suudeti kodumaal parandada, jalgadele ei suudetud abi anda. Pärast operatsioone Saksamaal jalad jäid siiski alles, kuigi mitmel korral neid taheti ära opereerida. Kindel keeldumine ja tahe terveks saada aitas vigastustest üle saada.

Õnnelik „13"

Pärast sõja lõppu töötas USA Punase Ristile ja oli selle osa „Civil manageriks". Maandus USA's 26. mail 1946. Tema varajase emigratsiooni põhjuseks sai Virgene McArthuri abi, kes oli Punases Ristis direktrissiks ja oli kuulsa kindrali McArthuri vennatütar. Töötas lühikest aega pärlipakkijana, mis oli väga vähe tasuv, müüs bensiini 6 päeva nädalas 11 tundi päevas, et rohkem teenida perekonna ülalpidamiseks. Taotles õpetaja elukutse taastamist Columbia ülikoolis edasiõppimisega, mille aga katkestas, kui selgusid piiratud tuleviku võimalused. Tänu Valter Prombergile, sai joonestaja koha ühes inseneribüroos. Promberg on „Tasuja" kirjutaja Bornhöe poeg. Algul oli väga palju raskusi üue tööga, mis oli täiesti erinev, mida varem õppinud. Pidi jällegi palju õppima ja seda väga kiiresti tegema, et töökohta hoida ja uut elukutset omada. Varsti ennast kodus tundes uuel tööalal, asus ühe eesti ettevõtte juurde tööle arvestajana ja hiljem sai kaasosanikuks.

Omal käel algas tegevust reedel, 13. aprillil 1955. Kui küsime, kas pole arvu „13" kartnud, siis ta ütles, et „13" on alati olnud tema õnnenumber. Gümnaasiumis käies oli majanumbriks 13 ja lõpueksamite päev 13. kujunes väga õnnelikuks, lõpetas cum-laude. Isegi bridzhi mängides 13. laud on võidukam olnud.

Äride ehitamine

Ettevõtte erialaks on olnud üksikäride või oheläride ehitamine. Algas väikselt, nüüd läheb piltlikult öeldes metsa ja lõpetab võtmete üleandmisega suurtes shopping centrites. On ehitanud ka suuri büroomaju ja tööstushooneid. Väga palju on edukusele kaasa aidanud asjaolu, et on osatud valida inimesi, kes on firmale truuks jäänud ja on kompetentsed omal erialal. Nendele inimestele on usaldatud otsuste tegemise õigus ja delegeeritud täielik autoriteet.

Oma töötulemustega jääb ettevõttega rohkem kui rahule. Ta ütleb, et peale „mõnedollarilist" teenimist on suudetud väga palju „goodwilli" luua, mis on kõik kunded alles hoidnud firma esimesest päevast alates. See „goodwill" on nagu kristall, mida peab hoidma, et ei kukuks ega puruneks. Lahesalu ütleb, et ühele firmale kõige suuremaks varanduseks on hea nimi ja ta on kõik teinud, et seda alles hoida. Või head veel tiurde lisada. Puht praktilistel põhjustel pidi oma nime muutma, et lihtsustada firma nime kasutamist.

Shopping Centrete ehitamisest on ka välja kasvanud omale ehitamine, mis üldtöödest on moodustanud umbes 10%. Büroos töötab 12 inimest. Poeg võtab aktiivselt osa firma juhtimisest. On lõpetanud ülikoolis „Business Administratsiooni" eriala. Firma on „Viljandi paadimehe" olukorrast välja jõudnud. Ei ole enam üks töö käigus, vaid on 15 korraga. Ettevõte on omanikule nagu „kolmandaks" lapseks muutunud. Ei taha näha, et „lapselc" midagi halba võiks juhtuda ja selletõttu ei ole ka kavatsust tagasitõmbumiseks. Kui kolm ja pool aastat tagasi kaotas abikaasa, siis töö on aidanud valu vaigistada. On olnud paremaks arstirohuks.

Saaremaa tuulik

Eesti ühiskondlikust tegevusest on olnud sunnitud tgasi tõmbuma puht ajapuudusel. Algaastatel võttis aktiivselt osa New Yorgi Eesti Haridusseltsi ja Ülemaailmse Eesti Ühingu tegevusest ning kuulus nende juhatuste koosseisu. Nüüd annab ta aga majandusliku toetuse, näidates, et hingeliselt kuulub siiski nende ridadesse. Võtab ainult aktiivselt osa Apostliõigeusu koguduse tegevusest. Jutuajamises ta mainis, et ema oli usklik inimene ja ta on püüdnud oma elu nii elada, et Taevataat ei peaks kuri olema. Omab palju sugulasi ja sõpru Kanadas ja eriti kaassaarlaste hulgas. Arvab, et saarlased hoiavad rohkem kokku kui teiste maakondade mehed — „meri saarlasi kokku köitis".

Truuks jäädes talupoeglikule põlvenemisele on ta perekonnale muretsenud ilusa 71.5 aakrilise talu Delaware jõe kaldale. Talu üks hoonetest on 200 aastat vana. Kasvatab karja, poeg ja tütar kasutavad talu ratsutamise nautimiseks. On rajatud 2 tiiki ja kadunud abikaasa kinkis sünnipäevaks saaremaa tuuliku, et peremees ennast kodu tunneks.

On rõõmustav näha, et maad, kus võlstlus on suur igal alal, siiski eestlane omase visaduse ja korraliku tööga võib edu saavutada.

elna

S & G TIRE SERVICE

459 Roncesvalles Ave. Tel. 534-6602, 534-9989

LUMEKUMMID

ESINDAME: Uniroyal, Vredestein, Michelin, Goodrich'i „radial-ply" autokumme. Kõik suurused. Tarvitatud autokummid. — Autokummide parandamine.

Elektrooniline rataste balansseerimine. Kõigilt uutelt kummidelt hinnaalandus.

Müüme kõiki uusi ja pruugitud rattaid.

HINNAD ERITI ODAVAD JA TÖÖ EEST VASTUTUS

Töötame esmaspäevast reedeni kella 8.30—6.00 ja laupäeviti kella 8.30—1.00.

S. MALMSTRÖM & SON

Majanduselu

RIIGIEELARVE TÕI VÄHE UUT

Finantsminister Jean Chretien'i poolt äsja esitatud uus Kanada eelarve sisaldab vähemaid muudatusi tarbija ja tulumaksu maksja seisukohalt.

Kohese kehtivuse omab müügimaksu (Sales Tax) vähendamine 12%-lt üheksale protsendile tööstuslikelt toodetelt. Millal ja millisel määral see avaldab mõju toote ostuhinnale, oleneb toote iseloomust. Kui tarbija on otseses ühenduses tootjaga, siis kindlasti tal on võimalus koheselt säästa müügimaksu vähendamise arvel. Näiteks kui oli kokkulepe, et tellitud ese maksab $100.— pluss maksud, siis enne eelarve muudatust oleks hind olnud $112.— (pluss provintsiaalne müügimaks). Eelarve muudatusega on hinnaks aga $109.—, millega säästetud ümarguselt 2.7%.

Kui tarbija ja tootja vahel on ainult üks vahemees, näiteks, autode müütaja, siis oleneb sellest, kas ostetakse laost endiste müügimaksu määradega müütaja poolt ostetud auto, või tellitakse see erisoovidega müütaja kaudu tootjalt. Viimasel juhtumil on müügimaksu vähendamine koheselt jõus. Selle näite toomise puhul on muidugi võimalus, et tootja ja müütaja vahel saavutatakse kokkulepe hinna vahe absorbeerimiseks laos leiduvate autode arvel.

Kui tarbija ja tootja vahel on kaks vahemeest, s.o. hulgimüüja ja jaemüük, siis muutub aga küsitavaks, kas ja millal üldse võiks mingit säästu oodata. Seda, eriti pisiesemete puhkudel. Üldiselt oodatakse hindade vähenemist tööstuslikelt toodetelt 1.8% ulatuses.

Teiseks oluliseks muudatuseks tuleb lugeda isiklike kulude mahaarvamist teenistuslikust sissetulekust (Employment Expense Deduction), mis on tõstetud $250-lt viiesaja dollarile. See muudatus astub jõusse alles 1979 aasta kohta ja teiseks see hõlmab ainult isikuid kes on teenistuslikus vahekorras. Seega siin ei ole mingit soodustust oodata pensionäridel või investeerimise näol saadud sissetulekult. $500 on ülemmääraks, seda saavad kasutada täiel määral isikud kelle sissetulek teenistusest on üle $16,666.— aastas. Alla seda summat on arvutus 3% sissetulekust.

1977. aastal oli põhiliseks isiklikuks eranduseks (Basic Personal Exemption) sissetulekust mahaarvatavaks summaks $2,270.—. 1978. aasta kohta on see määratud $2,430.—, seega tõus 7% võrra. Uue eelarve järgi on need mahaarvamised 1979. aastal tõstetud $2,650-le, millega tõus 9% võrra. Neid põhilisi mahaarvamisi saavad kasutada kõik Kanadas residentsi omavad isikud.

Isikud, kes ületasid 1977. aastal 65-da eluaasta piiri, lisandus ea erandusena (Age Exemption) $1,420.—. See mahaarvamine 1978. aastal on $1,520.—, mis kehtib isikute kohta kes on sündinud 1913. aastal või varem. Seda soodustust naudivad ka isikud kes on sündinud hiljemalt 31. detsembril 1913. aastal.

Eelarve muudatus tarbija seisukohalt võiks edaspidi teatud soodustusi pakkuda ka spordi- ja kalastamishuvilistele. Nimelt üle 20 hobusejõulistelt mootoritelt on kustutatud 10% aktsiisimaks, millega mootorite hinnad peaksid langema kuna aktsiisimaks on arvestatud tootja hinnale peale müügimaksu lisandust.

Vähemal määral suurendavad järgneval aastal neto sissetulekut palgalistele ka töötusekindlustuse preeminate mõne sendiline vähendamine nädalas.

★

Väljaspool eelarve teemat tuleb asjaosaliste tähelepanu juhtida seigale, kes kasutavad registreeritud kodu omamise säästuplaani (RHOSP), et alates käesolevast aastast on arvesse võetavad ainult kalendriaasta jooksul tehtud sissemaksud, mille määraks kuni $1,000.— aastas. Seega viimaseks tähtpäevaks on 31. detsember, varematel aastatel kehtinud järgmise aasta 1. märtsi asemel.

E. Soomet

Järgmised „Killamängud" 1981 aastal

Kolmapäeval, 15. novembril peeti „Killamänge" korraldanud organisatsioonide üldkoosolek, et kinnitada aruanded, lõpetada peakomitee tegevus ja otsustada järgmiste „Killamängude" aeg.

Kohal olid maakondade ja organisatsioonide esindajad, kes aitasid organiseerida ja läbi viia selle suurürituse. Kohal oli 25 esindajat. Koosoleku juhatajaks valiti Ludvig Wahtras ja sekretäriks Lembit Pihlberg, mõlemad Hiidlaste Seltsist.

Tegevusaruande juures märkis Killamängude esimees Robert Kreem, et oleks võinud olla tunduvalt rohkem tegijaid keskorganisatsiooni juures, mis eriti silma torkas „Killamängude" päeval. Kokkuvõtet tehes võis siiski kinnitada, et kõik õnnestus ülimalt hästi vaatamata omavahelisele kriitikale. Majandusaruandest selgus, et kulusid on olnud $9,007.48 (eelarves $9,000.00) ja tulusid $11,746.91 sellega on momendil ülejääk $2,737.43. Kuulutuste arvel on veel saada $621.00 seega võib lõplik ülejääk kujuneda $3,360.43. Majanduslikud aruanded on revisjonikomisjon läbi vaadanud ja heaks kiitnud.

Järgmised Killamängud otsustati korraldada 1981.

Killamängude Peakomitee tegevuse lõpetamise küsimus kujunes väga mõteterohkeks diskussiooniks, kus koosoleku juhatajal sageli tekkis raskusi sõna andmisega või sõnavõtu lühendamisega. Robert Kreemi ettepanek, et luua uus maakondlik organisatsioon summade haldamiseks ja uute „Killamängude" organiseerimiseks, mis oleks osa ELK'st ja alluks nende majanduslikule kontrollile, lükati koosolekul hääletamise korras tagasi.

A. Kelderi ettepanek, et vana juhatus jääks edasi koos J. Ramjala täiendusega, et juhatus üksikasjaliselt omavahel läbi arutaks tuleviku küsimused, võeti suure häälteenamusega vastu. Koosolek ei võtnud tõsiselt Robert Kreemi tagasiastumise juttu. Otsustati, et järgmine üldkoosolek toimub 31. jaanuaril.

elna

Pensionäridele abi lumerookimiseks Mississaugas

Isikud üle 65 aasta ja invaliidid saavad linnavalitsuse poolt toetust $25.— Mississaugas.

See abistamise summa oli maksev juba möödunud aastal, kuid oli väga vähe kes selleks vastava ankeedi täitsid.

Invaliidid peavad esitama arsti tõendi ja isikud üle 65 aasta vanad, vanadust kindlaks määrava tõendi.

Toetuse saamiseks on õigustatud ainult need kes omavad isikliku maja ja kel pole kodus teist isikut kes on võimeline tegema füüsilist tööd ja seepärast peavad palkama kellegi teise.

Arved tulevad alal hoida ja järgmisel kevadel esitada linnavalitsusele.

BRASIILIAS 400 EESTLAST

Vestlus Olev Saukasega

Novembri algul viibis Torontos endise EV konsuli, F. Saukase poeg Olev Saukas Brasiiliast. Oma sealsete rahvuskaaslaste elu ja tegevuse kohta ta märkis „Meie Elu" kaastöölisele, et Brasiilia väikseks jäänud rahvusgrupp peab rasket võitlust oma olemasolu eest. Peamine põhjus seisneb selles, et eestlased elavad laialipaisatult selles kiiresti arenevas tööstuslikus riigis ja eesti keele õpetamine lastele on võimalik ainult perekondlikes piirides.

Sao Paulo on kasvanud viimastel aastakümnetel üheks maailma suuremaks linnaks. Suur-Sao Paulos elab 17 miljonit inimest. See on Brasiilia suurim tööstuslinn, kus toodetakse enamik Brasiilia autodest ja 25% terasest. Kasutatakse oma maa rauamaaki, mis on parima kvaliteediga kogu maailmas ja kivisütt lähedal olevatest kaevandustest. See vajab segamist parema kvaliteediga kivisöega. On arvestatud, et Brasiilia võib asendada oma bensiini vajaduse suhkrupilliroost toodetud alkoholiga. Suhkrupilliroo kasvatamiseks on küllaldaselt vastavat maad.

Brasiilias elab teadaolevalt 40 eestlast,

enamik nendest Suur-Sao Paulo piirides. Üks kolmandik nendest võtab aktiivselt osa eesti seltsi tegevusest. Aktiivsemad noored on koondunud rahvatantsu rühma, mida juhatab Olev Saukas. Vähemal arvul leidub eestlasi kõigil teistel aladel, ollés tegevad immigrantide aastapäeva peo korraldamisel või Balti rahvaste kunstinäituse organiseerimisel. Kokku tullakse veel EV aastapäeva tähistamiseks ja see on kõik. Suurte kauguste tõttu on neid võimatu tihedamalt kokku saada.

Eestlased töötavad üldiselt hästitasuvatel kohtadel, või nendel on oma ettevõtted või tööstused. Enamikul on oma majad ja 95% omab ülikooli hariduse. Nooremal põlvkonnal on raskusi eesti keele õppimisega, kuna enamik neist põlveneb segaabieludest, kus koduseks keeleks on portugali keel. Huvi eesti keele vastu on siiski olemas, kuna teatatakse et

eestlasi hinnatakse kui töökaid, püsivaid ja edasipüüdvaid kodanikke,

kelle kodu ümbrus juba erineb teistest oma puhtuselt ja lillede rohkuselt.

Noortele on olnud meeldejäävaks elamuseks kokkupuutumine teiste maade eesti noortega, eriti Ülemaailmsete Eesti Päevade raamides. Sealt on tuldud tagasi hoopis teistsugu rahvusliku tundega. Sellest on siiski vähe. Oleks soovitav, et eesti keele õppimiseks oleks koostatud sellised käsiraamatud ja heliplaadid, nagu on koostatud paljude teiste keelte õppimiseks. See aitaks tublisti kaasa eesti keele õppimisele, ka siis kui elatakse üksikult või ollakse sündinud segaabielust. Ka vähene eesti keele oskus aitaks kaasa kiireks kontakti loomiseks eestlastega ükskõik millisel maal, kui sinna minnakse.

Pärast konsul F. Saukase surma jäi konsuli koht Brasiilias vabaks ja seda ei ole suudetud seni täita. Kuna konsulaat ja eesti selts asuvad ühes ning samas majas mis kuulub Olev Saukasele, siis eestlaste kooskäimises ei ole olnud muudatust. Olev Saukas on püüdnud rahvuskaaslastele abiks olla konsulaarse nõu andmisel. Temal on lootust saada lähemal ajal vannutatud tõlgi staatus eesti ja inglise keele alal. Eesmärk on saada ametlikku tunnustust eestikeelsetele vanematele dokumentidele, tõlgitutena portugali keelde. Need on vajalised eestlastele, kes on siia tulnud Eesti dokumentidega, on töötanud iseseisvalt ega oma siin nõuetavat töötõendit. Nüüd on vajalik tõendada pensioni saamiseks, et isik on vähemalt 75 aastat vana.

Konsuli kaotamine oli eestlaskonnale kindlasti suureks löögiks, kuid vannutatud tõlgina saab praktiliselt lahendada kõik eestlaste vajadused konsulaaralal. Nii elame ja töötame edasi kuni olukord paraneb poliitilisel alal, lõpetas Olev Saukas.

Pensionäride koosviibimine

Neljapäeval, 16. nov. toimus Pensionäride Klubi järjekordne koosviibimine Eesti Maja suures saalis ettekannete ja kohvilauaga. Klubi esinaine, F. Terts tegi teatavaks kava ja tulétas klubi liikmetele meelde, et paljudel on veel maksmata klubi liikmemaks; palus seda teha peatselt.

Klubi naiskoor, uutes kleitides ja uue juhi pr. Pilt'i juhtimisel esitas „Mälestus Pühajärvelt", „Sügismõtted", „Lenda, lenda lepalind" ja „Põhja rohelised väljad". Ettekanded võeti vastu tunnustavalt ja „Lenda, lenda..." viimast salmi korrati. Koorijuhile annetati lilli. V. Saarni mandoolal, abikaasa kitarri saatel, esitasid paar valssi, lõpetades tuntud „Üks jahimees läks metsa..." ringmängu viisiga.

Näitleja A. Vabamäe deklameeris: M. Underi — „Mälestus ja tõotus", A. Viirlaidi — „Sina suudad", A. Suulmanni — „Päevad sammuvad" ja H. Visnapuu — „Me kestame üle aja...".

Nagu alati, olid virgad perenaised valmistanud võileivad ja muud suupärast kohvikõrvast.

Johanna Pätsi fond skautlikele noortele

Johanna Pätsi viimaseks sooviks oli, et tema matustele ei saadetaks lilli, vaid selle asemel tehakse sissemaks Eesti Ühispangas selleks otstarbeks avatud arvele eesti gaidide ja skautide heaks. Selle tulemusena laekunud summa oli koos protsentidega 506 dollarit, mis nüüd anti üle Johanna Pätsi väimehe Arvi Kaldveer'i poolt noortemalevatele.

Summa on praegu mõlema maleva ühisel arvel kuni on otsustatud raha kasutamise viis. Skautide ja gaidide juhtkonna sooviks on raha mitte kulutada jooksvateks kuludeks, vaid selle eest võimaldada noortele midagi meeldejäävat, näiteks sisustust Toronto Eesti Maja noorteruumi.

Saarlaste traditsiooniline Küünlapäeva kokkutulek

läheneb (3. veebr. 1979. a.). Aeg on saabunud laudkondade koostamiseks ja piletite lunastamiseks. Piletid on eelmüügil esmapäeva, kolmapäeva ja neljapäeva õhtuti kell 7—9-ni, Eesti Maja kohviku ruumes. Informatsiooniks paluks helistada: A. Kapp telefon 421-1416 või A. Käärid 225-5595. Tantsuks mängib, meile tuntud saarlane, V. Gustavson oma orkestriga ja orkestri vaheaegadel võtavad üle „küla pillimehed". Külalisi ootame ka kaugematest saarlaste keskustest, eriti Long Islandilt, kus huvi on suur meie kogumisele. Nägemiseni veebruaris.

Saarlaste Ühing Torontos

Kõnekoosolek Vancouveris

Vancouveri Eesti Pensionärid on sisustanud omi korralisi kokkutulekuid referaatidega.

Nii ka 1. nov. oli kokkutulekul külaliskõnelejaks dr. Taimi Proos, kõneles teemal „Pettumused", mis oli üles ehitatud Anna Haava luuletuse põhjal „Mu mured kõik matsin maha".

Kuulajaskond oli ülè 80 seeniori, kes võtsid ettekantud kõne elavate kiiduavaldustega vastu.

Teisena oli samal päeval veel külaline Rootsist, Johannes Mihkelson.

Viimane võttis osa Vancouveris toimunud ülemaailmsest sotsialistide koosolekust.

Hr. Mihkelson tutvustas koosolijaid seal vastu võetud resolutsioonidega, kuid suurem osa kõnest toimus 1980. a. Stokholmis toimuvatest Ülemaailmseist Eesti Päevadest. Kõneleja vastas koosolekul ülestõstetud küsimistele, eriti majanduse ja mahutuse osas. Paistab, et ka kohapeal valitseb elav huvi eelseisva suursündmuse vastu.

Pärast koosolekut pakuti kohvi.

Rahvuslik õhtu

Eesti Etnograafilise Ringi rahvuslik õhtu toimus reedel, 17. nov. Eesti Maja suures saalis.

Seekordse näituse teemaks oli sohvapadjad ja puuesemed eestlaste kodudest ja põhjuseks — anda ülevaade, millist teed mööda on meie rahva ilumeel kulgenud.

Esitatud olid Otto Rannamäe suurepärased puunikerdused, mis mitmel korral CBC-s kanadlastele näituseks välja pandud. Naima ja Mihkel Aer'u toredad vanad puuesemed, tarbeesemed, taarilähkrid, mille kohta arvasid hiidlased, et Hiius olevat need pikergused olnud ja sellega ka ainuõiged, mida mandrimehed muidugi tähele ei pannud. Siis soola-, või- ja silgukarbid, taldrikud, kibudkapad. Isa Mihkel treib vormid välja, tütar Naima kaunistab.

Ning patju, nii palju et silmad kirjud — igas suuruses ja tehnikas.

Ettekanneteks — kandleorkester, mis vist ainus paguluses. Alfred Kuus'e loodud. Mängisid Vootele Tooming, Tõnu Mägi, Reet Mae, Tiit Kao, Hanno Bohl ja loomulikult Alfred Kuus. Erinumbrina koos Hännoga ja Ilo Maimets'alt 4 kandlepala. Tiit Kao'lt 2 kandlepala vanal kolmekeelsel kandlel, ta oma valmistatud mänguriistal.

Leelotasid ja laulsid Ilo Maimets, Karin Maimets, Leena Tiismann ja Silvia Siitam imestamapanevalt loomulikult ja hästi, kandes vabalt ette vanu regivärsse.

Rahvatantsud Ellen Tüll-Salumets'a muusika saatel ja Anne Tüll'i juhatusel. Tantsisid gümnaasiumi esimese klassi õpilased.

Suupärase einelaua oli korraldanud virk ja asendamatu Marie Valge. Linda Raudjalg'i korraldatud loterii müüdi läbi. Enampakkumisele tuli Vanda Isitamm'e valmistatud Väike-Maarja nukk.

Terve õhtu oli näiteks, kuidas meie etnograafia areneb, muutub, täieneb ega jää kunagi seisma.

Ringile anti pidulikult üle Karavani 10-aastapäeva õllekapp, mis läheb arhiivi ja Karavani Peatoimkonna I auhind, mis Ring sai viimasel Karavanil näituse eest.

Tänu kõikidele tegijatele, kaasaaitajaile, tulijaile. Oli ilus õhtu!

Eesti Etnograafiline Ring Kanadas

Vabadusvõitleja J. Pedak 70-a.

Baltimores, USA-s tähistas rohuteadlane, pedagoog, ühiskonnategelane, eeskätt aga väsimatu vabadusvõitleja Johannes Pedak oma 70-ndat sünnipäeva, mispuhuks oli kogunenud tema kodukatuse alla arvukas hulk kaasvendi korp! Rotaliast ja sõpru lähedalt ja kaugelt. Võttis üsna hulk aega, kuni oli suudetud lugeda ette kõik selleks puhuks saabunud telegrammid ja õnnitluskirjad.

Johannes Pedak, sünd. 25. okt. 1908 Tartus äriomaniku ja kirikutegelase pojana, lõpetas Hugo Treffneri gümnaasiumi, Tartu ülikooli ja aspirantide kursused Tondil, täiendas ennast siis pedagoogilistes ainetes ja tegutses rohuteadlasena apteekides ja õpetajana koolides. Seltskondliku tegevusega alustas ta juba koolipõlves, abieluga tuli toime aga alles laagripäevil Ausgburgis, Saksamaal, kus ta valik langes Nõmmel tuntud arsti dr. Jakobsoni tütrele Leelo'le. Ta neljast ülikooli lõpetanud järeltulijast on 2 tütart nüüd ise jõudnud abiellumiseni ja üks neist on õnnistanud juubilari õnneliku vanaisa tiitliga. Noorim tütreist ja poeg kuulavad veel maad.

Kes Tartu-päevilt ei tunne Johannes Pedakut, need mäletavad teda kindlasti Petermannina, olgu siis laskeala juhatajana kaitseliidus, Majaomanike seltsi asjaajaja-sekretärina, EKL-u esimehena või teisiti. Kuna Teine Maailmasõda viis teda kodumaa kaitsel Eesti Tagavararügemendis major Vase adjutandiks, sealt edasi suurtükiväe formeerimisstaabis major Lääne käsundusohvitseriks, siis patareiülemaks Narva rindel ja lõpuks Garmish-Partenkirchenis asuvate sõjaväe laatsarettide peaapteegi juhatajaks, siis katkes selle ga koos tema tegevus kodumaal, algas aga otsemaid uuesti, kui oli jõudnud Augsburg-Hochfeldi laagrisse. Leiame ta seal organiseerimas meie liikmeskonnalt suurima korporatsiooni, Rotalia tegevuse uuestielustumist ja õhutamas noori, kellel abiteenistuse tõttu koolitee katkes, seda jätkama ning astuma ülikooli. Näeme teda laagri juhina võitlemas sõdurite eluõiguse ja varustuse saamise eest, loomas ja juhtimas Rahvaülikooli, õpetamas gümnaasiumis ja toimimas hiljem selle direktorina, töötamas „Eesti Raja" juures ühe toimetusliikmena, tegevana rahvusvahelise pressiliidu asepresidendina jne. On võimatu loetleda siinkohal pooltki ta ülesandeist ja saavutustest. Ja kui ta jõudis hilinenult ümberasujana Baltimore'i, siis ei suutnud tema meeleolu ega omaksvõetud kohustetäitmist halvata esialgne väsitav maalritöö kõrgetel tellingutel. Juba oli ta tegev kohalikus Eesti seltsis, siis asutamas ja juhatamas täienduskooli, järgnevalt õhutavalt tegev Vabadusvõitlejate Liidu asutamisel, kui piirduda ainult mõninga ala nimetamisega. Mööndus harva mõnda nädalalõppu, millal ta kodus ei viibinud sõpru või toimunud nõupidamisi, kaasa arvatud noorte suunamine eesti organisatsioonidesse, olgu need akadeemilised või seltskondlikud.

Juubilari tervislikus olukorras on juhtunud hilisaegadel paar tagasilööki, millistele järgnenud arstide „kõva sõna" on piiranud ta aktiivsust. Kuid seegi ei ole suutnud vana juhthobust panna tallinurka unistama. Klõpsub aina kirjutusmasin ta tööruumis ja kirjad nõuannete ja uute mõtetega lähevad teele.

Natuke küll hilinenult, kuid seda siiramalt soovib suurearvuline sõpradepere ja vennaring Rotaliast Johannes Pedakule jätkuvat tervist järgnevateks aastateks! Ei ole ühtki kahtlust, et siin ühineb allakirjutajaga kogu rotaluste pere ka Kanadas.

Johannes Kaup

Cantate Domino jõulukontsert

Cantate Domino järjekordne jõulukontsert toimub Peetri kirikus laupäeval, 9. dets. kell 6 õ. Esiettekandele tuleb C. Kipperi uus helitöö „Gloria", loodud Cantate Domino 20. juubeliks. Edasi on kavas kaasaegsete aga ka klassikaliste heliloojate helitöid. Külaliskoorina esineb Montreali Segakoor noore ja energilise juhi K. Raudseupa jun. juhatusel. On teada, et Montrealist sõidavad Torontosse kuni 30 lauljat. Samuti sõidab kaasa Montreali Jaani koguduse õp. H. Laaneots. See on vastukülaskäik möödunud kevadel toimunud Cantate Domino Montreali sõidule.

Kontserdile järgneb Cantate Domino perekonna jõuluõhtu kiriku all saalis. Montreali koor ja nende vastuvõtjad Torontos on palutud sellest osa võtma, kuid eelregistreerimine on vajalik. Helistada Tooming, tel. 636-3171 (päeval) või N. Lind, tel. 485-4734 (õhtul).

KALLIST OOTAMATULT LAHKUNUD ABIKAASAT, EMA, VANAEMA, RISTIEMA, SUGULAST JA SÕPRA

LIIDIA PURRE'T

neiuna Pansman

sündinud 21. sept. 1916 Eestis
surnud 21. novembril 1978 Uus-Meremaal

mälestavad sügavas leinas

abikaasa OTT
lapsed REIN ja ANN abikaasadega
tütretütar ISOLDE
LINDA SIIM-TORK
ILMAR TORK
INGE, ANDRES, VIIVE
HILLAR, LEMBIT ja AARNE TORK
MARIE ja JUHAN TORK
MALLE DAVIS perekonnaga
MATTI SIIM perekonnaga

AUGUST REITSNIK

sünd. 13. sept. 1895 Valgas
surn. 14. nov. 1978 Brooklyn, N.Y.

sügavas leinas

tütar MAIMU BETLEM

KODUKANDI SÕPRA

HERMAN TOBRELUTS'U

mälestab kurbuses

KRISTJAN KURVITS abikaasaga

Armast venna abikaasat

ADELE RAUK'A

leinavad

LAINE ja JULIUS perega

Armast tädipoega

HERMAN TOBRELUTS'U

sündinud 10. detsembril 1910 Põlvas
surnud 15. novembril 1978 Torontos

mälestavad

FRIEDRICH MÖLLER abikaasaga
ja SUGULASED Kodu Eestis

Kallist sugulast

HERMAN TOBRELUTS'U

mälestab leinas

EDUARD TOBRELUTS perekonnaga

Eesti arst valvekorras
25. ja 26. novembril
Dr. R. Pahapill 921-7777

JURISTID

ENN ALFRED
ADVOKAAT — NOTAR
Toronto Dominion Centre
P.O. Box 326, Room 1912
Royal Trust Tower
Toronto M5K 1K7
King—Bay
Telefon: 869-1777
24-tundi telefonivalve

ARSTID

Leo Kann, D.C.
CHIROPRACTOR
Tel.: 489-0562
212 Dinnick Cr.
VASTUVÕTT KOKKULEPPEL

OPTIKUD

J. RATAS
Optika- ja Kellasepäärl
247 Danforth Ave. Toronto
Telefon 465-6251
PRILLID
parimas kvaliteedis nagu Christian Dior, Rodenstock, Zeiss jne.
Soft contact-lenses.
KELLAD
Omega, Tissot, Bulova, Accutron

KORTERID

Miamis üürida 2 mööbleeritud korterit. Sobiv suvitajatele.
2 TUBA ja KÖÖK
ja
1 TUBA ja KÖÖK
Auto parkimine.
Mrs. E. Oad, 279 N. W. 54 St. Miami, Fla. 33127, tel. (305) 754-2014

R. S. KANE Ltd.
MATUSEMAJA
4812 Yonge Str.
(Sheppardi lähedal)
Willowdale
221-1159

Murray E. Newbigging
MATUSEMAJA
Aastakümnete kogemus eestlaste teenimiseks. Oskuslik nõuanne ja mõõdukad hinnad.
M. Wayne Hamilton
Funeral Direktor
733 Mount Pleasant Rd.
Helistada tel. 489-8811 ● 489-8002
(lõunapool Eglintoni)

Külastage „MEIE ELU" kus leiate mitmesugusei sobivaid kinkeesemeid
958 Broadview Ave.
Toronto, Ont. M4K 2R6
Tel. 466-0951
(Eesti Majas, II korral)

EHTEASJU
SKANDINAAVIA
KINKEESEMEID:
LINIKUID, SOHVAPATJU,
PLASTIK-
PÕRANDARIIDEID,
SAUNASEEPE ja TARBEID
KERAAMIKA-VAASE
HELIPLAATE
RAAMATUID (ka lastele)

KIRIKLIKKE TEATEID

EESTI EV. LUTERI USU PEETRI KOGUDUS
817 Mt. Pleasant Rd.,
Toronto M4P 2L1
Kiriku telefon 483-5847
Õp. Oskar Puhm
84 Dinnick Cres., Toronto M4N 1L8
telefon 483-4103

SURNUTE MÄLESTUSPÜHA JUMALATEENISTUSED ARMULAUAGA pühapäeval, 26. novembril. Esimene teenistus kell 11 hommikul. Laulab Cantate Domino C. Kipperi juhatusel. Teine teenistus kell 6 õhtul. Jutlustab õpetaja R. Reinaru. Laulab Noortekoor Lootus R. Lindau juhatusel.

Piiblitund kell 10 hommikul. Pühapäevakool kell 11 hommikul. Lastekoori harjutus kell 10.15 hommikul. Leerieelsed kell 11 hommikul.

ESIMENE KRISTUSE TULEMISE PÜHA JUMALATEENISTUS pühapäeval, 3. detsembril kell 11 hommikul. Jõulumuusika noortelt. Juhatab Inga Korjus.

EELTEADE: Montreali Eesti Segakoori kontsert laupäeval, 9. detsembril kell 6 õhtul Peetri kirikus. Juhatab Karl J. Raudsepp.

ÕPETAJA KÕNETUNNID teisipäeviti ja neljapäeviti kl. 6—8 õhtul.

EELK TORONTO VANA-ANDRESE KOGUDUS
Vana-Andrese kirik Carltoni ja Jarvise nurgal.
Õp. Andres Taul
17 Frank Cres., Toronto M6G 3K6
Tel. 656-5248, kirikus: 923-5172

Pühapäeval, 26. novembril SURNUTEPÜHA JUMALATEENISTUS kell 4 p.l. ARMULAUD. Laulab koguduse segakoor. Jutlustab õp. E. Pähn. Surnute mälestamine.

Pühapäeval, 3. dets. esimene Kristuse tulemispüha KONTSERT-JUMALATEENISTUS kell 11 enne lõunat. Kaastegev koguduse segakoor ja organist Jaak Kivik.

ÕPETAJA KÕNETUNNID teisipäeval ja neljapäeval kl. 6—8 õ. kiriku käärkambris.

TORONTO EESTI EVANGEELNE KOGUDUS
Stone Church,
45 Davenport Rd.
Jutlustaja H. Söderholm
177 Plantyre Ave.,
Scarboro, Ontario M1N 2R6
tel. 691-3184

Laupäeval, 25. novembril kell 7 õ. PIIBLITUND.

Pühapäeval, 26. novembril kell 3 p.l. JUMALATEENISTUS. Kõneleb Evald Kiil New Yorgist.

TORONTO EESTI BAPTISTI KOGUDUS
883 Broadview Ave.
Jutl. Kaljo Raid.
10 Lamport Ave., Apt. 307
Toronto 5, Ont.
M4W 1S6
Tel. 961-8391

„VABADUSE KUULUTUS" RAADIOSAATED IGAL PÜHAPÄEVAL
kl. 3 p.l. WHLD 1270 kc.

Pühapäeval, 26. novembril kell 10.15 hommikul PÜHAPÄEVAKOOL. Kell 11 SURNUTEPÜHA JUMALATEENISTUS. Kõneleb J. Tall USA-st. Solist A. Kaups. Lahkunute mälestamine.

Kell 6 õ. SURNUTEPÜHA MUUSIKAÕHTU. Segakoor, tshellod, A. Kaups. Juhatab J. Tall. Kõneleb Daniel Ling Austraaliast.

EESTI VABAKOGUDUS TORONTOS
20 Thorncliffe Ave. Tel. 463-6223.
Jutlustaja E. Saraoja
Kirik: 562 Jones Ave. Tel. 461-2077.

Pühapäeval, 26. novembril kell 11 hommikul JUMALATEENISTUS. Kõneleb jutl. E. Kiil New Yorgist.

„Meie Elu" üksiknumbrid on müügil:

TORONTO

POKO'S MEAT PRODUCTS ÄRIDES:	376 College St.
	319 Danforth Ave.
	767 Mt. Pleasant Rd.
Rooneeme pagariäris	484 Queen St. W.
Balint Book Store	246 Spadina Ave.
„Meie Elu" talituses	958 Broadview Ave.
Broadview Delicatessen	141 Danforth Ave.

THUNDER BAY

Finnish Book Store	168 S. Algoma St.

SUDBURY

Wolfe's Bookstore	133—135 Durham St. E.

Eesti võimlejad Atlantic City sügisrannal. Novembri algul peeti Atlantic Citys New Jersey osariigi kooliõpetajate traditsioonilised sügispäevad. Rohkete erialaste seminaride hulgas kutsuti ameerika pedagoogidele moodsat rütmilist võimlemist tutvustama eesti võimlemisjuht Anu-Irja Parming, kes USA Võimlemisliidu kaudu on osariigi selle ala juhataja ja ülemaaliselt kohtuniku õigustega. Tema referaadile järgnesid N.Y.—N.J. metro eesti võimlejate demonstratsioon-esinemised pallide, rõngaste j.t. vahendite kasutamisega ning hiljem veel umbes saja kooliõpetaja rakendamine ühepalli käsitamise rutiiniks. Pildil — püramiidi tipus Silvia Vaher, keskel vasemalt Virge Vinkman ja Merike Käo, all Susan Favorito, Ingrid Pessa ja Liisa Kattai ja ees üksikult Aiki Vinkman.

ÜHISKONNA „ORVUD" EESTLANNA HOOLE ALL

Anne Kaljas kavatseb sulgeda oma narkootikute ja alkohoolikute pansioni

KITCHENER, Ont. — Anne Kaljas on aastaid olnud ema eest paljudele ühiskonna „orvudele". Ta on andnud ulualust narkootikutele, alkohoolikutele, närvihaiglate endistele patsientidele ja teistele kel pole kuhuğile minna. Nüüd on ta 67-aastane ja kavatseb oma tegevuse lõpetada, jättes selle piirkonna sotsiaalküsimustega tegelejatele probleemi kuhu need peavarjuta jäävad hoolealused paigutada.

Ajaleht „Kitchener-Waterloo Record" pühendab „eesti immigrandile, kes on Kitcheneri ebaametlik soovimatute elanike paigutuskoht" mitu veergu. Ta on hea südamega naine, keda mõned nimetavad ka ekstsentrikuks. Ta hoolitseb metsloomade eest ja saanud seepärast hüüdnimeks „Snake Lady" (maoleedi).

Olles loobunud oma töökohast haigetalitajana K. W. Hospital'is, Anna Kaljas avas oma kodu uksed 15 aasta kestel hädalistele, alustades tingimusi karistatud noortele, siis endistele vangidele ja viimased viis aastat närvihaiglate endistele patsientidele, alkohoolikutele ja narkootikutele. Mitmed tema 30 kostilistest, kes maksavad 35 dol. nädalas, on saadetud ära asutustest nagu Päästearmee, „House of Friendship" ja „Detoxification Centre". Praegu on tal 30 elanikku ja Anne Kaljas on mures mis neist saab kui ta lõpetab ja oma maja müüb.

Anne Kaljas

Ajalehe kaastööline, kes usutles Anne Kaljaste tema kodus 277 Frederick Str., ütleb, et parajasti ta oli vaidlemas raseda teismelisega kes tunneb huvi vaid seksi, alkoholi ja narkootika vastu. Küsimusele, kuidas on tööga, tuli vastus — mul ei ole vaja töötada.

Anne on väga otsekohene „oma rahvaga" ja ei karda ütelda, et nad on alkohoolikud. Sotsiaalala spetsialistid nimetavad teda amatööriks, kuid alati väidavad, et temast kindlasti tuntakse puudust olukordades kus asjatundjad ei sobi.

Anne Kaljas väidab, et narkootikutele ja alkohoolikutele ei tuleks anda maksumaksjate raha, vaid selle asemele anda toitu ja peavarju. Nad kulutavad saadud raha alkoholi ostmiseks. Hiljuti ta kirjutas Ontario peaministrile William Davis'ele kaevates 270.— suuruse töövõimetu pensioni pärast, mida maksetakse mõnerede alkohoolikutele ja narkootikutele, ja soovitas selle asemel teha selgitustööd. Tuleks korraldada alkoholismi vältimise nädal. Rasedatele naistele ei tohiks serveerida alkoholi, ajakirjandus ei peaks avaldama pilte, mis näitavad alkoholi joomist jne.

„Addiction Research Foundation Centre" direktor David Coleman ütles, et alkoholismi vastu võitlemise nädala korraldamise idee on hea, kuid muus osas kava nõuab seaduste muutmist. Anne Kaljas aga väidab, et valitsus ei tee midagi, kuna ta saab raha alkoholi müügist. Tema arvates alkohol on peamine vaimuhaiguste ja vähearenenud laste põhjus. Ta usub, et Kanadas aastas sünnitab 4000 vaimsete defektidega lapse emad on alkohoolikud.

Anne Kaljas kavatseb aasta jooksul oma tegevuse lõpetada, kuid enne selgitada, kes tema hoolealused üle võtab.

Trudeau annab liberaalidele lootusi

Peaminister P. E. Trudeau viibis Torontos liberaalide kongressil, kus püüdis veenda oma parteikaaslasi, et liberaalide partei seisukord pole eelseisvatel valimistel lootusetu. Viimane gallup näitas, et J. Clarki ja konservatiivide partei populaarsus oli 43% ja liberaale pooldas vaid 38% rahvast.

GARDENIA
FLOWERS & GIFTS

362 Danforth Ave.,
Toronto, Ont. M4K 1N8
Tel. (416) 466-1951
466-1502

MEIE ÄRIS ON SAADAVAL RIKKALIKUS VALIKUS
VALIK LILLI erisündmusteks ja tähtpäevadeks.
Samuti käsitöö kinkeesemeid —
KULLASEPA, MEREVAIGU-, KERAAMIKA-, NAHA ja PUUNIKERDUSE alal.
Kõneldakse eesti, läti ja inglise keelt.

CREST MOTORS CUSTOM SERVICE
Parandused kõikidele auto liikidele
Tel. 485-5537 253 Merton Str.
Lätlane omanik.

JOHN E. SOOSAAR, C.A.
Chartered Accountant
Suite 600, 55 University Ave., Toronto, Ontario, M5J 2H7
Tel. 862-7115

Kanada avab väravad Vietnami põgenikele

Kommunistliku rezhiimi all olevast Lõuna-Vietnamist põgeneb veesõidukitel tuhandeid inimesi, keda aga enam ükski naabermaa ei taha vastuvõtta. Kõige traagilisem on 2500 põgeniku saatus, kes pääsesid laevaga Vietnamist ja asuvad Malaia territoriaalvete läheduses ilma veeta ja toiduta. Malai kahurpaadid ei lase neil maanduda, sest Malaia on vastu võtnud juba varem tuhandeid selliseid põgenikke. Valitsused märgivad, et need ei ole poliitilised põgenikud, vaid naised ja lapsed, kes vajavad ühiskonna ülevalpidamist ja keda Vietnami kommunistlikud võimud on lubanud maalt lahkuda, et pääseda nende toitmisest. Kanada võtab vastu vähemalt 600 põgenikku sellelt laevalt.

Nõutakse USA sekkumist

Kardetakse, et olukord Nikaraaguas võib ohustada kogu Kesk-Ameerikat. Kuubalt saabunud treenitud geriljad pesitsevad mägedes ja neid toetavad president Somoza vastased.

Nõutakse eriliste üksuste moodustamist, mis kaitseks väikeriike selliste geriljasõdade vastu. Mõnelt poolt arvatakse, et USA peaks saatma omi erilise treeningu saanud üksusi korda ja rahu looma.

On avatud
EESTI NÕUANDEV BÜROO
kus antakse nõu parimate ekspertide kaasabil kõigis eluprobleemides, minimaalse tasu eest. Usaldatavus garanteeritud.
Vastuvõtt kokkuleppel, tel. 278-3529, kella 9.00—11.00 hom.
AINO LÄÄNEMETS

KUHU MINNA?

☆ **Kolmap., 1. nov.—30. nov. Martin Kabali fotonäitus „Juhuslikud kujundid, Northern District Library, 40 Orchard View Blvd.**

☆ **Kolmap., 22.—24. nov. Vootele Vaska loengud „Tammsaare ja tema mõte". Kolmap., Tartu College'is algusega kl. 7. 30 õ., neljap., „Eesti Kodus", reedel Tälenduskeskkoolis.**

☆ **Neljap., 23. nov. arhitekt A. Kalmi loeng „Puude ja põõsaste kasvutingimustest" Eesti Majas algusega kl. 8 õ.**

☆ **Reedel, 24. nov. Esto '76 suurfilm OISE aulas, 252 Bloor Str. W., algusega kl. 9 õ.**

☆ **Reedel, 24.—26. nov. Arville Pusträm'i maalide näitus Eesti Majas.**

☆ **Laup., 25. nov. Vabadussõja alguse 60. aastap. tähistamine Eesti Majas algusega kl. 7 õ.**

☆ **Laup., 25. nov. Eesti Rahvusteatri esituses „Elu ja armastus" Lawrence Park Collegiate Institute auditooriumis 125 Chatsworth.**

☆ **Pühap., 26. nov. EKK kunsti-müüginäitus Tartu College'is kl. 12—8 õ.**

☆ **Pühap., 26. nov. Vana-Andrese koguduse Surnute püha jumalateenistus algusega kl. 4 p.l.**

☆ **Pühap., 26. nov. Surnutepüha muusika-õhtu Baptisti kirikus algusega kl. 6 õ.**

☆ **Laup., 2. dets. välismisjoni õhtu Baptisti kirikus algusega kl. 4 p.l.**

☆ **Pühap., 3. dets. kontsert-jumalateenistus Vana Andrese kirikus algusega kl. 11 h.**

☆ **Pühap., 3. dets. Eesti Abistamiskomitee jõulumüük-loterii Eesti Majas algusega kl. 12 p.**

☆ **Pühap., 3. dets. Vello Hubeli pastellmaalide näitus Eesti Majas kl. 12—6 õ.**

☆ **Pühap., 3. dets. Tartu Ülikooli 346. aastapäeva aktus Tartu College'is algusega kl. 3.30 p.**

☆ **Pühap., 3. dets. kontsert-näitus St. Lawrence Centre Town Hallis algusega kl. 7 õ.**

Saarlaste Ühing tänab

Killamängudel abilistele suurimad tänud kuuluvad meie saarepärase toidulaua valmistajatele — prd. V. Rosin, Õ. Riis, S. Kapp, S. Kuld, L. Paara ja J. Aidamets. Rahvatantsijatele — prld. E. ja M. Kapp, V. Riis, T. Paara, T. Heidok ja K. Kütti. Pillimeheks hr. H. Sulg. Kõnemehele preester E. Lepik'ule. Erakordsed tänud tahaksime esile tuua hr. Karl Kasekamp'ale, kes Saarlaste Ühingule kinkis miniatuur saare tuuleveski, mida vist kõik Killamängudel käijad nägid. Tänud kõigile kes käed külge panid, kus abi vaja oli.

Suvepäevade kordaminekuks meie tänud kuuluvad; prd. V. Rosin ja E. Sutt, kes korraldasid meile suupärase einelaua. Pr. M. Varik usina peremana, prd. V. Rosin ja K. Käärid loteriile auhindade annetamisega. Pillimeestele, keda ei jõua nimeliselt ette tuua kuna neid oli palju, suured tänud.

Saarte Noorte peo kordaminekuks, millest noored oleksid võinud suuremahulgaliselt osavõtta, tänud meie noorele juhatuse liikmele J. Sutt'ile, kelle õlgadel lasus peagu kõik selle peo korraldamine. Tema abilistele prld. L. Lindau ja L. Niit, pr. R. Vokksepp ja Kai Käärid'i tantsu trupile. Baari pidajale hr. V. Rosin'ale.

Kasutame juhust kõigile meie liikmetele ja sõpradele soovida edasiandmiseks: Rõõmsaid Jõule ja Head Uut Aastat!

Saarlaste Ühing Torontos
juhatus

EUROPEAN
SHEEPSKIN
COATS ..... at
WHOLESALE PRICES!
Ladies' — Men's
AS ILLUSTRATED

LADIES'
Reg. $695 ..... **$475**

MEN'S
Reg. $575 ..... **$375**

Also Leathers & Suedes

MEN'S
Reg. $230 ..... **$149**

LADIES'
Reg. $260 ..... **$159**

GIMPEX LIMITED
488 KING ST. W. (at Spadina)
Mon.-Fri. 9-6 Sat. 9-4 362-0083

NALJAD

Härra Mousipale ämm ujub suvitusel olles kaugele merele. Korraga kisab Mousipale väike poeg:

„Papa! Suur haikala ujub meie tanta järel!"

„Pea suu, poiss!" käratab Mousipale. „Su kisa võivad vetelpäästjad kuulda."

☆

Kaks shvaabi suvitajat libisevad mägirännakul gletsherisse. Mõni tund hiljem on päästemeeskond kohal. Üks hõikab alla:

„Hallo! Siin Punane Rist!"

„Käige põrgu oma korjanduskarbiga!" hõikab üks shvaab vastu. „Meie käest teie ei saa pennigi."

☆

Kaks metsaküla taati lähevad esimest korda kinno. Nad jäävad veidi hiljaks, mistõttu platsinäitaja kõnnib järel ja näitab taskulambiga teed. Üks taatidest näeb valgust ja kohmab:

„Passi peale, Aabram! Tagant tuleb keegi jalgrattaga."

E. Naberi veste

VÄÄRINGU OHVER

Kui mitu korda on vaene eesti maarahvas juba tapetseerinud omi magamistube väärtusetuks muutunud valuutaga? Nüüd, kus peagi kätte tuleb järjekordne selline toiming, oleks õpetlik, heita pilk viimasele Saksamaa dipiilaagreis.

Suured murrangud nõuavad ohvreid. Ja kuna suuri murranguid teevad suured mehed, siis on nende ohvreiks ikka väike mees. Sest kes hakkab iseendal kaela murdma!

Nõnda ka vääringu reformiga diipiide kodumaal. Kuigi see võis väikselt riivata mõnd suuremat, kuid üht vaest diipiid tabas ta otse pähe — sõna tõsises mõttes. Sellest loost tahamegi jutustada.

Jaan Sapas oli väike vaene diipii, kes tegi oma nimele au. Ta püüdis eksisteerida enam-vähem kõigi kehtivate seaduste, määruste, eeskirjade, korralduste ja teadaannete kohaselt. Ainus eksimus, mida Jaan enesele lubas, oli see, et ta raputas leivapalukesele soola ja müüs mustalturul maha oma normivõi. Selle tõttu muutus ta ise küll järjest kõhnemaks, kuid seda enam paisus tema väike rahapakike. Sest Jaan Sapas korjas raha — ikka margakese margakese kõrvale. Nii päevast päeva, kuust kuusse ja aastast aastasse.

Asjal oli ka edu ja õhtuti võis Jaan lõbustada end margakeste lugemisega. Samal ajal kui tema naaber, vabatulunduslane Taavet Nõks luges selgeid sajalisi. Kuid see polnud tähtis, peaasi et mõlemad hunnikud aina paisusid.

Saabusid aga saatuslikud tunnid. Terve diipiide laager lõi ärevile. Vääringureform seisis ukse ees. Kuidas olla, mis teha — see oli, üldiseks arutlusaineks. Vastuvaidlematult sai selgeks, et kapitalid tuleb paigutada kauba alla, likviidsed summad likvideerida, reurssid konsolideerida.

Need ideed murdsid tasapisi tee ka meie sõbra Jaani ajju. Samal ajal kui seal hakkas midagi koitma, hakkas allpool süda kipitama kogutud margakeste pärast. Et asjas kindlamat selgust saada, pöördus Jaan otsese küsimusega üldiselt lugupeetud vanahärra Muheliku poole. Härra Muhelik kostis veendunult:

„Kaup, kaup — ikka kaup! Ei raha maksa hoida. See on pärast null und nihts. Kõige kindlam on kohvi. Vana äraproovitud artikkel. Algusest peale ja lõpuni. Ega saks kohvijoomist jäta. Ja vaat'! Juhtub seal Brasiilias või kuski veel ikaldus, siis tõusevad hinnad eitea kuhu. Ja ongi tõusnud juba. Arusaadav! Nõudmine suur, pole enam hästi saadagi."

Lõpuks selgus kuidagi, et härra Muheliku väimehel oli veel jäänud mõni pakk. Originaal Rootsi pakendis, priima kaup! Härra Muhelik oli ka nõus seda — nii vana tutvuse poolest — vahendama. Soodsa hinnaga — 900 marka kilo.

Jaan Sapas sibas koju ja luges üle oma kogutud margakesed. Lugedes kaks korda edasi-tagasi selgus kahtluseta, et neid oligi just 900, see on üheksasada marka. Mis siis muud, kui viis ära raha ja tõi koju kohvi. Ikka asi nüüd — kaup, reaalväärtus niiöelda. Kõik kiitsid Jaani sammu õigeks.

Ainult Vidrik Konks kukkus manama: „Kohvi osta, see on lausa lollus! Kohvi on luksuskaup, mida uue kalli raha eest keegi ei osta ega taha. Pealegi ujutatakse varsti kohviga kõik kohad üle. Ameerikas on kohvi nii palju, et sellega kõetakse vedureid. Kallis hing, miks ei pane sa oma raha või alla! Või on hoopis teine kaup. Rasvainest on puudus igal pool. Sakslane armastab seda veel eriti nagu teada. Rasvained jäävad ikka margi peale ja hinda."

Jaan Sapast tabaski kahtluse hoog. Ja isand Konks tegi selgeks, et Jaani kohvikilo, kuigi originaalpakendis, on jahvatatud, mitte ubades. Selle väärtus ei saa olla enam kui 600 marka. Isand Konks pakkus selle vastu neli pakki võid. Mis oli veel hästi, sest või kilost pakuti õieti juba kuni kaheksasada. Aga olgu — sõbramehe poolest!

Sellist soodsat pakkumist ei võinud Jaan ju jätta kasutamata. Ta vahetaski oma kohvi või vastu — ja oli rahul.

Aga mitte kauaks. Tuttav autosohver Ratas hakkas lausa naerma, kui ta asjast kuulis.

„Tead, Jaan!" ütles ta. „Ära ole loll! Võiga pole varsti mitte midagi teha. Ja kaua ta sul seisabki? Läheb halvaks — näed nüüd juba pehme ja poolvedel. Juhtub kuumemat ilma, sulab käes lausa ära. Paned keldri — söövad rotid. Kui kord hinnad kujunema hakkavad, pole su võid enam ollagi.

Aga vot! Bensiin! Täiesti selge ja puhas rehnut. Koi ei söö ega rooste ei riku. Ja minek on bensiinil alati. Mõtle ainult — kõik masinad jooksevad bensiini peal. Sõjad käivad igal pool maailmas ja alaline nõudmine on õli, see on bensiini peale.

Ei, kulla vennas!" andis sohver Ratas head nõu, „anna või rahulikult mulle. Sokutan selle kuhugi ära. Muretsen sulle selle eest kaks kolonnet bensiini, kokku 40 liitrit. Kilo võid ei tee küll rohkem välja kui 400 marka — neli pakki, 100 marka pakk — ja 40 liitrit bensiini oleks käesoleva hinnaga väärt oma 600 marka. Aga — ega tema hakka ligemiselt seda viimast kiskuma."

Ei aidanud midagi, Jaan andis ära või ja tassis koju kaks kolonnet bensiini. Tõepoolest — kaalu järgi tükk asja, võis jääda rahule. Peale juhtus aga vabatulunduslane Nõks, kes oli täpselt kursis iga sehvtiga.

„Kaks kolonnet bensiini," ütles ta külma rahuga, „on õige hinnaga ainult 200 marka. Bensiin läheb kohe vabale müügile ja osta niipalju kui tahad."

Jaanil hakkas peas surisema. Naaber Nõks tegi ilmtingimata klaariks, et ainus väärt asi on ameerika sigaret, originaalpakend. Igal ajal hinnas. Suitsumees juba kunagi suitsu ei jäta. Pealegi hea hoida — väike kerge asi. Pista lihtsalt tasku. Aga kuhu sa lähed bensiini kolonnedega! Ütlevad veel, et kust said — varastasid!

Seda kuuldes lõi Jaan Sapas kehast lausa värisema. Talle selgitati, et ameerika sigaretid maksavad mustal turul juba 20 marka tükk. Surmkindlalt kohe. See teeks siis 400 marka üks pakk. Aga naabrimees oli nii noobel — naabrite asi! — et vabastas Jaani suurest murest ja võimaldas tal veel tecnidagi. Bensiin arvestati 100 marka üle hinna — see on kaks kolonnet 300 marka. Sigaretipakk arvestati 100 marka alla hinna, mis teeb samuti 300 marka. Nõnda vahetaski Jaan oma bensiini sigaretipaki vastu ja teenis sellega — hinna ülendus pluss hinna alandus — veel lisaks 200 marka. Teoreetiliselt võttes muidugi.

Jaan Sapas pistis sigaretid tasku rahuliku tundega, et nüüd ometi on kõik õige joone peal ning korras. Oli ka — kuni tuli käsk viia oma vana raha büroosse ümber vahetamiseks. Jaan ei saanud seda käsku täita, sest tal polnud ju enam pennigi ei vana ega uut raha. Raha oli kauba all.

„Kuidas nõnda?" kurjustasid teised. „Kuidas sa siis tahad uut raha saada? Peab olema vastu anda vähemalt 60 marka vana raha! Ilma selleta ei saa midagi. Ei aita sigaret ega muu. Ja loomulikult on 60 marka jumalauut rahaasi, mis ometi ei luba maha viskamist. See teeb 600 marka, kui võtta kursiga."

Jaan Sapas sattus ahastusse. Aga leidus keegi lahkem rahvuskaaslane, kes andis talle 60 marka vana raha paki ameerika sigarettide vastu. See sigaretipakk oli nüüd Jaani viimane vara ja kapital, mis läks. Jaani spekulatsioonid olid jõudnud oma lõpufaasi, Ta maksis büroosse sisse 60 marka. Miski ei võinud nüüd enam üllatada.

Võta näpust! Barakivanem tuli õhtul teatega, et pole tarvis mingit vana raha sisse maksta. Igaüks saab igal juhul 60 marka uut raha, kas on vana raha vastu anda või mitte.

Jaan murdus ja varises kui metsapuu! Kolksatas maha. Ta tõsteti meelemärkusetalt voodisse. Raske peaaju põrutus! Kutsuti kiiresti arst. Pikapeale Jaan toibus veidi. Arst istus voodiserval ja luges pulssi. Jaan pajatas vaevalisel häälel kurba lugu oma kogutud margalõstest, mida algul oli olnud just 900 tükki.

„Mis?!" kargas arst voodiservalt. „Ütlete et teil oli 900 ühemargast raha? Välk ja pauk, inimene! Need rahad jäävad ju kehtima. Kursiga 10 ühe vastu. See oleks teil nüüd puhtas uues rahas 90 marka."

Arst rahunes varsti. Ta istus tagasi voodiservale ja tahtis jätkata pulsilugemist. Kuid asjata! Pulssi polnud enam. Silmnähtavalt ajurabandus.

(Ohmstede „Elav Sõna")

JÕULUD ON TULEMAS! Sobiv kink Eestisse.
Meil on pesemata denimist püksid (jeans)

Levis	$16.99
Wrangler	$15.99
Lee	$15.99

pesemata denimist jakid samuti saadaval.
WORLD of JEANS
1543 Bloor Str. West ja Dundas W. nurgal